

NOAH E. COTSEN LIBRARY OF
YIDDISH CHILDREN'S LITERATURE
—————
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
NO. 12957

AHIN UN TSURIK

Leon Trotsky

*The original of this title comes from the permanent collection of the
YIVO Institute for Jewish Research, New York, NY*

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

פּוֹלְקָט
 פּוֹלְקָט
 פּוֹלְקָט

פּוֹלְקָט
 פּוֹלְקָט
 פּוֹלְקָט

ל. טראַצקי

אהיז און צוריק

№ 7

שול- און פיִאַנערן- ביבליאָטעק

ל. טראַצקי

אהין און צוריק

אידיש — ל. ה.

№ 7

קאָאָפּעראַטיווער פארלאַג

„קולטור-ליגע“

קיעוו — 1926

טעלובע - טרעסט . קיעוו - דרוק
4-סט דרוק. וואַראַזיסקע גאס 42.
זאסט. 698 א. געדרוקט 3000
(אקוליס 12319 קיעוו)

א ה י ן

פ"י ברי"י

3 יאנואר 1907 יאר

שוין באַלד צוויי דריי שאַ אַז מיר זיינען אין דער
עטאַפ-טורמע. איך בין זיך מוידע. אַז מיט אַ נערוועאישער
אומרואיקייט האָב איך זיך צעשיידט מיט מיין קאַמער אין דער
פּרעדוואַרילקע. כּיהאַב זיך אַזוי ציגעוויינט צו דערדאַזיקער
קליינער קאַיוסע, וואו ס'איז געווען אַזוי גוט צו אַרבעטן. אין
דער עטאַפ-טורמע, ווי מיר האָבן געוואיסט, וועט מען אונז
באַזעצן אין איין קאַמער. — און וואָס קאָן זיין שווערער פון דעם?
און דערנאָך — ס'איז שוין מיר אַזוי גוט באַקאַנט די בלאַטע,
דער טומל און דער האַרמידער אַפן עטאַפ-וועג. ווער ווייסט,
וויפל צייט ס'וועט דורכגיין ביז מיר וועלן קומען אַפן אָרט?
און ווער קאָן זאָגן, ווען מיר וועלן זיך אומקערן צוריק? וואַלט
שוין ניט בעסער געווען ווי פריער ויצן אינם נאַמער 462. לייע-
נען, שרייבן און וואַרטן? פאַר מיר, ווי איר ווייסט, איז אַ
שווערער העלדישער אופטו איבערציען זיך פון איין דירע אין
דער צווייטער, און דאָס איבערפאַרן פון איין טורמע אין דער
אַנדערער איז הונדערט מאל פּיינלעכער. אַ נייע אַדמיניסטראַציע,
נייע רייבונגען, נייע אַנשטריינגונגען אַף צו שאַפן ניט קיין צו
אומענטשלעכע באַדינגונגען. און שפעטער שטייט נאָך פאַר אַן אומ-
ענדלעכער בייט פון „נאַטשאַלסטווע“. פון אַלערליי פיגורן, אָנהיי-
בנדיק פון דער פעטערבורגער עטאַפ-טורמע און ענדיקנדיק מיט
אַ סטראַזשיק פון סיבירער דאָרף אַפן אָרט פון פאַרשיקונג. כּיהאַב

שוין דורכגעמאכט איינמאל דעמדאָזיקן קורס, און איצט טרעט
איך צו נאָך אַכאַל איבערכאַזערן דאָסזעלבע ניט מיט קיין אי-
בעריק שטאַרקן כיישעק.

היינט האָט מען אונז איבערגעפירט אַהערצו אומגעריכט.
אין אופנעם-קאַמער האָט מען אונז געצוואונגען זיך איבערטון
אין אַרעסטאַנטן-קלוידער. ס'איז געווען אינטערעסאַנט אַנצוקוקן
איינער דעם צווייטן אין גרויע הויזן, אין אַ גרויען אַרמיאַק און
אין אַ גרוי היטל. די באַרימט סווי אָף די פּלייצעס איז אָבער
ניט געווען. אונזער גרויסע אופגעטרויסלעע קאַמפּאַניע האָט זיך
אַריינגעוואַלגערט אין די נייע מאַלבושים אין קאַמער.

די באַציאונג פון דער אַרטיקער אַדמיניסטראַציע צו אונז
איז געווען אַ גאַנץ פיינע. כאָטש ס'האַבן זיך געטראָגן שלעכטע
קלאַנגען וועגן דער „עטאַפּקע“. ס'איז אַ סוואַרע, און דאָ האָבן
זיך אַריינגעמישט ספּעציעלע אינסטרורקציעס: גוט אַכטונג געבן,
נאָר קיין אינצידענטן ניט שאַפן. דעם טאַג פון אַפּפאַר האָט מען
נאָך דערווייל געהאַלטן בעסאָד-סוידעס. אַפּאַנעס, מע האָט זיך
מויזע פאַר דעמאָנסטראַציעס און פאַר פּראָוון מיט גוואַלד באַ-
פרייען אונז אין וועג.

11 יאנואר.

איך שרייב אייך אין צוג, איצט איז ניין אינדערפרי.
היינט האָט אינו באנאכט האלב פיר אופגעוועקט דער על-
סטער אופזעהר. — דער גרעסטער טייל פון אונז האָט זיך אזוי
פאַרשפּילט אין שאַך, און מע האָט זיך ערשט צוגעלייגט. — און ער
האַט אונז געמאַלדן, און זעקס אינדערפרי שיקט מען אונז אָפּ. מיר
האַבן אזוי לאַנג געוואַרט אַפּן אַפּשיקן, און איצט האָט די שאַ
פון אַפּפאַר אונז געפּלעט מיט איר... אומגעריכטקייט.

און ד.רנאָך — אַלץ ווי סע געהער צו זיין. איילנדיק און
צעטרעגן האָבן מיר פאַרפאַקעוועט אונזערע זאַכן, דערנאָך האָבן
מיר זיך אַראָפּגעלאָזן אין אופנעם-צימער, וואוהין מע האָט שוין
געבראַכט די ווייבער מיט די קינדער. דאָ האָט אונז „צוגענומען“

דער קאנוואַי און אייליק באַקוקט די זאכן. דער פאַרשלאָפּענער
 געהילף האָט איבערגעענטפּערט דעם אָפּיצער אונזער געלט. דער-
 נאָך האָט מען אונז אַריינגעזעצט אין אַרעסטאַנטישע קאַרעטס
 און אונטער אַ פאַרשטאַרקטן קאָנוואַי האָט מען אונז צוגעשטעלט
 אַף גיקאַלאַיעווער וואַקואַל. אינטערעסאַנט. אַז אונזער קאָנוואַי איז
 היינט עקסטראַ אַנגעקומען פון מאַסקווע. אַפּאַנעם. אַז אַף פעטער-
 בורגער האָט מען זיך ניט פאַרלאָזן. באַס אופּנעם איז דער אַזי-
 צער געווען זייער פּריינטלעך. נאָר אַף אַלע אונזערע פּראַגן האָט
 ער אָפּגעענטפּערט. אַז ער ווייסט גאַרניט. ער האָט געמאַלדן. אַז
 איבער אונז איז דאָ אַ זשאַנדאַם-פּאַלקאַוויק. וועלכער ניט
 אָפּ אַלע פאַראַרדענונגען. און איב. דעם אָפּיצער. איז נאָר באַ-
 פּוילן אונז צושטעלן אַפּן וואַקואַל. און שוין. ס'איז מעגלעך. פּאַר-
 שטייט זיך. אַז דאָס איז מער ניט. ווי אַ דיפּלאַמאַטיע פון זיין זיס.
 שוין באַלד אַ שאַ. אַז מיר פּאַרן. אין מיר ווייסן נאָך אַלץ
 ניט צי אַף מאַסקווע. צי אַף וואַלאַגדע. די סאַלדאַטן ווייסן אַיך
 ניט. זיי ווייסן שוין טאַקע אפּדערעמעסן ניט.

אונזער וואַגאַן איז אַ באַזונדערער. אַ גוטער. פאַר יעדן
 דערן אַ שלאַף-אַרט. פאַר די זאכן אויך אַ ספּעציעלער וואַגאַן.
 וואו ס'ע געפינען זיך. זאָגן די קאָנוואַירן. צען זשאַנדאַרמען. וואָס
 באַלייטן אונז אונטער דער קאַמאַנדע פון אַ פּאַלקאַוויק. מיר
 האָבן זיך באַזעצט מיט אַ געפיר פון מענטשן. וואָס זיי איז שוין
 אלציינס. מיט וואָס פאַר אַ וועג מע פירט זיי. ס'ווייז וועט מען
 בריינגען וואוהין מע דאַרף.

ווייזט זיך אַרויס. אַז מיר פּאַרן אַף וואַלאַגדע. אונזערע
 האָבן דערקענט דעם וועג נאָך די נעמען פון די סטאַנציעס.
 היינט עס. אין טירמען וועלן מיר זיין אין 4 טעג-אַרום.
 דער אוילעם איז שטאַרק אופּגעלעבט. נאָך דרייצן באַדאַ-
 שים זיצן אין טורמע. האָט דאָס פּאַרן אונז פּאַרנומען און אופּ-
 גערעגט. כאַטש אַף די פענצטער פון וואַגאַן זיינען גראַטעס. נאָר
 באַלד אונטער זיי איז פּרייהייט. לעבן און באַוועגונג... ווי גיך
 וועט אויסקומען זיך אומקערן צוריק מיט אַט די רעלסן?

איב דער אָפּיצער פון קאָנוואַי אין פריינטלעך און העם-
 לעך. איז וועגן דער קאָמאָנדע שוין ניטאָ וואָס צו רעדן. קימאָט
 יעדערער פון זיי האָט געלייענט דעם באַריכט פון אונזער פראָ-
 צעס. און זיי באַציען זיך צו אונז מיטן גרעסטן מיטגעפיל. אַ
 אינטערעסאַנטע קלייניקייט. ביז דער לעצטער מינוט האָבן די
 סאָלדאַטן ניט געוואוסט וועמען און וואוהין זיי פירן. וועדליך
 די פאָרויכטיקייט. מיט וועלכער מע האָט זיי פלוצלינג צוגע-
 שטעלט פון מאַסקווע קיין פעטערבורג. האָבן זיי גערעכנט ניט
 אַנדערש. אַז ס'וועט זיי אויסקומען אונז פירן אין שליסלבורג
 אָף טויט-שטראָף. אין אופנעם-ציימער פון „עטאַפקע“ האָבן איר
 באַמערקט. אַז די קאָנוואַירן זיינען זייער צערורערט און עפעס
 מאַדנע פריינטלעך. ערשט אין וואַגאָן האָבן איר זיך דער-
 וואוסט די סיבס...

ווי אַזוי זיי האָבן זיך דאָס דערפרייט. ווען זיי האָבן זיך
 דערוואוסט. אַז זיי האָבן פאַר זיך זיי „ארבעטער-דעפוטאַטן“.
 וואָס זיינען פאַרמישפּעט נאָר אָף פאַרשיקן.
 די וואַנדאַרמען. וואָס זיינען געווען דער אויבער-קאָנוואַי.
 האָבן זיך צו אונז אין וואַגאָן אינגאַנצן ניט באַוווּן. זיי האַלטן
 די אויסנווייניקסטע וואַך: דינגלען צרום דעם וואַגאָן אָף די
 סטאַנציעס. שטייען אָף קאַראַיל באַ דער אויסנווייניקסטער זייט
 פון סיר און דאָסגלייכן. אין דערהויפּט. אַפּאַנעס. גיבן זיי אַכטונג
 אָף די קאָנוואַירן. אַזוי. יעדנספאלס. כראַכטן די סאָלדאַטן אַליין.
 וועגן באַוואַרדן אונז מיט וואַסער. מיט אַקרעפּ און מיט מי-
 טאָג באַוואַרנט מען פאַרפריער מיטן טעלעגראַף. וואָס צו דעם
 איז שאַיעך-פאַרן מיר מיט אַלערליי באַקוועמלעכקייטן.

אַלץ מער און מער דערווייטערן מיר זיך פון אייך.
 שוין פונם ערשטן טאָג אָן האָט זיך דער אוילעם צעשלאַגן
 אָף עטלעכע מיטשפּאַכעדיקע גרופּעס. נאָר דער דאָקטער שטייט

ניט-צו צו קיין איינער פון זיי. מיט פארקאטשעטע ארבל. שטענ-
דיק א פארנובענער. און ווערט גארניט מיד. ער פירט אן מיט
אלעמען.

בא אונז אין וואגאן. ווי איר וויסט. זיינען דא פיר קינדער.
נאך זיי פירן זיך אידעאל. ד.ה. אויך, או מע פארנעסט. צו זיי-
נען זיי דא אף דער וועלט.

מיט די קאנוואָרן איז באַ זיי די איינגסטע פריינטשאפט.
די לעפישע סאלדאטן זייזן ארייס צו זיי די גרעסטע צערט-
לעכקייט.

ווי. זיי היטן אונז דאס אפן אף יעדער סטאנציע היינלען
ארום דעם וואגאן זשאנדארמען. און אף די גרויסע - אויסערדעם
נאך סטראזשניקעס! די זשאנדארמען האלטן אין די הענט. אוי-
סער די ביקסן. נאך רעוואָלוציען אויך אין שטעלן זיי אן אף
יעדערן. ווער סידערנענט זיך צום וואגאן צופעליק אדער פון
נייגיר.

מיט אַזא שמידע באַניצן זיך היינטיקע צייטן צוויי קאטע-
גאָריעס מענשן: אויסערגעוויינלעך וויכטיקע. פארברעכער.
אדער אויסערגעוויינלעך באַרימטע מיניסטאָרן.

ערשט זיינען מיר אַנגעקומען קיין וואַטקע. ס'ארא באַגעגעניש
די וואַטקער ביוראָקראַטיע האָט דאָס אונז געמאַכט! כוואַלט גע-
וואַלט איר וואַלט דאָס זען. פון ביידע זייטן וואַגאן צו האַלבע
ראַטעס סאָלדאטן אין אַ שערזיינגע. אין דער צווייטער ריי-
סטראַזשניקעס מיט ביקסן אף די פלייצעס. אַפּיצערן. דער אים-
פראַוויניק. פריסטאָו א. א. וו. באַס סאַמע וואַגאן. זיי שטענדיק-
זשאַנדאַרמען.

מיט איין וואַרט. אַזוי ווי אף אַ מילכאַמע. דאָס האָט אַפּאָ-
נעם. פירשט גאַרשטאַקאָוו. דער אַרטיקער פאַמפאָדור. צו דער
פעטערבורגער אינסטרוקציע צוגעגעבן זיינס. אונזער אוילעס איז
באליידיקט - פאַרוואָס איז ניטאָ קיין אַרטילעריע. מיר מעגן זיך
האַלטן גרויס: אַפּאָנע. אַז אַפּילע דער טויטער ראַט איז פאַר
זיי שרעקלעך.

קעדיי צו באהאלטן אונזער מארשרוט. וועלכן ס'איז ניט מעגלעך צו באהאלטן. פארווערטס מען אונז שרייבן בריוו פון וועג. אזוי איז דער באפעל פונם אומגעוועענעם פאלקאווניק. אפן סמאך פון די פעטערבורגער אינסטרוקציעס. נאָר מיר האָבן באלד פונם ערשטן טאָג אָנגעהויבן שרייבן בריוו און געהאַפּט, אז ס'וועט זיך איינגעבן זיי איבערשיקן. און מיר האָבן קיין טאָעס ניט געהאַט: די אינסטרוקציע האָט גאָרניט פאַרויסגעזען, אַז באַ איר זיינען אינגאַנצן ניטאָ קיין איבערגעגעבענע מענטשן. אין דער צייט, ווען מיר זיינען ארוימגערינגלט מיט פריינט.

10 יאנואר

איך שרייב באַ אזוינע טנאָם. מיר שטייען אין אַ דאָרף צוויי נציק ווערטס פון טיימען. נאָכט. אַ פּויערישע שטוב. אַ נידע-ריקער שמוציקער צימער. דער גאַנצער דיל איז געדיכט באדעקט מיט די קערפערס פון די מיטגלידער פונם ראַט פון אַרבעטער-דעפּוטאַטן.

מ'שלאָפּט נאָך ניט. מע שמועסט. מע לאַכט. פון דריי באַ-לאָנים איז מיר ארויסגעפאלן דער גוירל אף דעם ברייטן באַנק-דיוואַן. ס'גייעט מיר שטענדיק אין מיין לעבן.

אין טוימען זיינען מיר אָפּגעווען דריי מעסלעס. באַגענט האָט מען אינו. —און מיר זיינען שוין דערצו געוואוינט געוואָרן. — מיט אַן אומגעוויינער צאָל סאַלדאַטן פּוסגייזער און אף פּערד. די רייטער (רייגער) זיינען אַרומגעפּלויגן און אָפּגעטריבן די גאַסן-אינגרעך. פון וואָקזאַל ביז דער טורמע איז מען געגאַנגען צופּוס.

די באַציאונג צו אונז איז ווי פריער אַ שטאַרק געפעליקע. שוין אַביסל צופיל. אין דערזעלבער צייט ווערן די שמירע-מיטלען וואָס ווייטער, אלץ שטריינגער.

פון טיימען זיינען מיר ארויסגעפאַרן אף פּערד. אף אונז 14 פּאווישיקטע. האָט מען געגעבן 52 קאַנוואָי-סאַלדאַטן. ניט רעכענענ-דין דעם קאַפיטאַן, פּריסטאַו און אוראדניק. ס'איז עפעס אומ-

געוויינלעכס. אלע כידעשן זיך, און די סאלדאטן, דער קאפיטאן,
דער פריסטאוו און דער אוראדניק כידעשן זיך אויך, נאך אזוי—
איז די אינסטרוקציע. איצט פאָרן מיר קיין טאָבאָלס ק... מיר
באוועגן זיך זייער לאנגזאם. היינט, לעמאַשל, פאָרן סאָג זיינען
מיר דורכגעפאָרן קאָס 20 ווערסט. אפן עטאָפּ זיינען מיר געקו-
מען איינס באַטאָג. פאָרוואָס זאָרן מיר ניט פאָרן ווייטער? מע
טאָר ניט. פאָרוואָס טאָר מען ניט? אינסטרוקציע!... ס'זאל עמע-
צער ניט אנטלויפן, פירט מען אינו ניט אפדערנאכט—דאָס איז
נאָך א געדאַנק. נאָר אין פעטערבורג פאָרגהויבט מען ניט אוי-
פיל דער איניציאַטיוו פון דער אַרטיקער מאכט, או מע זאָט
דאָרט צייטפגעשטעלט דעם מארשרוט אף יעדער ווערסט. איז
זיט א 4—3 טאָ אין מעסלעס פאָרן מיר, און א 20 טאָ שטייען
מיר. בא אזא פאָרעכץ וועט בא אינו דער גאַנצער וועג ביז טאָ-
באָלסק—250 ווערסט—פארנעמען אַ טאָג 10. הייסט עס. אין טאָ-
באָלסק וועלן מיר זיין ערשט דעם 26—25 יאַנואַר, וויפל ווען
מיר דאָרט שטיין. ווען אין וואיהין וועלן מיר ארויספאָרן — איז
אומבאוואוסט אָדער, ריכטיקער — מע דערציילט אונז ניט.

ס'גייט הינטער אונז בא א 40 שליטנס. אף די פערערשט 3
די זאכן, דערנאָך—מיר, „דעפוטאַטן“, צו פאָרלעך, אף יעדער
פאָר צו צוויי סאלדאטן. אף יעדער שליטן—איין פערד. פונגנטן
אַ ריי שליטנס אָנגעלאָרן נאָר מיט סאלדאטן. דער אַפיאַער
מיט דעם פריסטאָוו—פאָרן צוג אין א געדעקט ביידל. מיר
פאָרן טראָט בא טראָט פון טוימען האָבן אונז אף א מעהאַלעך
פון עטלעכע ווערסט באלייט א 30—20 רייטער — „יעגער“, מיט
איין וואָרט, געדיינקענדיק. אַז אַט די אלע אומגעהערטע און
אומגעזענע מיטלען פון פאָרוויכטיקייט ווערן אָנגענומען לויט דער
פאָררדענונג פון פעטערבורג. מוז מען קומען צום אויספיר, אַז
מע וויל אונז איינמאַל פאָר אַלעמאַל צושטעלן אין א גוט בא-
וואָרנט אָרט. מע קען דאָך זיך ניט פאָרשטעלן, או דידאָקע
רייזע מיט א קעניגלעכער סוויטע איז נאָר אַ פאַשעטער קאַנצע-
לארישער קאַפּרין.

אלע שלאָסן שוין. אין קיך דיזשורען סאַלאַטן. אונטערן
פענצטער שפּאַצירט א וואַך. די נאַכט איז אַ פּראַכטיקע, א לע-
וואַגעדיקע, אַ בלויע, אינגאַנצן אין שניי. ס'ארא מאַדנעקייט אָט
די אויסגעלייגטע קערפּערס אָפּן דיל אין שווערן שלאָף, און
סאַלדאָסן באַ דער טיר און באַ דעם פענצטער. נאָר אזוי ווי איך
מאָך דאָס שוין דורך דאָס צווייטע מאָל. איז ניטאָ די פּרישקייט
פון איינדרוק.

אין טוומענער טורמע איז געווען אַסאך פּאָליטישע. איבער-
הויפט אדמיניסטראַטיוו פארשיקטע. ווי האָבן זיך פארזאמלט אָף
א שפּאַציר אונטער אונזער פענצטער, אונז באגריסט מיט לידער
און אַפילע אַרויסגעוואָרפן אַ רויטע פּאָן מיט אן אופשריפט:
„זאָל לעבן די רעוואָלוציע“ א כאַר איז באַ זיי ניט קיין שלעכ-
טער. אַפּאָנעם, אַז זיי זיצן שוין לאַנג אייניגעס און האָבן זיך
גוט צונויפגעזונגען. די כצענע איז געווען אַ גאַנץ דערהייבענע
און, אויב איר ווילט, אַפילע א רירנדיקע. דורכן פענצטער האָבן
מיר זיי באַגריסט מיט עטלעכע ויערטער. אין דערזעלבער טור-
מע האָבן די קרימינעלע אַרעסטאַנטן אונז אָנגעגעבן זייער א
לאַנגע ביטע, וואו זיי האָבן געבעטן, אינו, די הויכגעשטעלטע
רעוואָלוציאָנערן פון פעטערבורג. אויסשטרעקן זיי א האַנט פון
הילף.

מיר האָבן געוואַלט איבערגעבן אביסל געלט פאַר די פּאָ-
ליטישע פּאַרשיקטע. וואָס גייטיקן זיך אַסאך פון זיי זיינען
געווען אַן וועט און אַן וואַרעמע מאלבושים, נאָר די טורמע-
אדמיניסטראַציע האָט קאַטעגאָריש אָפּגעוואָנט. די „אינסטרוקציע“
פארווערט וואָס דע סע ניט איז באַציאונגען מיט אַנדערע „פּאָ-
ליטישע“.

אין טוומען האָט מען אונז ניט דערלויבט אַפּשיקן קיין טעלע-
גראַמעס. קעדיי צו פאַרבאַהאַלטן די צייט און דאָס אָרט, וואו
מיר זיינען, ס'ארא נישטעס! גלייך ווי די מיליטערישע דעמאָנ-
סכראַציעס אָף אונזער וועג באַווייזן ניט יעדער לידיקגייער
אונזער מאַרשרוט!

איך שרייב פונם דריטן עטאפ-פונקט. מיר ווערן קראַנק פון לאַנגזאַם פאָרן. מיר מאַכן ניט מער פון 6 ווערסט אַ שאַ און פאָרן ניט מער פון 5—4 שאַ אַ מעסלעס. ס'איז נאָך גוט, וואָס די קעלטן זיינען ניט קיין גרויסע: 20%—25%—30%. מיט א וואָך דריי צוריק האָבן די פרעסט דערגרייכט ביז 52. מיר וואָלטן גוט אפגעשיינט מיט קליינע קינדער באַ אַזאַ טעמפע-ראַטור.

ס'בלייבט נאָך א וואָך פאָרן ביז טאַבאָלסק. ניט קיין צייטונג-גען. ניט קיין בריוו און ניט קיין יעדעס. פונדאָנען שרייבן קומט אויס אָן אַ זיכערקייט. אַז די בריוו וועלן אַנקומען אָפן אָרט. ס'איז אונז נאָך אַלץ פאַרווערט צו שרייבן פֿין וועג. מיר זיינען געצוואונגען זיך באַניצן מיט יעדער צופערוקייט. מיט ניט קיין זאָר זיכערע וועגן נאָר אין טאָך איז דאָס אַלץ נאָרשיקייטן. אַנגעטון זיינען מיר אלע וואַרעם. עטעמען מיט פאַרגעניגן מיט דער אויסגעצייכנטער פראַסטיקער לופט נאָך דער וויסטער אט-מאַספער פון דער איינצל-קאַמער. אין סיביר איז אַלץ געבליבן ווי מיט אַ 5—6 יאָר צוריק. און אין דערזעלבער צייט האָט זיך אַלץ איבערגעביטן. ס'האָבן זיך איבערגעביטן ניט נאָר די סיבירער טאַלדאָטן. — און נאָך ווי אַזוי! ס'האָבן זיך איבערגעביטן די סיבירער „טשעלדאנעס" (פויערס) אויך; זיי רעדן אָף פּאָל-טישע טעמעס. פרעגן. צי „דאָס" וועט זיך גיך ענדיקן. דאָס אינגל, דער שמיסער פון אַ יאָר דרייצן—ער פאַרויכערט, אַז אים איז פופצן—רייסט זיך אָפן גאַנצן וועג. „שטיי אָף אין דערהייב זיך. דאָס אַרבעטער-פּאָלק". די טאַלדאָטן, מיט באַשיינ-פערלעכער סימפּאַטיע צום זינגער. רייצן זיך מיט אים און שרעקן, אַז זיי וועלן אים פאַרמאַסערן פאָרן אָפיצער, נאָר דאָס אינגל ווייסט גאַנץ גוט. אַז אלע זיינען פאַר אים, אין אָן מוירע רופט ער צום קאַמף דאָס „אַרבעטער-פּאָלק"...

דער ערשטער אָפּשטעל. פון וועלכן איך האָב אייך געשריבן. איז געווען אין אָן אומריינער חויערישער שטוב.

די שפעטעריקע צוויי אין קאזיאנע עטאפ-הייזער, ניט ווייני-
 קער שמוציקע, נאָר באַקוועמערע. ס'איז פאַראַן אַ פרויען-און
 אַ מענער-אַפטייל, ס'איז פאַראַן אַ קיך. מיר שלאָפן אָף נאַרעס.
 רייניקייט קאָן מען אָפהיטן נאָר אַבי וואַסערע. דאָס איז עפּשער
 די שווערסטע זייט פון אונזער רייזע.
 אַהער אין די עטאפ-הייזער קומען צו אונז, באַבעס, און פּוּ-
 ערים מיט מילך, קעז, כאַזירימלעך, שאַנגעס (פלעצלעך) און מיט
 אַנדערע מאַכאַליס. מע לאָזט זיי צו צו אונז, און דאָס איז, איי-
 גנלעך, אומגעזעצלעך. די „אינסטרוקציע“ פאַרווערט די מינ-
 דסטע באַציאונגען מיט זייטיקע, נאָר אַנדערש וואָלט דעם קאַנ-
 וואַי אויסגעקומען זייער שווער צו אַרגאַניזירן אינווער דערנערונג.
 אָף דער אַרדענינג באַ אונז ניט אַכטונג אינווער סטאַראַסטע
 פּוּ וועלכן אלע, — מיר, דער אַפיצער, די סאַלדאַטן, די פּאָליציע.
 די באַבעס-פאַרקויפערנס, — רופן פּאַשעט „דאָקטער“, ער ווייזט
 אַר יס אומגעהייערע ענערגיע: פאַרפאַקטעוועט, קויפט-אייין, קאַכט,
 האַדעוועט, לערנט זינגען, קאַמאַנדעוועט און נאָך, און נאָך.
 אים צו הילף שיקן מיר אַרויס אין דער ריי „דיושורנעס“,
 וואָס זיינען געראַטן איינער אינס צווייטן מיט דעם, וואָס קיי-
 נען פון זיי טוט נאָר ניט... איצט גרייט מען באַ אונז
 אָונט-ברויט, ס'איז לעבעדיק און טומלדיק, דער דאָקטער פּאַ-
 דערט אַמעסער... „דער דאָקטער בעט פּוטער...“ הער דיושור-
 נע, זייט זיך מאַטריעך אַרויסטראַגן די פּאַמעניצע... דעם דאָק-
 טערס שטיס: „איר עסט ניט קיין פּיש? איך קאן פאַר אייך צו-
 בראַטן אַ קאַטלעט: מיר איז אלציינס...“ נאָכן אָונט-ברויט
 סערווירט מען אָף די נאַרעס טיי. אָף טיי דיושורן באַ אונז
 די דאַמען, אָווי איז דער סידער, וואָס דער דאָקטער האָט באַ
 אינו אינגעשטעלט.

23 יאנואר.

איך שרייב אייך פון פאַר דעם לעצטן אַשטעל, וואָס פאַר
 טאַבאַלסק, דאָ איז אַן אויסגעצייכנט עטאפ-הויז, אַ גרייסע

און א ריינע. נאך דער שמוק פון די לעצטע עטאפן רוען מיר זיך דא אויס מיט דער געשאַמע אין מיטן גוף. ביז טאָבאָלסק איז נאָך געבליבן אַ ווערסט 60. און איר זאָלט וויסן, ווי מיר טרוימען די לעצטע טעג וועגן אן „עכטער“ טורמע, מיר זאָלן קענען זיך אַרומזייען אין אַפרוען זיך. דאָ וואוינט ניט מער, ווי איין פאַרשיקטער, אַ פּאָליטישער „פּאָסעלענעץ“, וואָס איז אַמאָל געווען אין אדעס אַ פאַרקויפער אין אַ „מאַנאַפּאָליע“ אין איז פאַרמישפּעט געוואָרן פאַר פּראָפּאגאַנדע צווישן סאָלדאַטן. ער פלעג קומען צו אונז מיט פּראָדוקטן אַפן עטאָפּ און פלעג אונז דערציילן וועגן דעם לעבן אין טאָבאָלער גובערניע. דער גרעסטער טייל פאַרשיקטע,-- סיי „פּאָסעלענעס“ סיי אַדמני-סטראַטיוועס“-- וואוינט אַרום טאָבאָלסק אַ ווערסט 150 איבער די דערפער. נאָר סיי וועגן פאַרן פאַרשיקטע אירך אין בערעזע-ווער אויערוד. דאָרט איז דאָס לעבן אָן אַן ערעך שווערער, און ס'איז דאָ אַ סאָך, וואָס נייטיקן זיך צופאַרן פון אנטלויפן איז דאָ אָן אַ שיר, קיין אפּזיכט איז קימאַט ניטאָ, און עס איז ניט מעג-לעך, מע כאַפט די אַנטלאָפּענע דערהויפּט אין טוימען און ביכ-לאַל אָף דער אַייזנבאַן-ליניע. נאָר דער פּראָצענט פון די גע-כאַפטע איז ניט קיין גרויסער.

מע היט אונז וויער שטאַרק. דער קאַפיטאַן האָט ביז נאָר פאַרמאַטערט די סאָלדאַטן, באַשטימענדיק אָף באַנאַכט אויסערגע-וויינלעכע דיושורסטיוועס ניטט נאָר באַס עטאָפּ-הויז, נאָר אי-בערן גאַנצן דאָרף, און פּונדעסטוועגן קאַן מען באַמערקן, אז וואָס ווייטער מיר פּאַוועגן זיך צו צאָפּן, אַלק מער ווערט צעשמאַלצן דער רעזשים, מע האָט שוין אינז אַנגעהויבן אַרויס-לאָזן אינטער אַ קאַטיואַ אין די קהיטלעך, מיר גייען אַרום גרו-פעסווייס איבערן דאָרף, אין אַמאָל גייען מיר אַריין צו די

* פאַרן קייסער - אַ מעליטישע בראַנפּ-הויז.

** די וואָס קומען אַפּ קאַטאָגאָפּ אין טריטע און בלייבן נאָך אַפּ אַ באַשטימ-

טער צייט פאַרשיקט אין סיביר.

*** פאַרשיקט אין סיביר אָן געריכט.

אַרטיקע פאַרשיקטע. די סאַלדאַטן שטעלן זיך איין פאַר אונז. טע
מאַכט זיי נאָענט צו אונז זייער אומצופרידנקייט מיטן קאַפיטאַן.
אין דער שווערסטער לאַגע געפינט זיך דער „אַונט ער“, וואָס
פאַרבינדט דעם אָפיצער מיט די סאַלדאַטן.

— ציין מיינע הערן. — האָט ער אונז איינמאָל געזאָגט פאַר די
סאַלדאַטן אין די אויגן. — איצט איז שוין דער אַונט ער ניט דאָס,
וואָס אַמאָל.

— סע מאַכט זיך איצט אויך אַוינער, וואָס וויל אַזוי ווי פרי-
ער. — האָט מען אים אָפגעענטפערט פון דער גרופע סאַלדאַטן. —
נאָר מע ברעכט אים אָפ דעם וויידל און ער ווערט אַ ווידענער.
אלע האָבן זיך צעלאַכט. דער אַונט ער האָט זיך אויך צע-
לאכט, נאָר שוין גאַרניט מיט קיין פרוילעכן געלעכטער.

26 יאנואר. טאבאָלסקער טייטע.

צוויי סטאַנציעס פאַר טאַבאָלסק איז צו אונז אַנקײן ארויס-
געפאַרן דער געהילף-איספּראַוויניק: פון איין זייט, קעדיי צו פאר-
שטאַרקן די שמירע. פון דער צווייטער זייט — צו פאַרטיפערן די
ליבלעכקייט. די קאַראַולן האָט מען פאַרשטאַרקט; דאָס אַרומגיין
איבער די קלייטן האָט מען פאַרווערט. פון דער צווייטער זייט,
האָט מען די, וואָס האָבן מיטפאַכעס, געגעבן געדעקטע קיביט-
קעס. א ווערסט 10 פאַר דער שטאַט זיינען אַרויסגעפאַרן אַנקעגן
אונז צוויי פאַרשיקטע. ווי נאָר דער אָפיצער האָט זיי דערוועגן,
האָט ער באַלד „אַנגענומען“ מיטלען. ער איז דורכגעפאַרן פאַרביי
אינווער גאַנצן צוג און האָט געהייסן די סאַלדאַטן אַראָפּ צו-
פוס (ביז איצט זיינען די סאַלדאַטן געפאַרן אין שליטנס), און
אזוי האָבן מיר זיך באוועגט די גאַנצע 10 ווערסט. די סאַלדאַטן,
וואָס האָבן געזידלט אָף וואָס די וועלט שטייט דעם אָפיצער,
זיינען געגאַנגען צופוס אָף ביידע זייטן וועג מיט די ביקסן אָף
די אַקסלען.

נאָר דאָ מוז איך איבערייסן מײן באשרייבן. דער דאָקטער,
וועלכן מע האָט ערשט אַרויסגערוסן אין קאַנסאָר, האָט אונז

איבערגעגעבן צוויי. אונז אלעמען שיקט מען אָם אין דאָרף אָ-ב-
דאָר סק, מיר וועלן פאָרן צו 50-40 ווערסט אַ סאָג אונטער
אַ מיליטערישן קאָנוואָי. פונדאָיען ביז אַבדאָרטק איז העכער
1200 ווערסט מיטן ווינטערדיקן טראַקט. הייסט עס. אז באַם
בעסטן פאָרן. אויב ס'וועלן שטענדיק זיין פערד. ס'וועלן ניט
זיין קיין אַפּשטעלן איבער שלאַפּקייטן. וועלן מיר פאָרן מער פון
אַ כוידעש. אָפּן אַרט פון פאָרשיקונג וועלן מיר באַקומען אַ רובל
מיט 80 קאָפּיקעס אַ כוידעש.

באַזונדערס שווער איז איצט דאָס פאָרן מיט קלוינע קינדער
אין מעשעך פון אַ כוידעש. מע זאָגט אז פון בערעזאָוו ביז
אַבדאָרטק וועט אייסקימען פאָרן אַפּ הערשן. דידאָויקע יע-
דיע האָט באַזונדערס געטראָפּן די וואָס פאָרן מיט מיטפאַכעס.
די אַרטיקע אַדמיניסטראַציע פאַרויכערט. אז אינווער נאַרישער
מאַרשרוט 40 ווערסט אַנטשטאַט (100) איז פאַראַרדנט פון פעטער-
בורג. די דאַרטיקע קאַנצעלאַרישע כאַכאַמוס האָבן אַלץ פאַרויס-
געזעען. אז מיר זאָלן ניט קאָנען אַנטהויפּן. און מע דארף זיי
אָפּגעבן די גערעכטיקייט. ניין מיטלען פון 10 וואָס זיי האָבן
באפּיילן. האָבן קיין שום זינען ניט געהאַט. די פּרעזידענט נאָכ-
פאַרנדיקע פּרויען האָבן זיך מיטטאַדע געזען. אז מע זאָל זיי
ארויסלאָזן פון טורמע אָף די דריי טעג. וואָס מיר וועלן פאַר-
בריינגען אין טאַבאָלסק. דער גובערנאַטער האָט זיי קאַטע-
גאָריש אָפּגעזאָגט. און דאָס איז געווען ניט נאָר אַן אומזין. נאָר
אינגאנצן אומגעזעצליך. דער איילעס איז איבערדעס אביסעלע
אופגערעגט און טרויבט אַ פּראָטעסט. נאָר וואָס קאָן העלפּן
דער פּראָטעסט. אז אָף אַלץ איז דאָ איין ענטפּער. אויז איז די
„אינסטרוקציע“ פון פעטערבורג. הייסט עס. ס'האָבן זיך באַרעכ-
טיקט די ערשטע צייטונגס-קלאַנגען. פאָרן אַרט פון אינווער פאַר-
שיקונג האָט מען באַשטימט דעם סאַטע צאַפּנדיקן פּונקט פון
אונזער גובערניע.

דאָ אין טאַבאָלסק האָט מען וועגן אַבדאָרטק אזא מין
פאַרשטעלונג. ווי איר אין פעטערבורג. ס'איז נאָר באַוואוסט, אז

דאָס ערטל געפינט זיך אף יענער זייט פּאָלאַר-קרייו. ס'ע קומט און א פראַגע, צי וועט מען אין אַבדאָרסק ניט באַזעצן קיין ספעציעלע קאָמאנדע צוליב אונז פאַר אַ שטירע? צי וועט ביכ-לאַל מעגלעך זיין צו אנטלויפן. אָדער מיר וועלן געצוואונגען זיין צווישן צאַפן-פּאַלוס און פּאָלאַר-קרייו זיצן און ווארטן אף דער ווייטערדיקער אנטוויקלונג פון דער רעוואָלוציע. נ. מ. מיילע, וועלן מיר זיצן אין אַבדאָרסק און ווארטן און מיר וועלן אַרבעטן. שיקט אונז נאָר צו ביכער און צייטונגען. צייטונגען און ביכער. ווער ווייסט, ווי אַזוי וועלן זיך ווייטער אנטוויקלען די געשעענישן? ווער ווייסט, ווי גיך ס'וועלן מעקרוס ווערן אונזערע כעשבוינעס? ס'איז מעגלעך, אָן דאָס יאָר, וואָס מיר וועלן זיין געצוואונגען זיצן אין אַבדאָרסק, וועט זיין דער לעצטער רעוואָלוציאָנערער אָפּרה, וואָס די געשיכטע שיינקט אונז. קעדיי צו דערפילן דאָס, וואָס אונז פּעלט אין אינווערע קענטע-נישן, און קעדיי שאַפער אַנטהייפן אינווער געווער.

29 יאניאר.

שוין צוויי טעג, אז מיר פאַרן פון טאַבאָלסק, ס'ע באַלייט אונז 30 קאַנוואַירן אונטער דער קאָמאנדע פון א, אונטער. אַרויסגעפאַרן זיינען מיר מאַנטיק אינדערפרי אף טראַקעס פון דער 2-טער סטאַנציע זיינען מיר אַרובער אף פּאָדלעך, אין גרויסע „קאַשעוועס“ (שליטנס) דער פרימאַרגן איז געווען א גרויסאַרטי-ער—אַ לויטערער, א ריינער, א פּראָסטוקער, ארום און ארום וואלד, אן אומבאוועגלעכער און אינגאנצן א ווייטער פון פּראָסט אפן פאַן פון לויטערן הימל. די פּערד יאָגן מעשוגענער ווייס. עס איז דאָס געוויינלעכע סיבירער פאַרן, באַם אַרויספאַר פון שטאָט—די טורמע שטייט באַם סאַמע עק—האַט געווארט אף אונז דער אַרטיקער פּאַרשיקטער אוילעס, א מענטשן 40—50. ס'איז געווען אסאך באַגריסונגען און פּרוואון צו דערקענען איינער דעם צווייטן. נאָר מיר האָבן זיך גיך דורכגעיאָגט פאַרביי. צווישן דער אַרטיקער באַפעלקערונג זיינען געגאַנגען וועגן אונז לעגענדעס:

אייניקע האָבן געוואָנט, אז דאָס פאָרן אין פאַרשיקונג פינף
גענעראלן און צוויי גינערנאָטאַרן; אנדערע—אז דאָס פאָרט א
גראַף מיט זיין מיטפאָכע, דרויסע—אז דאָס פירט מען די מיט-
גלידער פון דער מעלכע-דומעיה, און צום סאָף האָט די באלע-
באָסטע, באַ וועלכער מיר זיינען היינט געשטאַנען, געפירט
פאַם דאָקטער:

—איר וועט אייך זיין פאָליטיקער?

—יא, פאָליטיקער.

—נאָר איר וועט אַפּאַנעט זיין די עלטערע איבער אלע פאַ-

ליטיקער.

ערשט געפינען מיר זיך אין א גרויסן היינעם צימער, פאַ-
קלעפט מיט טפאלער, אפן טיש א סיראטע, א געפארבטער דיל,
גרויסע פענצטער, צוויי האַמפן, דאָס אלץ איז וויער איינגענעמען
נאָר די שמוציקע עטאַפן, נאָר שלאָפן וועט אייסקימען אפן דיל,
ווייל מיר ווינען זיין אין איין צימער, אינער קאָנוואַ האָט זיך
איבערגעביטן אין טאַבאָלסק, אין אָף וויפּה דער טיימענער קאנוואַ
איז געווען פרוינטדער אין גוט צו אינו אָף אַוויפּה האָט זיך
דער טאַבאָלער ארויסגעוויזן פאכדאָניט אין גראַב, דאָס דער-
קלערט זיך דערמיט, וואָס ס'איז נישט קיין אַפּיצער, פאַר אלץ
זיינען פאַראַנטוואָרטלעך די סאלדאַטן אהין, נאָר אין צוויי טעג
ארום איז שוין דער קאָנוואַ צעשטאַרבען געוואָרן.

אין איצט שטעלן זיך פאַ אינו איין מיט דער גרעסטער טייד

סאלדאַטן גלענצנדע באַצוואַנגען, אין דאָס איז גאַרניט קיין

—קלייניקייט אין אַזא ווייטן וועג.

אַנהויבנדוק פון טאַבאָלסק, ווינען קומאַט אין יעדן דאָרף
פאַראַן פאָליטישע, מערסטנטויל, אַגראַריקעס" (פּויערים פאַר-
שיקטע פאַר אומרוען, סאלדאַטן, אַרבעטער, און וויער זעלטן
אינטעלעגענטן, פאַראַן אַדמיניסטראַטיוו פאַרשיקטע, פאַראַן אויך
פאַרשיקטע, פאַסעלענצעס", אין צוויי דערפער, דורך וועלכע
מיר זיינען דורכגעפאַרן, האָבן די, פאָליטיקער" אַרגאַניזירט

פאַרלאַמענט—סארן קויטער.

ווערקשטאטן — ארטעלן, וואָס גיבן אַ געוויסן פּאַרדינסט. ביכלאל, האָבן מיר קיין שווערע נויט בײַן איצט ניט באַגעגנט. דאָס איז דערפּאַר, וואָס דאָס לעבן אין די ערטער איז זייער ביליק, די פּאַליטישע אָרדענען זיך איין באַ די פּויערים פּאַר קוואַרטיר און עסן פּאַר 6 רובל אַ כוידעש. פּאַר 10 רובל קען מען שוין לעבן, גאַנץ גוט. וואָס ווייטער צו צאָפּן, אַלץ טייערער איז דאָס לעבן און אַלץ שווערער איז צו געפינען אַ פּאַרדינסט.

מיר האָבן באַגעגנט כאַווייריז, וואָס האָבן געלעבט אין אַבדאָרסק, זיי רופן זיך אַלע זייער גוט אַפּ וועגן דעמדאָ-זיין אָרט, אַ גרויס דאָרף, העכער 1000 איינוואוינער, צוועלף קלייטן, הייזער שטאַטישע, אַסאַך גוטע דירעס, אַן אויסגעצייכנט באַרגיק אָרט, זייער אַ געזונטער קרימאַט, די אַרבעטער וועלן האָבן אַרבעט, מע קאָן האָבן לעקציעס, עמעס, דאָס לעבן איז אביסל טייערלעך, נאָר דערפּאַר זיינען די פּאַרדינסטן העכער, נאָר איין כעסאַרן האָט דאָס אויסגעצייכנטע אָרט — ס׳איז קימאַט אינ-גאַנצן אַפּגעשניטן פּון דער גאָרער וועלט, ביזן איינוואַן-אַנדער-האַלבן טויזנט ווערסט, ביזן נאָענטסטן טעלעגראַף און פּאָטשט-800, די פּאָטשט קימט אָן איינמאַל אין צוויי וואָכן, נאָר אין דער צייט, ווען דער וועג איז שלעכט, — פּרילינג-צייט און האַרבסט-קומט זי גאָרניט אָן אַ כאַדאָשים אַנדערהאַלבן אָדער צוויי, וואָלט באַלד געוואָרן אין פעטערבורג אַ צייטווייליקע רעגירונג, וואָלט אין אַבדאָרסק נאָך לאַנג געוועלטיקט דער סטאַנאוואַי.

מיט דערדאָזיקער אַפּגעריכנקייט פּון טאַבאלער טראַקט דערקלערט זיך, וואָס אַבדאָרסק איז פּאַרהעלטנמעסיק אַזוי לע-בעדיק, ווייל ער שטעלט פּאַר מיט זיך אַ זעלבשטענדיקן צענטר פּין אַ גוואַלטיקן קאַנט, די פּאַרשיקטע פּאַרויצן זיך ניט לאַנג אָף איין און דעמועלבן אָרט, זייער אַרומוואַנדערן איבער דער גובערניע קומט פּאַר אָן אַן אופּהער, די שיפּן, וואָס קורסירן איבער דעם טייך אַב, פירן די פּאַליטישע אומזיסט, די געצאַלטע פּאַסאַזשירן שפּאַרן זיך צו אין אַ ווינקל, און די

די פּרױסטאַרױ

וואנדערנדיקע פאליטיקער פארכאפן די בעסטע ערשער. אלע זיינען
דערצו אויך צוגעוויינט געווארן. אז די פויערנס - אנטהייבער.
ווען זיי האבן זיך דערוואוסט. אז מע שיקט אינו קיין אבדארסקי
האבן זיי אינו געזאגט:

— נו, דאס איז נישט אף לאנג פרייזונג-צייט וועט איר קומען
צוריק אף א דאמפער.

נאך ווער ווייסט אין וואס פאר א באדינגונגען מיר זיען
זיך דארטן געפינען - מיר די סאליטערישע - אין מיט וואס פאר
א ציל מע שיקט אינו קיין אבדארסקי. דערווייט ביז וואס איז אפ-
געגעבן א פארארדענונג אז מע זאל אינו צושטעלן אין וועג די
בעסטע קאשעוועס און די ביסטע דירעס.

אבדארסקי א קליין פינטערע אפן ערד-קוילעדן. מעגלעך, אז
אף יארן לאנג וועט אייסקומען צופאסן דאס לעבן צו אבדארער
באדינגונגען. מיט ציינפגעדרוקטע ציין בינק אין נאך דער
עלעקטרישער שיין פון א גאסן-לאמטערן. נאכן געוויש פון טראם-
וואג און נאך דאס בעסטע וואס ס איז פאראן אף דער וועלט.
נאכן רייעך פון א פרישער צייטונגס-בלאט.

1. פויערנס וואוינט.

היינט איז פונקט דאסזעלבע וואס נעכטן. דורכגעפארן העכער
50 ווערסט. מיט מיר צוזאמען אין קאשעווע איז געווען א סאל-
דאט, וואס האט מיך פארנומען מיט מאיסעס אף מאנדושווער
מילכאמע-טעמעס. סיקאנוואירן אינו די סאלדאטן פון סיבירער
פאלק, וואס האט זיך קומט אינגאנצן באנויט נאך דער מילכאמע.
דערדאזיקער פאלק האט געליטן מער ווי אלע אין טייל פון
אום שטייט אין טוימען, א טייל אין טאבאלסק. די טוימענער
סאלדאטן, ווי איך האב שוין געשריבן, זיינען געווען צו אונו
זייער פריינטלעך. די טאבאלער - גראבער, צווישן זיי איז דא א
גרויסע גרופע באוואוסטזיניקע שווארצמייניקעס. דער פאלק
נאשטייט פון פוילן, אוקראינער און סיביריאקעס. דער אפגע-
שטאנענסטער עלעמענט זיינען די ארטיקע סיביריאקעס, נאך

צווישן זיי טרעפן זיך אויך אויסגעצייכנטע יונגען. שוין א סאָג צוויי, אָ אונזערע נייע קאָנוואָרן ווינען געוואָרן ווייכער, און דאָס איז גארניט קיין קלייניקייט. אַט-א די כעוורע הערשן דאָך איצט איבער אונזער לעבן און טייט!

פון טאָבאָלסק ווינען מיר אַרויסגעפאַרן אָף טראַיקעס נאָר אַפֿן צווייטן טאָג שוין האָט מען זיי פאַרביטן מיט פאַרן, ווייל דער וועג איז געוואָרן אַלץ שמעלער און שמעלער.

אין די דערפער, וואו מיר ביטן די פערד, ווארטן אָף אונז שוין איינגעשפאַנטע שליטנס. מיר ועצן זיך איבער אונטערן דאָרף אין פעלד, די גאַנצע באַפעלקערונג שיט געוויינלעך ארויס אַ קוק צו טון אָף אונז. ס'קומען פאַר לעבעדיקע סצענעס. אין דער צייט, וואָס די פויערטעס האַלטן צו אונזערע פערד פאַר די ציימלעך, פאַרנעמען זיך די פויערים. אינטער דער אַנפירונג פונם, דאָקטער, מיט אונזער באַנאָזש, אין די קינדער לויפן אַרום טומלדיק אין פריילעך אַרום אונז. נעכטן האָבן די פאַליטי-קער אונז געוואַלט אַפּפּאַטאַנראַפירן בעאייסן ביטן די פערד, און זיי האָבן געוואַרט מיטן אפאראט בא דער וואַלדער פאַרוואַל-טונג. נאָר מיר האָבן דורכגעיאָגט פאַרביי זיי, און זיי האָבן גאַרניט באַוווּן צו טון. היינט באַם אַרײַנפאַרן אין דאָרף, וואו מיר נעכ-טיקן איצט, האָבן אונז באַגעגנט די „פאַליטיקער“ מיט אַ הויטער פאַן אין האַנט. זיי ווינען פערצן מענטשן, פון זיי אַ צען גר-זינער. די סאָלדאַטן האָבן זיך צעפאַלאַכעט, און זיי האָבן דערועצן די הויטע פאַן, זיי האָבן אַנגעהויבן וואַרענען מיט די שפיין זיי האָבן געשריגן. און זיי וועלן שיסן, סאָפּקאַלסאָף האָט מען די פאַן צוגענומען און די „דעמאָנסטראַטן“ אַפּגעשטופט. צווישן אונז-זער קאָנוואַי ווינען פאַראן סאָלדאַטן, וואָס גרופירן זיך אַרום יעפּרייט אָר, ס'איז אַ אומגעוויינלעך גראַבע אין אַכזאַרעסדי-קע באַשעפעניש. פאַר אים איז קיין גרעסערער פאַרגעניגן נישטאַ. זיי אַ שטויס טון דאָס אינגל, דעם שמייסער, דערשרעקן אָף טויט א באַבע, א טאַטאַרקע, אָדער מיט אַלע קויכעס אַ זען טון אַ פערד מיט דער ביקס. א ציגלנער פאַנעס, האלב-אַפענער מויל,

אָנבלוטיקע יאסלעס. ניטפינטלדיקע אויגן-גיבן אים צו אַ אידי-
אָטישן אויסזען. דער יעפרייטאָר געפינט זיך אין אַ שטאַרקער
אָפּאָזיציע צום „אונטער“, וואָס קאָמאנדעוועט מיטן קאָנוואָי. לויט
זיין מיינונג, איז דער „אונטער“, בענענייע צו אונז ניט גענוג אַנט-
שלאָסן. ווי מע דאַרף אַרויסרייסן אַ רויטע פּאָן, אָדער אַ שטויס
סוף אין ברוסט אַ פּאָליטישן, וואָס איז צו נאָענט ציגעגאָן צו
אונזער שליטן, דאָרט איז דער יעפרייטאָר שטענדיק דער ערש-
טער, אין דער שפיץ פון זיין גרופע. מיר מוזן זיך אַלע איינ-
האַלטן, קעדיי צו אויסמירן וואָסער סע ניט איז שאַרפן צוזאָ-
מענשטויס. ווייל אין דעם פּאַל וואָלט מען ניט געקענט אויס-
רעכענען, אָן פאַר אונז זאָה זיך אינשטעלן דער „אונטער“, וואָס
האָט זיך מירע פאַרן יעפרייטאָר, ווי פאַרן טויט.

2. מעינאָל, איינט, דעמיאָסט.

ניט קוקנדיק אָף דעם, וואָס פאַ אונזער אַרײַנפאַר און יו-
ראַוסק האָט מען די רויטע פּאָן ציגענומען, האָט זיך היינט בא-
וווּן אַ נייע, אַרײַנגעשטעקט אָף אַ הויכן שטאַק, אין אַ שניי-
באַרג באַט אַרויספאַר פון דאָרף, איצטיקס מאָל האָט קיינער
די פּאָן ניט געטשעפעט, די סאַלדאַטן, וואָס האָבן ערשט זיך
אַינגעמאַסטעט, האָט זיך ניט געגלוסט אַרויסקריכן פון די קאַשע-
וועס, און אַזוי זיינען מיר דורכגעפאַרן פאַרביי דער פּאָן ווייטער,
אָף אַ מעהאַלעך פון עטלעכע הונדערט טריט פונם דאָרף, ווען
מיר האָבן זיך אַראָפּגעלאָזן צום טײַך, האָבן מיר דערזען אָף
אײַן זײט פון אַ שניי-שיפּיע אַן אופשריפט אָנגעצײכנט מיט גרוי-
סע אויטיעס: „זאָל לעבן די רעוואָלוציע!“ מײַן אַנטרײַבער, אַ
באָכער פון אַ יאָר אַכצן, האָט זיך פּרײַלעך צעלאַכט, אָן אײַך
האָב איבערגעלייגעט דעם אופשריפט.

— און איר ווייסט ניט, וואָס הייסט דאָס אַזױנס, זאָל לעבן
די רעוואָלוציע? — האָב אײַך אים אַ פרעג געטון.
ער האָט אַ טראַכט געטון און געענטפּערט:
— נײַן, אײַך ווייסט ניט, אײַך ווייסט, אָן מע שרייט: „זאָל לעבן

די רעוואָלוציע". נאָר אספּן פּאַנעם האָט מען באַ אים דערקענט, אז ער ווייסט מער איידער ער וויל זאָגן. ביכלאַל באַציען זיך די אַרטיקע פּויערים. באַזונדערס די יוגנט, זייער פּריינטלעך צו די פּאָליטישע.

אין דעמיאנסק—אַ גרויס דאָרף, וואו מיר געפינען זיך איצט— זיינען מיר געקומען צו פאָרן איינס אַזויגער. באַגעגנט האָט אונז אַ גרויסער או לעס פון פּאַרטיקטע—זיי זיינען דאָ העכער 60 מענטשן. אַ גרויסער טייל פון אינווערע קאָנוואָרן זיינען שטארק צעטומלט געוואָרן. דער יעפּרייטאַר האָט באלד פּאַרזאַמלט ארום זיך זיינע איבערגעבענע און איז גרייט געווען, ווי נאָר מע וועט דאָרפן, זיך נעמען צו דער אַרבעט. צום גליק איז אַלצדינג אָפּ-געגאַן בעשאַלעס. מע האָט דאָ געוואָרט אָף אינו, אַפּאַנעס, לאַנג און זייער נערוועאיש. ס'איז אויסגעוויילט געוואָרן אַ קאָמיסיע צו אָרגאַניזירן די באַגעגעניש. מע האָט צוגעגרייט אַ גרויסאר-טיקן וואַרעמעס אין אַ קאָנפּאַרטאַבעלנער דירע. אין דער אַרטי-קער „קאָמונע". נאָר אין דער דירע האָט מען אונז ניט געלאָזן. מיר האָבן זיך געמווט אַפּשטעלן אין אַ פּויערישער שטוב. און דעם וואַרעמעס האָט מען געבראַכט אַהערצו. באַגעגענישן מיט די פּאַ-ליטישע זיינען אָנגעקומען זייער שווער. ס'האָט זיך זיי איינגע-געבן אריינכאַפּן צו אונז נאָר אָף אַ פּאַר מינוט צו צוויי. צו דריי מענטשן מיט פּאַרשיידענע טיילן פונם וואַרעמעס. אויסער-דעם זיינען מיר געגאַן לויט אַ ריי אין קלייטל אונטער אַ קאַנ-וואַי, און אַסן וועג זיך איבערגעוואָרפן מיט עטלעכע ווערטער מיט די כאַווייריים, וואָס האָבן אַנאַנצן טאַג דיושורעט אפן גאַס. איינע פון די אַרטיקע פּאַרטיקטע איז אריין צו אונז אין די קליידער פון אַ פּויערטע, קלאַמערשט אָף צו פּאַרקויפן מילך, און האָט זייער גוט געשפּילט איר ראָל, נאָר דער באַלעבאַס פון דער דירע האָט, אַפּאַנעס, זי פּאַרמאַסערט פּאַר די סאַלדאַטן, און יענע האָבן אָנגעהויבן פּאַדערן זי זאָל די מינוט אַוועקגיין. אַזוי ווי אָף צולאָכעס, האָט באַ אונז דיושורעט דער יעפּרייטאַר. איך האָב זיך דערמאַנט, ווי אַמאָל האָט אונזער אוס-ט-קו-טישע קאָ-

לאָניע (אָף דער לענע) זיך געגרייט צו באַגעגענען יעדער פאַרטיע פאַרשיקטע. מע פלעג קאַכן באַרשטש, קלעפן קרעפלעך, מיט איין וואָרט — דורכגעמאַכט דאָס אַלץ, וואָס איצטער האָבן צו-ליב אונז געטון די דעמיאָווער. דער דורכפאַר פון אַ גרוסער פאַרטיע איז אַ גוואָלטיקע געשעעניש פאַר יעדער קאַלאָניע, וואָס וואוינט אַפן וועג און ווארט מיט אומגעדולד אַף אַ יעדיע פון דער ווייטער היים.

4 פעויראל - איינער אינאיינעם צינגאלינישע יורטעס.

אָף אונזערע איינגעשפאַרטע פאַדערונגען האָט דער פריס-טאָוו זיך אָנגעפרעגט באַ דער טאַבאָלער אדמיניסטראַציע, צי קען מען ניט פאַרגיכערן דעם טעמפ פון אונזער רייזע פון טאבאָלסק, אפאַנעס, מע האָט זיך פאַרבונדן מיט פעטערבורג, אין אין רע-וולטאַט האָט מען איבערגעגעבן דעם פריסטאָוו דורכן טעלע-גראַף, ער זאָל טון, ווי ער פאַרשטייט, מע זאָל רעכענען, אַז פון איצט וועלן מיר מאַכן דורכשניטלעך 70 ווערסט אַ טאָג, וועלן מיר אַנקומען אין אַבדאַרסק דעם 18. 20 פעויראל, פאַרשטייט זיך, דאָס וויען אַלץ סוואַרעסדיקע כעשבויגעס.

מיר שטייען אין אַ דערפל, וואָס הייסט צינגאלינישע יורטעס, אַנגנטלעך, זיינען דאָס ניט קיין יורטעס, נאָר היל-צערנע שטיבלעך, די באַפעלקערונג באַשטייט דערהויפּט פון אַס-טיאַקעס—אַ שטאַרק אויסגעדריקטער ניט רויסישער טיפ, נאָר דאָס ארט לעבן און רעדן איז אַ ריין פויערישער, מע שיקערט נאָר מער, איידער די סיבירער פויערויס, מע טרינקט אַלע טאָג, מע טרינקט פון גאַנצפרי, און צי באַטאָג-צו איז מען שוין שיקער.

אינטערעסאַנטע זאַכן דערציילט אינו דער אַרטיקער פאר-שיקטער, דער לערער ג, דערהענדיק, אַ ספאַרן אומבאַוואוסטע פאַרשוניען, וואָס מע באַגעגנט זיי מיט אַ גרויסער פאַמפע, האָבן די אַסטיאַקעס זיך דערשראַקן, האָבן ניט געטרונקן קיין וויין און האָבן אַפילע באַהאַלטן דעם וויין, וואָס איז באַ זיי געווען

פארגרייט, און דערפאר איז דאָס די מערהייט היינט ניכטער. צו פארגאָבט-צו אָבער, אף וויפל איך האָב באַמערקט, איז אונזער באַלעבאָט דער אַסטיאָק געקומען אהיים אַ שיקערער. דאָ הייבן זיך שוין אָן פיש-ערטער. פלייש קריגן איז שוין שווערער. דער לערער, וועגן וועלכן איך האָב דערמאָנט, האָט אָרגאָניזירט פון די פויערים און פון די פאַרשיקטע א פישער-אַרטעל. האָט געקויפט געצן און פירט אליין אַן מיטן פאַנג, ווי אַ סטאַראָסטע, און פירט אליין די פיש קיין טאבאלסק. פארן פא-ריקן זומער האָט די אַרטעל פאַרדינט העכער 100 רובל אף אַ מענטשן. מע פאַסט זיך צו...

6 פערטאל, טאמאראיאַ.

געכטן ווינען מיר דורכגעפאַרן 65 ווערטט. היינט 73, מאָרגן אַנערעך אויך אַוויפיל. דעם לאַנדווירטשאַפטלעכן פאַס זיינען מיר שוין לאַנג איבערגעפאַרן. די אַרטיקע פויערים, אי די רוטישע, אי די אַסטיאָקעס. פאַרנעמען זיך נאָר מיט פישפאַנג. די טאָבאַלער גיבערניע איז דאָ באַזעצט מיט פאַליטישע... ס'איז ניטאָ קיין איין פאַרוואָרפן דערפיל, וואו ס'זאל ניט ווין קיין פאַרשיקטער.

אין אַסאך ערטער באַשעפטיקן זיך די פאַליטיקער צוזאַמען מיט די אַרטיקע איינוואוינער, זאַמלען אייניגעם צעדער-שישקעס. כאַפן פיש, זאַמלען יאָגערעס, גייען אף געיעג. אַנדערע פון זיי האָבן ארגאָניזירט קאָאָפּעראַטיווע ווערקשטאַטן. פישער-אַרטעלן, געברויך-קלייטלעך, די באַציאונג פון די פויערים צו די פאַליטי-שע איז אַן אויסגעצייכנטע. אַזוי האָבן, צום ביישפיל, די פויערים דאָ אין טאַמאַראָוואַ — א גרויס האַנדלס-דאָרף — אָפּגעגעבן אומ-זיסט פאַר די פאַליטיקער אַ גאַנץ הויז און האָבן געשיינקט די ערשטע פאַרשיקטע, וואָס זיינען געקומען אַהער, אַ קאַלב און צוויי זעק מעל. די קלייטלעך לאָזן אָפּ פאַר די פאַליטישע פראַ-דוקטן וועלוועלער, ווי פאַר די פויערים — אַזוי איז שוין איינגע-פירט. אַ טייל פון די אַרטיקע פאַרשיקטע וואוינט אין אַ קאָמונע

אין זייער אייגן הויז. אף זעלבן ספלאטערט שטענדיק א רויטע פאָן. פּראווט זיך. זייט אזוי גוט, אופשטעלן א רויטע פאָן אין פאָריזש, בערלין. אָדער אין זשענעווע!

8 פעיוואל. האריסקרייטער זיטעט.

געבטן זיינען מיר אָפגעפאָרן 75 ווערסט. היינט 90. און מיר קומען אָף אַ סטאַנציע. זיינען מיר פארמאָטערט און לייגן זיך פרי שלאָפן.

מיר שטייען אין אַ אַסטיאַקיש דאָרף. אין א קליין שמוציק שטיבל. אין דער שמוציקער קיך צוואַמען מיט די שיקערע אָס-טיאַקעס טאַפּטשען זיך די דערפרוירענע קאַנוואַ-סאלדאטן. אין אן אנדער אָפטיילונג מעקעט א לעמעלע... אין דאָרף איז א כאסענע... איצט איז ביכלאל די צייט פון כאסענעס. — אלע אַסטיאַקעס טרינקען, און שיקערע. קריכן זיי צו אונז פון צייט צו צייט אין שטוב אריין.

סיאיז געקומען צו אונז צו געסט אַ סאַדאַטאָיער אַלטינקער. אַן אדמיניסטראַטיוו-פארשיקטער, אויך א שיקערער. ווייזט זיך ארויס. אז ער איז מיט זיין כאווער געקומען אהער פון בערעזאָוו נאָך פלייט! מיט דעם באשעפטיקן זיי זיך, ביידע, פאָליטיקער.

סיאיז שווער זיך פאָרצושטעלן די רויטע צוגרייט-ארבעט. וואָס דאָ ווערט אָפגעטון צוליב אונזער רייזע. אונזער צוג. ווי איך האָב שוין געשריבן. באשטייט פון 22 קאַשעוועס און פאר-געמט ביז 50 פערד. אזא צאָל איז זעלטן דאָ אין איין דאָרף, און מע טרייבט זיי ציוניף פונווייטן. אף אנדערע סטאַנציעס האָבן מיר באגעגנט פערד. אָנגעטריבענע פון 100 ווערסט די ווייט. און אונזערע דורכלייפן זיינען דאָך זייער קורצע: אין מערסטן טייל 15 — 10 ווערסט. הייסט עס. אז אן אַסטיאַק קומט אויס טרייבן א פערדל אָף 100 ווערסט, קעדיי צו דורכפירן צוויי מיט-גלידער פון ראט פון ארבעטער-דעפוטאטן אף א מעהאלעך פון 10 ווערסט. און אזוי ווי מע קען קיינמאָל ניט וויסן פּינקט-לעך, ווען וועלן מיר קומען, ווארטן אף אונז די פורמאנעס. וואָס

קומען אָן פֿון ווייטע ערטער, אָפּטמאָל צו צוויי וואָכן. זיי דער-
מאָנען זיך נאָך איין פּאל אועלכן, דאָס איז ווען איבער די ער-
טער איז דורכגעפּאַרן אליין דער גובערנאטער.

כּיִהאָב שוין א פּאָר מאָל דערמאָנט וועגן דער סימפּאטיע,
מיט וועלכער סע באציען זיך די אַרטיקע פּויעריס צו די „פּאָלי-
טיקער“ ביכלאל, באזונדערס צו אונז. א וואונדערלעכער צופאל
איז פּאַרגעקומען מיט אונז אין בעלגאריע, א קליין דערפל,
שוין אין בערעזאָווער אויעזד. א גרופע אַרטיקע פּויעריס האָבן
קאַלעקטיוו איינגעאַרדנט פאר אונז טיי און פארבייסן און צוגויפּ-
געקליבן פאר אונז 6 רובל. פון געלט, פארשטייט זיך, האָבן
מיר זיך אָפּגעזאָגט, נאָר טיי טרינקען האָבן מיר זיך געלאָזן
גיין. דער קאָנוואַיר הוּט זיך אָבער איינגעשפארט, און ס'האָט זיך
אונז ניט איינגעגעבן ויך אַנטרינקען מיט טיי. דער „אונטער“,
אייגנטלעך, האָט ערלויבט, נאָר דער יעפּרייטאַר האָט אופּגעהויבן
א גאנצן שטורעם, האָט געשריגן אפן גאנצן דאָרף, האָט געשראַקן
דעם אונטער מיט א מעסירע. מיר האָבן געמוזט אוועק פון שטוב
אָן טיי. קימאט דאָס גאנצע דאָרף איז אונז נאָכגעגאן. ס'האָט
זיך באקומען א דעמאָנסטראציע.

9 פעווראל, דאָרף קאנדינסק.

נאָך 100 ווערט אָפּגעפּאַרן. ביז בערעזאָוו איז נאָך צוויי
מעסלעס פּאַרן. דעם עלפטן וועלן מיר זיין דאָרט. היינט זייגען
מיר רעכט פארמאטערט געוואָרן. אין א מעשעך פון ניין, צען
שאַ פּאַרן אָן אן אופּהער, קומט אויס גאַרנישט ניט עסן. מיר פּאַרן
די גאנצע צייט מיט דער אָב, אדער „מיט די טייכן—מיט די אָבן“,
ווי סע דריקן זיך אויס די פּורמאָנעס. דער רעכטער ברעג—א
בארגיקער, „א וואלדיקער, דער לינקער—א נידעריקער, דער טייך—
א ברייטער, שטיל און ווארעם. פון ביידע זייטן וועג שטעקן טע-
נענביימלעך: מע שטעקט זיי אריין אין שניי צו באצייכענען דעם
וועג. ס'פירן אונז דא ס'ראו אַסטיאקעס. מע פירט אף פּאַר-
לעך און אף טראַיקעס, געשפּאנט נאשפּיץ, ווייל וואָס ווייטער,

ווערט דער וועג אלץ שמעלער און שמעלער. בא די אַנטרייבער
איז א לאנגע שטריקענע בייטש אף א לאנגן בייטש-שטעקן. דער
צוג צייט זיך אויס אף א גוואלטיקן מעהאלעך. פון צייט צו צייט
הוקעט דער פורמאן מיט א ווילד קאָל. דעמאָלט טראָגן זיך די
פערד אין שפרונג („נא-מאש“, הייסט עס דאָ). ס'הייבט זיך
אוף א געדיכטער שנייאיקער שטויב. ס'פארכאפט דעם אָטעם.
איין קאָשעווע פליט אָן אף דער צווייטער. פערדישע מאָרדעס
שטעקן זיך אריבער פון אונטער די אקסלען און אָטעמען אין
פאָנעם. דערנאָך קערט זיך עמעצער איבער, אָדער בא איינעם
א פורמאן. צעבינדט זיך עפעס, אָדער סע צערייסט זיך. שטעלט
ער זיך אָפּ. שטעלט זיך אָפּ דער גאַנצער צוג. פון לאנג פאָרן
פילסטו זיך, ווי דו וואָלסט געווען פארהיפנאָטיזירט. ס'איז שטיל,
די פורמאנעס שרייען זיך איבער מיט גאָרגליקע אָסטיאיקישע
קלאנגען. דערנאָך גיבן די פערד אריס פון אָרט און טראָגן זיך
נא-מאש. אָפטע אָפּשטעלן פארהאלטן שטארק און לאָזן ניט
די אַנטרייבער זיי זאָלן ווייזן וואָס זיי קענען. מיר מאכן א
ווערט 15 א שאָ. און דאָ הייסט געפאָרן בא אכצן, צוואנציק,
אָדער אפילע פינף און צוואנציק ווערט אין א שאָ...
געשווינד פאָרן אין סיביר איז א געוויינלעכע, אין א געוויסן
זין, א נייטיקע זאך, איבער די גוואלטיקע שטרעקעס. נאָר אזא
פאָרן, ווי דאָ, האָב איך אפילע אף דער לעגע ניט געזען.
מיר קומען צו פאָרן אף אַ סטאַנציע. אונטערן דאָרף וואַרטן
שוין איינגעשפאַנטע קאָשעוועס און פרייע פערד. מיר זעצן זיך
גיך איבער און פאָרן ווייטער. אָף כידושים זיצט דאָ דער אָנ-
טרייבער! אָף דער פאָרנטיקער זייט פון דער קאָשעווע איז צוגע-
קלאַפט אינדערברייט באַם סאַמע ברעג אַ ברעט. דאָס דאָ-
זיקע אָרט פון דער קאָשעווע הייסט „בעסעדקעס“. דער אַנטריי-
בער זיצט אָף דער הוילער ברעט, אַראָפּגעלאָזט די פיס איבערן
באָרט פונם שליטן אף אַ זייט. אין דער צייט. ווען די פערד
יאָגן אין גאלאָפּ, און די קאָשעווע שטעלט זיך אָט אף איין קאנט,
אָט אָפּן צווייטן, רעגולירט זי דער אַנטרייבער מיט זיין קערפער,

איבערבייגנדיק זיך פון איין זייט אף דער צווייטער און ערטער-
ווייס אָפּשטויסנדיק זיך מיט די פיס פון דער ערד.

12 פעוראל, בערעזאָוו, טורמע.

פינף, זעקס טעג צוריק—כ'האָב אייך דעמאָלט וועגן דעם
ניט געשריבן, קעדיי ניט אָנטון אייך קיין איבעריקע יעסורים.—
זיינען מיר דורכגעפאָרן דורך אַ געגנט, וואָס איז אינגאַנצן אָן-
געשטעקט מיט פלעקן-טיפּוס. איצט זיינען-שוין די ערטער ווייט
הינטער אונז. אין די צינגאַלינער יורטעס, וועגן וועלכע איך
האָב שוין דערמאָנט, איז פון 60 הייזער אין 30 גענוען טיף.
דאָסזעלבע אין אַנדערע אישואוים. אָן אַ שיר טויט-צופאַלן.
ס'איז קימאַט ניט געווען קיין איין אָנטרייבער, באַ וועלכן ס'איז
עמעצער פון די קרויווים ניט געשטאָרבן.

דאָס פּאַרגיכערן פון אונזער ריזע געפינט זיך אין אַ די-
רעקטן צוואַמענהאַנג מיטן טיפּוס. דער פּריסטאָוו האָט מאַטיווירט
זיין טעלעגראַפישע אָנפראַגע מיט דער נייטיקייט וואָס גיכער
אויספעלן די אָנגעשטעקטע ערטער.

די לעצטע צייט פאָרן מיר איין יעדן טאָג אַ 100—90 ווערסט
צו צאָפן, דאָס הייסט קימאַט אָף אַ גראַדוס. אַדאָנק אַזאַ מין
פאָרן, טרעט אַרויס פאַר אונז אַלץ שאַרפער דאָס פאַלן פון
קולטור—אויב מע קאָן דאָ רעדן וועגן קולטור. יעדן טאָג לאָזן
מיר זיך אַראָפּ אָף איין טרעפּ אין דער הערשאַפט פון קעלט
און ווילדקייט. אַזאַ מין איינדרוק פילט אַ טוריסט, וואָס הייבט
זיך אַלץ אָף אַ הויכן פאַרג און האַקט איבער איין זאַנע נאָך
דער צווייטער. פריער זיינען געגאַנגען פאַרמעגלעכע רוסישע
פּויערים, דערנאָך פאַרוסישע אָסטיאַקן, וואָס האָבן אַפּדער-
האַלב, איבער געמישטע כאַסענעס, אָנגעוואָרן זייער מאַנגאָלישן
אַנבליק. ווייטער האָבן מיר אויסגעפעלט דעם לאַנדווירטשאַפט-
לעכן פאַס. דערנאָך האָט זיך אָנגעהויבן דער אָסטיאַק—דער פי-
שער, דער אָסטיאַק—דער יעגער; אַ קליינאוואַקסיק, באַוואַקסן בא-

שעפעניש, וואָס רעדט קאָס רוסיש. פּערד איז געוואָרן אַלץ
ווייניקער, און די פּערד אַלץ ערגער.

אין די ערטער איז יעגער-הונט טייערער פון אַ פּערד.
זער וועג איז אויך געוואָרן אַלץ ערגער: אַ שמאַלער, ניט
קיין אויסגעטראַטענער... און פּונדעסטוועגן זיינען די אַרטיקע
„טראַקט“-אַסטיאַקעס, לויט די ווערטער פּונם פּריסטאַוו, אַ ביי-
שפּיל פון הויכער קולטור אין פּארגלייך מיט יענע, וואָס וואוי-
נען אָף די בייטייכן פון אַ ב.

די באַציאונגען צו אונז זיינען דאָ אומקלאָרע, כאַשעדיקע,
אַט ווי צו צייטווייליק-געפּאַלענער הויכער נאטשאלסטווע. איין
אַסטיאַק האָט היינט געפּרעגט:

— און וואו איז אייער גענעראַל? ווייזט מיר... דעם גענעראַל
אַט אָף וועמען איך וואָלט געוואָלט א קוק טון. כ'האַב נאָך
אין לעבן ניט געזען קיין גענעראַל.

אַז איינער אַ אַסטיאַק האָט איינגעשפּאַנט עפעס אַ שלעכט
פּערד, האָט דער אַנדערער אָף אים אָנגעשריגן.

— גיב אַ בעסערס: ס'איז דאָך ניט פּאר קיין פּריסטאַוו
שפּאַנסטו.

כאָטש ס'איז אויך געווען אַ פּאַרקערטער, — עמעס, איינ-
אונאיינציקער צופאַל, — ווען אַ אַסטיאַק האָט עפעס איבער
אַ סיבע באַם איינשפּאַנען אַ זאָג געטון:

— נישקאַשע, ניט קיין גרויסע מיטגלידער פאַרן.

נעכטן אינאַוונט זיינען מיר אָנגעקומען אין בערעזאָוו.
איר וועט דאָך ניט פּאַדערן, פאַרשטייט זיך, אַז איך זאָל אייך
באַשרייבן די שטאָט. ס'איז ענלעך אָף ווער כאַלענסק, אָף
קירענסק און אָף אַסאַך אַנדערע שטעט, וואָס פּאַרמאַנן באַ
טויזנט איינוואוינער, אַ איספּראַוויניק און אַ מעלכע-קאַסע.

מע האָט אינו געבראַכט גלייך אין טורמע. באַם אריינגאַנג
איז געשטאַנען דער גאַנצער אַרטיקער גאַרניזאָן, א מענטשן
סופּציק, שפּאַלערווייס. ווי ס'ווייזט זיך אויס, האָט מען די טורמע
צו אונזער אָנקומען באַפּרייט סריער פון די אַרעסטאַנטן און זי

געוואָשן און גערייניקט אַ וואַכן צוויי. אין איינער טון די קאַ-
מערן האָבן מיר געפונען אַ גרויסן טיש, פאַרשפרייט מיט א
טישטעך, ווינער שטולן, לאַמפערט-טישלעך, צוויי לייכטער מיט
ליכט און אַ פאמיליען-לאַמפּ.

דאָ וועלן מיר זיך אויסרוען אַ טאָג צוויי, דערנאָך וועלן מיר
זיך לאָזן ווייטער.

יא, ווייטער...

נאָר איך האָב נאָך בא זיך ניט באשלאָסן — אין וועלכער

זייט...

צוריק

די ערשטע צייט אין וועג האָב איך אף יעדער אָפּשטעל זיך אומגעקוקט צוריק, און איך האָב מיט שרעק געזעען, אַז דער מעהאַלעך פון דער אייזנבאַן ווערט אַלץ גרעסער און גרעסער. אָבדאָרסק איז פאַר קיינעם פון אונז ניט געווען דער עק פון אונזער וועג, און פאַר מיר אייך ניט. דער געדאַנק וועגן אַנט-לויפן האָט מיך ניט אָפּגעלאָזט אף קיין איין מינוט. דער פּאַס און די נייטיקע געלט אָפּן וועג זיינען בא מיר געווען קונציק אַריינגעטון אין פּאָדעשווע פון שטיוול. נאָר דער אומגעהייער גרויסער קאַנוואַי און דער רעזשים פון וואַכעדיקן אופזיכט—האָט שטאַרק פאַרשווערט דאָס אנטלויפן פון וועג. מע דאַרף פונדעסט-וועגן זאָגן, אַז אנטלויפן איז פאַרט מעגלעך געווען, פאַרשטייט זיך, ניט פאַר אלע מיטאמאָל, נאָר פאַר איינאיינציקן. ס'איז געווען עטלעכע פלענער, און דאָוקע אַווינע, וואָס מע האָט גע-קאַנט אויספילן, נאָר ס'האַבן געשראַקן די רעזולטאטן פונם אנט-לויפן פאַר די, וואָס וועלן בלייבן. פאַרן צושטעלן די פאַרשיקטע אָפּן אָרט האָבן געענטפערט די קאַנוואַי-סאָלדאטן און פריער פון אַלעמען דער אונטער-אָפיצער. דעם פאַריקן יאָר איז איין טאָ-באַלער, אונטער אַריינגעפאַלן אין דיסציפלינאַרן באַטאַליאַן דערפאַר, וואָס ער האָט פאַרזען אַן אַדמיניסטראַטיוו פאַרשיקטן סטודענט. דער טאָבאַלער קאַנוואַי האָט זיך אָנגעשפיצט און האָט אָנגעהויבן אסאך ערגער זיך באַגיין מיט די פאַרשיקטע אין וועג. דערנאָך האָט זיך איינגעשטעלט צווישן דעם קאַנוואַי און די פאַרשיקטע אַ מין שווייגנדיקער אָפּמאַך—ניט אנטלויפן פון וועג.

אז מיר זיינען דורכגעפארן עטלעכע הונדערט ווערט. האָט זיך שוין אויסגעארבעט די אינערציע פון באַוועגן זיך, און איך האָב זיך שוין גיט אומגעקוקט צוריק. כ'האָב געקוקט פאַרויס, געשטרעבט אַפן „אַרט“, געזאָרגט פאַר דעם, איך זאָל באַצייטנס באַקומען ביכער און צייטונגען. מיט איין וואָרט, איך בין געווען גרייט אָף באַזעצן זיך... אין בערעזאָוו איז די דאָזיקע שטימונג מיטאַמאָל פאַרשוואַנדן געוואָרן.

— צי קאָן מען פונדאָנען אַנטלויפן?

— פּרילינג-צייט איז גרינג.

— איצט?

— שווער, נאָר מע דאַרף רעכענען, אז מע קאָן. קיין פּרוּווון זיינען נאָך פונדעסטוועגען גיט געווען.

אלע, לאַכלוטן אלע האָבן אזוי געזאָגט, אז אַוועקפאַרן פּרי-לינג איז גרינג און פּראַסט. אין גרונט פון דער פּראַסטקייט ליגט דאָס, וואָס ס'איז פיזיש אומעגלעך פאַר דער קליינצאָלי-קער פּאָליציי צו קאָנטראָלירן די אומענדלעך גרויסע צאָל פאַר-שיקטע. נאָר דער אופזיכט איבער פופצן פאַרשיקטע, וואָס מע באַזעצט אין איין אָרט און מען גיט אָף זיי אויסערגעוויינלעך אַכטונג, איז פאַרט מעגלעך. זיך אומקערן באַלד איז אַסאך זי-כערער.

נאָר צוליבדעם מוז מען פריער פאַר אלץ בלייבן אין בערעזאָוו. פאַרפאַרן ביז אַבדאָרסק—הייסט זיך דערווייטערן נאָך אף 480 ווערט פונם ציל. ווען איך האָב געמאָלדן, אז איך בין קראַנק און פאַרמאָטערט, אז איך קאָן באַלד גיט פאַרן און מיט גוטן וועל איך גיט פאַרן, האָט דער אַיסדאָוויניק זיך אויסגע-אייצעט מיטן דאָקטער און האָט מיך געלאָזן אָף עטלעכע טעג אין בערעזאָוו זיך אַפרוען. מע האָט מיך אַריינגעגעבן אין שפיטאַל. קיין קלאָרע פלענער זיינען נאָך דערווייל באַ מיר גיט געווען.

אין שפיטאַל האָב איך זיך איינגעאַרדנט פארהעלטנמעסיק פריי. דער דאָקטער האָט מיר רעקאָמענדירט וואָס מער שפאַנען

און איך האָב אויסגענוצט מיינע שפּאַצירן קעדיי צו אָריענטירן
זיך אין דער לאַגע.

פּאַשעטער פון אַלץ, וואָלט זיך געדאַכט, איז אומקערן זיך
צוריק מיט דעמועלבן וועג, מיט וועלכן מע האָט אונז גע-
בראַכט אין בערעזאוו. דאָס הייסט, מיטן גרויסן, סאָבאַלער
טראַקט, נאָר מיר האָט זיך אויסגעוויזן, אַז דער וועג מוז זיין
ניט קיין זיכערער. עמעס, איבערן וועג איז פאַראַן א גענוגע
צאָל זיכערע פּויערים, וואָס וועלן שטילערהייט איבערפירן פון
דאָרף צו דאָרף, נאָר פונדעסטוועגן — וויפל ניט קיין געוואונ-
שענע באַגעגענישן קאָנען זיך דאָ טרעפן. די גאַנצע אַדמיני-
סטראַציע לעבט און פאַרט איבערן טראַקט. אין צוויי מעסלעס, און
פאַר אַ גויט אַפּילע גיכער, קאָן מען פון בערעזאָוו צופאַרן ביז
דעם ערשטן טעלעגראַף-פּונקט און טונדאַרטן איבערגעבן דער
פּאָליציי איבערן גאַנצן וועג ביז טאַבאַלסק. פון דער ריכטונג
האָב איך זיך אָפּגעזאָגט.

מע קאָן אף הערשן אריבער איבערן אוראל און מיט דער
אזשמע זיך צושלאָגן צו אַרכאַנגעלסק, דאָרטן זיך דערווארטן
אף די ערשטע פאַראַכאָדן און אַוועקפאַרן קיין אויסלאַנד. ביז
אַרכאַנגעלסק איז דער וועג אַ זיכערער — איבער פּאַרוואָרפּענע
ערטער. אף וויפל איז אָבער ניט געפערלעך דאָס זיין אין
אַרכאַנגעלסק? וועגן דעם האָב איך קיין שום יעדיעס ניט געהאַט,
און ס'איז ניט געווען פּונוואַנען צו קריגן זיי פאַר אונז קור-
צער צייט.

בעסער פון אַלץ איז מיר געפּעלן געוואָרן דער דריטער
פּלאַן: דורכפאַרן אף הערשן ביז די אוראַלער באַרג-זאָוואַדן,
טרעפן באַגאַסלאַווער זאָוואַד אף דער שמאַל-קאָלייקער
אייזנבאַן און צופאַרן מיט איר ביז קושױע, וואו זי שליסט
זיך איין אין דער פּערמער ליניע. און דאָרט גייט פּערס,
וויאטקע, וואָלאַגדע, פּעטערבורג, העלסינגפּאַרס.
צו די זאָוואַדן קאָן מען זיך לאָזן אף הערשן גלייך פון בערעזאָוו
מיט דער סאַסווע אָדער וואָגולקע. דאָ צעעזנט זיך

מיטאמאל א ווילדעניש און א פארוואַרפעניש. קיין שום פאָ-
ליציי אף אַ מעהאַלעך פון טויזנטער ווערט. קיין איין רוטישער
אישעוו, נאָר זעלטענע אַסטיאקישע יורטעס, פון אַ טעלעגראַף,
פאַרשטייט זיך, איז קיין זיכער ניטאָ. אַפן גאַנצן וועג איז קיין
פערד ניט צו געפינען. דער כראַקט איז אויסשליסלעך א „הער-
שענער“. מע דארף נאָר אויסשפילן באַ דער בערעזאָווער אד-
מיניסטראַציע אַביסל צייט—וועלן זיי שוין ניט אַניאָגן, אַפילע
זיי זאָלן זיך וואַרפן אין דערזעלבער ריכטונג.
מע האָט געוואַרנט, אַז דער וועג איז פול מיט שוועריקייטן
און מיט פיזישע געפאַרן. ס'מאַכט זיך, אז אף הונדערטער ווערט
איז ניטאָ קיין מענטשלעכע וואוינונג. באַ די אַסטיאַקן, די אייני-
ציקע איינוואוינער פון דעם קאַנט, ווילדעווען אַנשטעקנדיקע
קריינק. ס'גייט ניט אויס קיין סיפיליס, אן אַפּטער גאַסט איז
פלעקן-טיף. אַף קיין הילף איז ניטאָ פּונדאָנען צו וואַרטן. דעם
ווינטער איז אין די אַוראָווינער יורטעס, וואָס ליגן אפן סאַס-
ווינער וועג, געשטאַרבן דער יונגער בערעזאָווער סויכער דאָב-
ראָוואַלסקי. צוויי וואָכן האָט ער זיך הילפלאָ געוואַרפן אין היץ.
און וואָס וועט זיין, אַז ס'וועט פאַלן אַ הערש און ס'וועט ניט
זיין וואו צו קריגן קיין פאַרבייט? און דער בור אַן? ער געדוי-
ערט אַפּטמאָל עטלעכע מעסלעס. אויב ער וועט פאקן אין וועג,
איז פאַרפאלן. און איצט איז דאָך פעווראל, דער כוידעש פון
בוראַנען. און צי איז גאר איצט פאַראַן א וועג צו די זאַוואָדן?
די באוועגונג איז דאָרט זעלטן, און אויב אין די לעצטע טעג
זיינען די אַסטיאַקן ניט דורכגעפאַרן איבער יענע ערטער, דארף
דער שפור אין אַסאָך ערטער זיין אינגאַנצן פאַרווייט... הייסט
עס, אַז ס'איז ניט שווער אַראָפּשלאָגן זיך פון וועג... אַזוי האָט
מען געוואַרנט. אַפלייקענען די געפאר האָט מען ניט געקאַנט.
דער טאָבאַלער טראַקט, פאַרשטייט זיך, האָט געהאַט גרעסערע
מאַלעס מיצאַד דער פיזישער זיכערקייט און קאַמפאַרט, נאָר
טאַקע דערפאַר איז ער געווען אַן אן עבעך געפערלעכער אין פאָ-
ליצייאישן זין.

איך האָב באַשלאָסן זיך לאָזן מיט דער סאַסווע, און איצט
האָב איך ניט וואָס צו כאַראַקטע האָבן אַף דעם.
ס'איז נאָר געבליבן ערגעץ געפינען אַ מענטשן, וואָס זאָל
זיך אונטערנעמען מיך צופירן ביז די זאוואַדן, דאָס הייסט,
ס'איז געבליבן סאַמע דאָס שווערסטע.

— שטייט, איך וועל דאָס אייך איינאַרדענען, — האָט מיר געזאָגט
נאָך לאַנגע שמועסן און טראַכטענישן דער יונגער „ליבעראַלער“
סויכער ניקיטאַ סעראַפּיאַניטש, מיט וועלכן איך האָב וועגן דעם
געפירט אונטערהאַנדלונגען. א ווערסט פּערציק דאָ אונטערן
שטאַט וואוינט א זיריער, ניקיפּאָר רופט מען אים. איז שוין
דאָס איינמאַל א פויגל, ער איז מיט צוויי קעפּ, ער וועט גיין
אַף אַלץ.

— אָבער ער טרינקט גוט? — האָב איך געפּרעגט.
— וואָס הייסט ניט טרינקען? — ער טרינקט. און ווער טרינקט
דאָ ניט. טאַקע איבער וויין האָט ער זיך געפאַטערט. א גוטער
יעזער, פלעג פריער באַקומען אסאַך סויבלען, גרויסע געלט
פאַרדינט... נו, נאָר ס'איז גאַרנישט, אויב ער וועט זיך אונטער-
נעמען, וועט ער מיט גאַטס הילף זיך איינהאַלטן פון טרינקען.
איך וועל צו אים א פאָר טון, דאס איז אַזאַ פויגל... אויב ער
וועט שוין ניט אָפּפירן, וועט קיינער ניט אָפּפירן.

צוזאַמען מיט ניקיטאַ סעראַפּיאַניטש האבן מיר אויסגעאַרבעט
די טנאים פונם אָפּמאַך. איך קויף א טראַיקע הערשן. סאַמע די
בעסטע, דער שליטן איז אויך מיינער. אויב ניקיפּאָר וועט מיך
צושטעלן אַף די זאוואַדן, גייען איבער צו אים די הערשן מיטן
שליטן. אויסערדעם צאל איך אים צו נאָך 50 רובל געלט.

צו פאַרנאַכט-צו האָב איך שוין געוואוסט ענטפער. ניקיפּאָר איז
מאַסקים. היינט לאָזט ער זיך אַוועק אין טשום, אַ ווערסט פּופציק
פון זיין וואוינונג, און מאַרגן צו מיטאָג וועט ער בריינגען
אַ טראַיקע פון די בעסטע הערשן. ארויספארן וועט מען קענען
אַטילע מאַרגן באַנאַכט. צו יענער צייט דאַרף מען זיך פאַרגרייטן

מיט אלץ, וואָס איז נייטיק: קויפן גוטע הערשן-קיסן¹) און טשיזשן², אַ מאליצע³) אָדער אַ גוס⁴) און אָנגרייטן פּראָוויזיע אָף אַ טאָג צען. די דאָזיקע ארבעט האָט אָף זיך אינגאנצן גענו- מען ניקיטאַ סעראפּיאַניטש.

— איך זאָג אייך, — האָט ער מיך פּאַרויכערט, — אַז ניקיפּאַר וועט אַרויספירן. דער וועט שוין אַרויספירן!

— אויב ער וועט זיך ניט אָנטרינקען, — האָב איך אים אָפּ- געענטפערט מיט ניט זיכערקייט.

— נו, נישקאַשע, גאָט וועט העלפן, ער וועט זיך גיט אָנטריי- קען. ער האָט זיך נאָר מוירע, אז מיטן בארג וועט ער דעם וועג ניט געפינען, ער איז שוין אכט יאָר ניט געפאַרן. מעגלעך, אַז ס'וועט אויסקומען פאַרן מיטן טייך ביז די שאַמ'י נער יורטעס, און דאָס איז אַסאַך ווייטער.

די זאך איז באשטאנען אָט אין וואָס: פון בערעזאָוו אָף די שאַמינער יורטעס זיינען דאָ צוויי וועגן: איינער „מיטן באַרג“, גלייך, האָקט איבער אין עטלעכע ערטער דעם טייך וואָ גולקע און גייט דורך איבער וויזשפורטימער יורטעס. דער אנדער- רער ציט זיך מיט דער סאַסווע, איבער שייט אנער, מאלע- יעווער יורטעס און אַנדערע. מיטן בארג איז צוויי מאָל געענטער, נאָר דאָס איז אַן אָרט אַ פּאַרוואָרפּנס, זעלטן ווען ס'פאַרט דורך אַן אַסטיאַק, און דער וועג ווערט אַפּטמאָל אינגאנצן פּאַרשאַטן מיט שניי.

ס'האָט זיך אָבער ארויסגעוויזן, אז אפן צווייטן טאָג אַרויס- פאַרן איז אומעגלעך. ניקיטאַ האָט קיין הערען ניט געבראכט, און וואו איז ער, וואָס טוט זיך מיט אים, איז ניט באוואוסט. ניקיטאַ סעראפּיאַניטש האָט זיך געפילט זייער פּאַרשעמט.

1) קיסן — שטיוול סון הערשענעם פוטער מיט דער וואָל אָף דרויסן.

2) זאקן סון הערשענעם פוטער מיט דער וואָל צום פוס.

3) אן אויבערשט קלייד סון הערשענעם פוטער מיט דער וואל צום לייב.

4) דאזעלבע, טוט זיך אָן אָף דער מאליצע, אז ס'איז שטארק קאלט, מיט

דער וואל אינדרויסן.

— צי האָט איר אָקארשט אים ניט געגעבן קיין געלט אף איינקויפן הערשן?—האָב איך אים געפרעגט.

— נו, וואָס רעדט איר. דאַכט זיך, איך בין אויך ניט קיין אינגעלע. כ'האָב אים נאָר געגעבן 5 רובל פאר אן אושגאב, אי דאָס פאר דער ווייב אין די אויגן. אָט וואָרט, איך וועל צו אים היינט נאָכאַמאָל צופאָרן.

דאָס פאָרן האָט זיך אָפגעצויגן ניט ווינציקער, ווי אָף אַ מעס-לעס. דער איספראַוויניק האָט געקענט יעדן טאָג פאָדערן, איך וואָל אוועקפאָרן קיין אַבדאָרסק. אַ שלעכטער אָנהייב!

אַרויסגעפאָרן בין איך אפן דריטן טאָג דעם 18 פעווראַל. אינדערפרי איז אַריינגעקומען אין שפיטאַל ניקיטאַ סעראַ-פיאַניטש. ער האָט אָפגעווארט אָף אַ פאַסיקער מינוט, ווען בא מיר אין צימער איז קיינער ניט געווען, און האָט אַנטשלאָסן געזאָגט:

— היינט עלף אַזויגער באנאכט זאָלט איר אומבאמערקט קומען צו מיר אַהיים. צוועלף איז באשלאָסן ארויספאָרן. אַלע מיינע קינדער און שטוביקע וועלן היינט אוועק אפן ספעקטאַקל, איך בלייב איינער אַליין אינדערהיים. בא מיר וועט איר זיך איבערטון, וועט אָפעסן, און איך וועל אייך אָפפילן מיט מיינ פערדל אין וואַלד. ניקיפאָר וואָרט שוין דאָרט אָף אונז. ער וועט אייך פירן מיטן באַרג. נעכטן, זאָגט ער, האָבן צוויי אַסטיאַקישע נארטעס שוין דורכגעלייגט אַ שפור.

— דאָס איז ענדגילטיק?—האָב איך געפרעגט.

— זיכער און ענדגילטיק.

ביון אָונט בין איך אַרומגעגאן פון איין ווינקל צום אַנדערן. אַכט אַזויגער בין איך אוועק אין קאָואַרמע, וואו ס'איז פאָר-געקומען דער ספעקטאַקל. איך האָב באשלאָסן, אַז אַזוי וועט זיין בעסער. די קאָואַרמע איז געווען איבערגעפולט. אָף דער סטעליע זיינען געהאַנגען דריי גרויסע לאַמפן. אין די זייטן האָבן געברענט ליכט צוגעפעסטיקטע אָף שפיון. דריי מוזיקאַנטן האָבן זיך געטו-ליעט צו דער סאַמע סצענע. די פאָרנטיקע ריי איז געווען פאָר-

נומען פון דער אַדמיניסטראַציע, ווייטער זיינען געוועסן סאַכרים אויסגעמישט מיט „פּאָליטישע“. די הינטערשטע רייען זיינען געווען טאַרנומען מיטן פּאַשעסן פּאַלק, אָנגעשטעלטע, שטאַטישע איינוואוינער, יונגווארג. באַ ביידע זייטן פון די ווענט זיינען געשטאַנען סאַלדאַטן. אָף דער סצענע איז שוין געגאַן די שפּיל.

אין אַנטראַקט האָבן די „פּאָליטישע“ זיך פּאַרזאַמלט אין איין גרופּע און האָבן זיך געטיילט מיט די לעצטע ניס. מע זאָגט, אַז דער איספּראַוויניק האָט שטאַרק כאַראַקטער, וואָס ער האָט ניט איבערגעלאָזן אין בערעזאַוו די דעפּוטאַטן, וואָס האָבן פּאַמיליעס. דער איספּראַוויניק האָט דערעכאַנעו געזאָגט, אַז פּונדאַנען אנט-לויפּן איז אומעגלעך. „נו, דאָס האָט ער איבערגעטריבן“. — האָט עמעצער דערווידערט, — „מע פּירט דאָך אַהער, הייסט עס, אַז מע קען דורכפּאַרן צוריק אויך“. די דריי מוזיקאַנטן זיינען אַנשוויגן געוואָרן. ס'האַט זיך ווידער אופּגעהויבן דער פּאַרהאַנג. כ'האַב זיך געזעגנט מיט די כאַוויירים, כ'האַב זיך פּאַרענטפּערט, אַז איך בין שלאָף, און בין אַוועקגעגאַן.

ניקיטאַ סעראַפּיאַניטש האָט געווארט אָף מיר.

— ס'איז נאָך באַ אונז געבליבן פּונקט גענוג צייט אָף אָפּעסן און זיך איבערטון. ניקפּארן איז אָנגעזאָגט געוואָרן, ער זאָל אַרויספּאַרן אַפּן אָנגעוויזענעם אָרט, ווען אפּן פּייערלעשער-טורעם וו.ט. שלאָגן צוועלף.

אַרום האַלבער נאַכט זיינען מיר אַרויס אין הויף. פון דער-ליכטיק האָט זיך אויסגעוויזן, אַז ס'איז שטאַרק פּינצטער. ס'האַט געטונקלט דער שליטן געשפּאַנט מיט זיין פּערד. איך האָב זיך אַוועקגעלייגט אַפּן דעק פּונם שליטן, אונטערגעשפּרייט אפּדער-גיך מיט מיין „גוס“. ניקיטאַ סעראַפּיאַניטש האָט מיך אינגאַנצן איינגעדעקט מיט אַ גרויסער הורע שטרוי און איינגעבונדן פּונויבן מיט שטריק. ס'איז אויסגעקומען, אַזוי ווי ער וואָלט געפּירט

מאָסע. די שטרוי איז געווען געפרוירן, געמישט מיט שניי. פונם אָטעם איז דער שניי גיך אָפגעגאן און איז אין פייכטע שטיקער געפאלן מיר אָפן פאָנעם. די הענט האָבן אויך געפרוירן אין דער קאַלטער שטרוי, ווייל כ'האַב פאַרגעסן אַרויסנעמען די הענטש-קעס, און אַ ריר טון זיך אונטער די שטריק איז געווען זייער שווער. אָפן טורעם האָט געשלאָגן צוועלף. דער שליטן האָט זיך געריט, מיר זיינען ארויסגעפאָרן פונם טויער, און דאָס פערד האָט גיך אַוועקגעיאָגט איבערן גאַס.

„זיך דערווארט אָבער! — האָב איך אַ קלער געטון — ס'האָט זיך אָנגעהויבן!“ — און דער געפיל פון קעלט אין די הענט און אין פאָנעם איז מיר געווען איינגענומען, ווי אַ רעאַלער באַווייז, אַז איצט האָט זיך דאָס שוין טאַקע אינדערעמעסן אָנגעהויבן. מיר זיינען געפאָרן גיך אַ מינוט צוואַנציק, דערנאָך האָבן מיר זיך אָפגעשטעלט. איבער מיר האָט זיך דערהערט אַ שאַרפער פייף, אָפאָנעם, ניקיטעס אַ סיגנאַל. באלד האָט זיך דערהערט אַ ענט-פער-פייף און דערנאָך זיינען אָנגעקומען עפעס אומקלאָרע שטי-מען. „ווער רעדט עס“, — האָב איך אומרואיק אַ טראַכט געטון. אָפאָנעם, אַז ניקיטאַ איז אויך געווען אומרואיק, ווייל ער האָט מיך ניט צעבונדן און האָט עפעס געברומט פאַר זיך.

— ווער איז דאָס, — האָב איך אַ פּרעג געטון שטילערהייט דורך דער שטרוי.

— דער רוך ווייסט מיט וועמען ער האָט זיך פאַרבונדן, — האָט געענטפערט ניקיטאַ.

— ער איז שיקער?

— דאָס איז דאָך די מאַיסע, וואָס ער איז ניט ניקטער. דערווייל זיינען פון וואַלד אָפן וועג ארויסגעפאָרן די, וואָס האָבן גערעדט.

— נישקאַשע, ניקיטאַ סעראַפּיאַנאוויטש, נישקאַשע, — האָב איך דערהערט עמעצנס אַ שטים, — זאָל אָט דער סו בי עקט זיין רואיק, אָט דער איז מיינער אַ פריינט, און אָט דער אלטער איז מיינ פאָטער... ס'איז אַזוינע מענטשן, וואָס שאַ — שטיל...

ניקיטא האָט וואָרטשענדיק מיך צעבונדן. פאר מיר איז גע-
שטאַנען אַ הויכער פויער אין אַ מאליצע מיט אַן אָסענעם קאַפּ,
אַ העל-געלער, מיט אַ שיקערן און פונדעסטוועגן אַ דורכגעטרי-
בענעם פּאַנעם, זייער ענלעך אַף אַן אוקראינער. אין אַ זייט איז
שווייגנדיק געשטאַנען אַ יונגער באַכער, און אַפּן וועג, האַלטנדיק
זיך פארן שליטן, וואָס איז אַרויסגעפאַרן פון וואַלד, האָט זיך
קאַם געהאלטן אַף די פיס און אלטער. אַפּאַנעם, אַז דער וויין
האָט אים שוין אינגאַנצן בייגעקומען.

— נישקאַשע, מיין האַר, נישקאַשע, — האָט גערעדט דער געלער
מענטש. איך האָב פאַרשטאַנען. אַז דאָס איז ניקפאַר.

— דאָס זיינען מיינע מענטשן, איך בין פאַר זיי אַרעוו.
ניקיפאַר טרינקט, נאָר דעם סייכל פאַרטרינקט ער ניט... זייט
רואיק. מיט אַווינע אַקסן (ער האָט געווינן אַף די הערשן) — און
ניט צושטעלן... דער פעטער מיכאַיל יעגאַריטש זאָגט: פאַר
מיטן באַרג... ערשט זיינען צוויי אַסטיאַקישע נארטעס דורכ-
געפאַרן... און מיר איז מיטן באַרג בעסער... מיטן טייך קען מיך
יעדערער... און איך, אַז איך האָב פאַרפון מיכאַיל יעגאַריטשן
אַף קרעפלעך... אַ וואוי — לער פויער...

— שטיי, שטיי, ניקפאַר איוואַנאַוויטש, נעם זיך צו די זאַכן, —
האָט ניקיטאָ סעראַפּיאַנאַוויטש געהעכערט די שטים.

יענער האָט זיך אָנגעהויבן צו איילן. אין פינף מינוט איז אַלץ
געווען פאַרטיק, און איך בין געזעסן איגם נייעם שליטן.

— עך, ניקפאַר איוואַנאַוויטש, — האָט געזאָגט מיט פאַרדראָס

ניקיטאָ, — אומזיסט האָסטו געבראַכט אַהער אָט די מענטשן: מע
האָט דיר אָנגעזאָגט... נו, זע-זשע, — האָט ער זיך געווענדעט צו
זיי — איר זאָלט: שאַ — שטיל!

— שאַ-שטיל, — האָט געענטפערט דער יונגער פויער.

דער אַלטער האָט נאָר הילפלאָז אַ מאַך געטון מיטן פינגער
אינדערלופטן. איך האָב זיך וואָרעם אָפּגעזעגנט מיט ניקיטאָ סע-

ראַפּיאַניטשן.

— פאַר.

ניקיפאר האָט בראַוו אַ הוקע געטון. די הערשן האָבן אַ ריט געטון, און מיר זיינען אַוועקגעפאַרן.

די הערשן זיינען געלאָפן מונטער, מיט אַראָפּגעהאַנגענע ציגל-גער אָף אַ זייט און אַטעמענדיק אָפּט — טשו-טשו-טשו. דער וועג איז געווען אַ שמאַלער, די הערשן האָבן זיך צונויפגעשטופט אין איין קופּע. ס'איז געווען אַ כידעש, ווי אַזוי שטערן זיי ניט איינער דעם אַנדערן לויפן.

— מע דאַרף גלייך זאָגן, — האָט זיך אויסגעקערעוועט צו מיר ניקיפאַר, — אַז בעסער פון אָט די הערשן איז ניטאָ. דאָס זיינען אַקסן געקליבענע: 700 הערשן אין טשערעדע, קיין בעסערע פון די איז ניטאָ. מיכ'י דער אַלטער האָט פריער אָפּילע ניט געוואָלט הערן: אָט די אַקסן וועל איך ניט אָפּגעבן. דערנאָך, אז מיר האָבן שוין אויסגעטרונקען אַ פּלעשל, זאָגט ער: נעם, און אַז ער האָט אָפּגעגעבן די הערשן, האָט ער זיך צעוויינט. „זע, זאָגט ער, אָט דעם פירער (ניקיפאַר האָט אָנגעוויזן אָפּן פאַרנטיקן הערש) איז ניט אָפּצושאַצן. אז דו וועסט זיך אומקערן גליקלעך צוריק, וועל איך אים קויפן באַ דיר פאַר דיזעלבע געלט.“ אָט וואָס פאַר אַ אַקסן דאָס איז! און געלט איז פאַר זיי אויך אָפּ-געצאָלט גוטע, נאָר מע דאַרף זאָגן דעם עמעס, זיי זיינען ווערט. נאָר דער פירער אַליין קאָסט באַ אונז פּינף און צוואַנציק רובל. נאָר באַם פעטער מיכאַיל אַסיפּאָוויטש האָט מען געקענט נעמען אומזיסט, אָף פּראָקאַט. דער פעטער האָט מיר גלייך געזאָגט: „נאָר דו, ניקיפאַר, — אַזוי האָט ער געזאָגט, — דו ביסט אַ נאָר, זאָגט ער, ניקיפאַר, פאַרוואָס האָסטו מיר באַלד ניט געזאָגט, אַז דו פירסט אָט דעם סוביעקט?“

— וואָסער סוביעקט? — האָב איך אים איבערגעשלאָגן די רייד.

— הייסט דאָס אייך, לעמאַשל.

דערנאָך האָב איך געהאַט אַסאך געלעגנהייטן צו באַמערקן, אַז דאָס וואָרט סוביעקט איז געווען שטאַרק באַליבט אין מיין טורמאַנס לעקסיקאָן.

קאם וואָס מיר זיינען אָפגעפּאַרן אַ ווערסט צען, ערשט
ניקיפּאַר האָט מיטאַמאָל אָפגעשטעלט די הערשן.

— דאָ דאַרפן מיר אָפּקערעווען אין אַ זייט אַ ווערסט פינף,
צופּאַרן אין אַ טשום... דאָרט איז פונמיינעטוועגן פּאַראַן אַ גוס.
וואוהין וועל איך פּאַרן אין איין מאַליצע? כּוועל דערפּרוירן
ווערן! באַ מיר איז פּאַראַן אַפּילע אַצעטעלע פון ניקיטאַ סעראַ-
פּיאַניטש וועגן דעם גוס.

איך בין גאָר צעדולט געוואָרן פון אַזאַ אומזיניקן איינפאל:
פּאַרפּאַרן אין אַ טשום צען ווערסט פון בערעזאַוו. פון ניקיפּאַרט
האַלבע ענטפערן האָב איך פּאַרשטאַנען, אַז נאָכן גוס האָט ער
געדאַרפט נאָך אראָפּפּאַרן נעכטן, נאָר ער האָט געשיקערט די
לעצטע צוויי טעג דורכאַנאַנד.

— ווי איר ווילט זיך, — האָב איך ארויסגעזאָגט, — איך וועל נאָכן
גוס ניט פּאַרן. דער רוך ווייסט וואָס דאָס איז! געדאַרפט אינוי-
נען האָבן פריער. אַז ס'וועט אייך זיין קאלט, וועט איר אַנטון
אונטער דער מאַליצע מיין פעלק, ער ליגט איצט אונטער מיר, און
אז מיר וועלן קומען צום אָרט, וועל איך אייך שיינקן מיין פעלצל,
וואָס אַף מיר, עס איז בעסער פון וועלכן גוס איר ווילט.

— נו, איז גוס, — האָט באלד מאַסקים געווען ניקיפּאַר, — אַף וואָס
דאַרפן מיר אַ גוס, מיר וועלן ניט דערפּרוירן ווערן. האַ-הא! — האָט
ער אַ געשריי געטון אַף די הערשן. אָט די אַקסן וועלן באַ אונז
אַן אַ שטאַק אויך גיין. האַ-הא! — נאָר אַף לאַנג האָט באַ ניקיפּאַרן
ניט געקלעקט קיין מונטערקייט, דער וויין האָט אים בייגעקומען.
ער האָט זיך אָפּגעלאָזן, זיך געשאַקלט אַף די גאַרטעס פון איין
זייט אַף דער צווייטער, אלץ פעסטער אַנשלאָפן געוואָרן. עט-
לעכע מאָל האָב איך אים געוועקט. ער פלעג זיך אופטרייסלן,
א שטויס טון די הערשן מיטן לאַנגן שטאַק און א ברום געטאַן:
„נישקאַשע, די אַקסן וועלן גיין“ — און נאָכאַמאָל אַנשלאָפן
געוואָרן. די הערשן זיינען געגאַנגען קימאט טראַט באַ טראַט. נאָר
מינע אויסגעשרייען האָבן זיי אַביסל אונטערגעטריבן. אזוי איז
אזעקגעגאַנגען צוויי שאַ, דערנאָך ביך איך אויך אנדרימלט

געוואָרן. איך האָב זיך אופגעכאַפט אין עטלעכע מינוט ארום, ווען איך האָב דערפילט, אַז די הערשן האָבן זיך אָפגעשטעלט. פונם שלאָף האָט זיך מיר אויסגעדאַכט, אַז אלץ איז פאַרפאלן... — ניקיפאָר! — האָב איך א געשריי געטון מיט אלע קויכעס, און כ'האָב אים אָנגעהויבן רייסן פאַרן אַקסל. ער האָט מיר אָפגע-ענטפערט מיט עטלעכע אומפאַרשטענדלעכע, אָפגעריסענע ווער-טער: „וואָס קען איך טון? גאָרנישט קען איך ניט טון! איך וויל שלאָפן..."

מיט מיר האָט אינדערעמעסן געהאַלטן זייער טרויעריק. מיר זיינען קאָם אָפגעפאַרן פון בעראזאָוו אַ ווערטס 40—30. קיין אָפ-שטעל אָף אַזאַ מעהאַלעך איז גאָר ניט אַריין אין מיינע פלענער. כ'האָב דערזען, אַז ס'איז ניט גוט און האָב באשלאָסן „אַנע-מען מיטלען".

— ניקיפאָר! האָב איך א געשריי געטון און אַראָפגעשלעפט דעם קאַפּיטשאַן פון זיין שיקערן קאַפּ און אים אָפגעדעקט פאַרן פראַסט.

— אויב איר וועט זיך ניט זעצן ווי סע דארף צו זיין און וועט ניט אָנטרייבן די הערשן, וועל איך אייך אַראָפּוואַרפן אָפן שניי און וועל אליין אַוועקפאַרן.

ניקיפאָר איז אביסל געקומען צו זיך: צי פונם פראַסט, צי פון מיינע ווערטער — דאָס ווייס איך ניט. ס'האָט זיך אַרויסגע-וויון, אַז אין שלאָף האָט ער אַרויסגעלאָזן פון די הענט דעם שטאַק. זיך שאַקלענדיק און זיך קראַצנדיק, האָט ער אויסגעזוכט אין שליטן א האַק, אויסגעהאַקט באַם וועג א יונגינקע סאָסנע און זי אָפגערייניקט פון די צווייגן. דער שטאַק איז פאַרטיק געוואָרן, און מיר האָבן זיך גערירט פונם אַרט.

איך האָב באשלאָסן זיך האַלטן מיט ניקיפאָרן שטריינג. — איר פאַרשטייט, וואָס איר טוט? — האָב איך אים געפרעגט אַזוי, אַז ס'וואָל זיין וואָס שטריינגער. — וואָס איז דאָס, א ווערטע-לע, וואָס? אז מע וועט אונז אַניאָגן, מיינט איר, מע וועט אונז א גלעט טון?

— וואָס איז, איך פֿאַרשטיי דען ניט, —האַט געענטפערט ניקי-
פֿאַר, קומענדיק אַלץ מער און מער צו זיך, — וואָס רעדט איר,
אַט נאָר דער דריטער אָקס איז באַ אונז שוואַכלעך. דער ערשטער
אָקס איז גוט, בעסער דאַרף מען ניט, און דער צווייטער אָקס איז
גוט... נו, און דער דריטער, דאַרף מען זאָגן דעם עמעס, איז גאָר
אַ שמאַטע.

דער פראָסט האָט צו טאָג- צו זיך געשטאַרקט. כ'האַב
אַפן פעלצל אָנגעטון דעם גוט, כ'האַב זיך דערפילט זייער גוט,
נאָר ניקיפֿאַרס לאַגע איז געוואָרן איך ערגער. די שיקרעס איז
ארויס פון אים, דער פראָסט האָט זיך שוין לאַנג פֿאַרקליבן צו
אים אונטער דער האַליצע, און דער אומגליקלעכער האָט איינגאַנצן
געציטערט.

— איר וואָלט כאַטש אָנגעטון דעם פעלץ, — האָב איך אים
פֿאַרגעלייגט.

— ניין, איצט איז שוין שפעט, פֿריער דאַרף מען זיך אַליין
אָנוואַרעמען און דעם פעלץ אָנוואַרעמען.

אין אַ שאַ אַרום האָבן זיך באַם וועג באוויזן יורטעס: דריי,
פיר קלאַגעדיקע הילצערנע שטיבלעך.

— איך וועל אַף אַ מינוט פינף אַריינגיין, אַף דעם וועג
זיך דערפֿרעגן און זיך אָנוואַרעמען.

ס'איז אַוועק פינף מינוט, צען, פופֿצן, צום שליטן איז צוגע-

גאַן עפעס אַ באַשעפעניש פֿאַרוויקלט אין פוטער, איז געשטאַנען
אַביסל און אוועקגעגאַן. ס'האַט אָנגעהויבן אַביסל שאַריען, און

דער וואַלד צוואַמען מיט די וויסטע יורטעס האָט אָנגענומען אין
מיינע אויגן עפעס אַ שוידערלעכן אָפּגלאַנץ.

מיט וואָס וועט זיך די גאַנצע געשיכטע ענדיקן? — האָב איך
זיך אַליין געפֿרעגט, — צי וועל איך ווייט פֿאַרפֿאַרן מיט דעמדאָזיקן

שיקער? באַ אַזאַ פֿאַרן איז אונז ניט שווער אָניאָגן, שיקערערהייט
קען ניקיפֿאַר גאָט ווייסט וואָס אָנפֿלידערן עמעצן, וואָס ער וועט

באַגעגענען, יענער וועט איבערגעבן אין בערעוואָוו — אַן עק.
אויב אַטילע מע וועט אונז ניט אָניאָגן, וועט מען געבן צו וויסן

מיטן טעלעגראף אף אלע סטאנציעס פון דער שמאָל-קאָלייקער
ליניע... צי לוינט גאָר פאָרן ווייטער?—האָב אַך זיך אליין גע-
פּרעגט.

ס'איז אַוועק באַ א האַלבער שאַ, און ניקספּאָר איז ניטאָ. מע
מוז אים ערגעץ אַזוכן, און איך האָב אַפּילע ניט באַמערקט, אין
וואָסער יורטע איז ער פאַרשוואונדן געוואָרן. איך בין צוגעגאַן צו
דער ערשטער פון וועג און אַ קוק געטון אין פענצטער. דאָס
טייער אין ווינקל האָט געברענגט ליכטיק. אַפּן—דיל איז גע-
שטאַנען א קעסעלע, פון וועלכן ס'האָט געשלאָגן אפּאַרע. אף די
נאַרעס איז געווען א גרופע מיט ניקספּאָרן אינדערמיט, אין די
הענט האָט ער געהאַלטן אַ פּלאַש. איך האָב מיט אלע קויכעס
אַנגעהויבן פויקן אין פענצטער און אין וואנט. אין א מינוט ארום
האָט זיך באַוווּן ניקספּאָר. אַף אים איז געווען מיינ פעלק, וואָס
האָט זיך ארויסגעווען אף צוויי ווערשקעס פון אונטער דער טאַליצע.
— זעצט זיך!—האָב איך א געשריי געטון אַף אים צאָרנדיק.
— באַלד, באַלד,—האָט ער געענטפערט זייער ווייך.—נישקאַשע,
איך האָב מיך אַנגעוואַרעמט, איצטער וועלן מיר פאָרן. מיר וועלן
פאַר דער נאַכט אַזוי אַוועקפאַרן, אַז מע וועט אונז ניט אויסזען.
אַט נאָר דער דריטער אָקס איז באַ אונז דאָסיק... אויסשפּאַנען
און אַרויסוואַרפן...
מיר זיינען אַוועקגעפאַרן.

ס'איז שוין געווען פינף אַ זייגער. די לעוואָנע איז לאַנג
אומגעגאן און האָט ליכטיק געשיינט, דער פּראָסט האָט זיך גע-
שטאַרקט, אינדערלופטן האָט זיך געטראָגן אַ פאַרגעפּיל פון
פרימאָרגן. איך האָב שוין לאַנג אַנגעטון אַף מיינ שאַפּן-
פעלצל דעם הערשן-פעלק. ס'איז געווען אין אים וואַרעס, און
אין ניקספּאַרס זיצן האָט זיך געפּילט זיכערקייט און מונטערקייט.
די הערשן זיינען געלאָסן גרויסאַרטיק, און איך האָב רואיק גע-
דרימלט. פון צייט צו צייט האָב איך זיך אומגעכאַפט און איך

האָב באַטראַכט דאָסזעלבע בילד. געפאָרן זיינען מיר, אַפּאָנעם, מיט גלאַטיקע, קימאַט אָנוואַלדיקע ערטער. דריבנע אויסגעדאַרטע סאַסנעס און בערעזקעס האָבן געסטאַרטשעט פון אונטערן שניי. דער וועג האָט זיך געשליינגלט, ווי אַ שמאַלער פּאַס קאָם צו באַמערקן. די הערשן זיינען געלאָפּן אָן מידיקייט און מיט אַ גע-מאַסטנקייט פון אַוּטאַמאַטן, און דאָס הויכע אַטעמען זייערס האָט דערמאַנט דעם רויש פון קליינע מאַטאַרן. ניקיפּאָר האָט אָפּגעוואָרפּן זיין ווייסן קאַפּיושאַן און איז געזעסן מיט אַן אָפּענעם קאַפּ. ווייסע הערשענע האָר האָבן זיך אָנגעטרייסלט אין זיין געלן צעקאַשמעזן קאַפּ, און ס'האַט זיך אויסגעוויזן, אַז ער איז באַ-דעקט מיט פּראָסט.

— מיר פּאָרן, מיר פּאָרן — האָב איך געטראַכט, פילנדיק אין ברוסט אַ וואַרעמען שטראָם פרייד, — זיי קענען אַ טאָג, אָדער צוויי זיך ניט אומקוקן אָף מיר... מיר פּאָרן, מיר פּאָרן — און איך בין ווידער אַנשלאָפּן געוואָרן.

אַזייגער ניין אינדערפרי האָט ניקיפּאָר אָפּגעשטעלט די הערשן. קימאַט האַרט באַם וועג איז געשטאַנען אַ טשום, אַ גרויסער געצעלט פון הערשענער פעל אין דער פּאַרם פון אַן אָפּ-געהאַקטן קאנוס. לעבן טשום זיינען געשטאַנען נאַרטעס מיט איינגעשפּאַנטע הערשן, געלעגן אָנגעהאַקטע האַלץ, אָף אַ שטריק זיינען געהאַנגען נאָר-וואָס אַראָפּגענומענע הערשענע פעל, אַפּן שניי האָט זיך געוואלגערט אן אָפּגעשוּנדענער קאַפּ מיט אומ-געהייער גרויסע הערנער, צוויי קינדער אין מאליצעט און אין קיסן האָבן זיך געפּאַרעט מיט די הענט.

— פּונוואַנען קומט אַהער אַ טשום, — האָט זיך פּאַרכידעשט ניקיפּאָר. — איך האָב גערעכנט, אַז ביז די וויליפּורטימער יורטעס וועלן מיר גאַרנישט טרעפּן. ער האָט זיך דערפּרעגט, האָט זיך אַרויסגעוויזן, אַז דאָס זיינען כאַרומפּאַלעווער אַסטיאַקעס, וואָס וואוינען 200 ווערסט פּונדאַנען און באַשעפּטיקן זיך דאָ מיט געיעג אָף וועוודיקעס. איך האָב צונויפּגעקליבן דאָס געפעס מיט דער פּראָוויזיע. דורך אַ קליינער עפענונג, וואָס איז צוגע-

דעקט מיט פעל, זיינען מיר אַריינגעקראָכן אין טשום, קעדיי
איבערבייסן און זיך אַנטרינקען מיט טיי.

— פּאַיסי, — האָט ניקיפּאַר באַגריסט די באלעבאַטיס.

— פּאַיסי, פּאַיסי, פּאַיסי, — האָט מען געענטפערט פון פאר-

שיידענע זייטן.

אַפן דיל זיינען געלעגן אַנגעוואָרפן קופעס פוטער, און אין
זיי האָבן זיך גערודערט מענטשישע פיגורן. נעכטן האָט מען דאָ
געטרונקען, און היינט זיינען דאָ אלע פאַרטשאַרעט. אינמיטן דעם
געצעלט האָט געברענט אַ פייער, און דער רויך איז פריי אַרויס-
געגאַן דורך דער גרויסער עפענונג, וואָס אין דאָך פונם טשום.
מיר האָבן אופגעהאַנגען טיי-קענדלעך און אונטערגעלייגט האָלק.
ניקיפּאַר האָט גאַנץ פריי געשמועסט מיט די באלעבאַטיס אַף
אַסטיאַקיש. ס'האָט זיך אופגעהויבן אַ פרוי מיט אַ קינד, וואָס זי
האָט אים, אַפּאַנעם, נאָר-וואָס געהאַדעוועט, און ניט באַהאַלטנדיק
די ברוסט, האָט זי זיך צוגערוקט צום פייער. זי איז געווען
מיעס ווי דער טויט. איך האָב איר געגעבן אַ קאַנפעט. האָבן זיך
באַלד אופגעהויבן נאָך צוויי פיגורן און האָבן זיך צוגערוקט צו
אונז.

— זיי בעטן בראַנפן, — האָט ניקיפּאַר איבערגעזעצט זייערע רייד.
איך האָב זיי געגעבן ספירט, העלישן ספירט פון 95°. זיי האָבן
געטרונקען, קנייטשנדיק דאָס פאַנעם און שפייענדיק אַפן דיל.
ס'האָט אויך אויסגעטרונקען איר כוילעק די פרוי מיט דער אַפע-
נער ברוסט. „דער אַלטער בעט נאָך“, — האָט מיר דערקלערט ניקי-
פאַר, אונטערטראַגנדיק דאָס צווייטע קעלישיקל אַ באיאָרטן פליכע-
וואָטן אַסטיאַק מיט גלאַנצנדיקע רויטע באַקן. — איך האָב אָט דעם
אַלטן, האָט ער מיר ווייטער דערקלערט, געדונגען פאַר פיר רובל
ביז די שאַמענער יורטעס. ער וועט אַף אַ טראַיקע פאַרן
פאַרויס און וועט אונז דורכלייגן דעם וועג. לויפן נאָך זיין
נאַרטע וועט אונזערע הערשן זיין פריילעכער.

מיר האָבן זיך אַנגעטרונקען מיט טיי, אַפּגעגעסן. פאַרן געזע-
גענען זיך האָבן איך מעכאַבעד געווען די באלעבאַטיס מיט סאַפּי-

דאָסן. דערנאָך האָבן מיר צונויפגעלייגט אַלע זאַכן אָפן אַלטנס
נארטע, האָבן זיך אַרופגעזעצט און אַוועקגעפאָרן.
אַ העלע זון איז געשטאַנען הויך, דער וועג איז געגאַנגען
מיטן וואַלד, און אין דער לופט איז געווען ליכטיק און פריילעך.
פאָרויס איז געפאָרן אַן אַסטיאַק אף דריי ווייסע טראַגעדיקע הער-
שיכעס. אין די הענט איז בא אים געווען אַן אומגעהייער לאנגער
שטאַק, וואָס האָט זיך פאַרענדיקט פּונויבן מיט אַ קעפל פּונ-
פּאַרנט, און פּונונטן מיט אַ פאַרשארפטן מעטאַלענעם שפּיץ.
ניקיפּאָר האָט זיך אויך גענומען אַ נייעם שטאַק. די הערשיכעס
האָבן געשווינד געטראָגן דעם אַלטנס גרינגע נאַרטע, און אונזערע
אַקסן האָבן זיך אונטערגעצויגן און ניט אָפּגעשטאַנען אף קיין
טראַט.

— פארוואָס דעקט דער אַלטער ניט צו דעם קאַפּ? — האָב
איך געפרעגט באַ ניקיפּאָר און פאַרכידעשט פאַטראַכט דעם
פליכעוואַטן קאַפּ פּונם אַסטיאַק, וואָס איז געווען העפּקער פאַרן
פּראַט.

— אַזוי גייט גיכער אַרויס די שיקרעס, — האָט מיר ניקיפּאָר
דערקלערט.

און ריכטיק, אין אַ האַלבער שאַ אַרום האָט דער אַלטער
אָפּגעשטעלט זיינע הערשיכעס און איז צוגעגאָן צו אונז נאָך
ספּירט.

— מע דאַרף מעכאַבעד זיין דעם אַלטן. — האָט באַשלאָסן
ניקיפּאָר, און דערווייל האָט ער זיך אַליין שוין אויך מעכאַבעד
געווען, — די הערשיכעס זיינען דאָך שוין געשטאַנען בא אים איינ-
געשפּאַנט.

— נו? —

— ער האָט זיך געקליבן אין בערעזאָו נאָך בראַנפּן. ער זאָל
נאָך דאָרט, טראַכט איך זיך, ניט זאָגן עפעס קיין איבעריקס...
איז אַט האַב איך אים געדונגען. אַזוי וועט אונזער געשעפּט זיין
זיכערער. איצט ווען וועט ער ערשט זיין אין שטאַט: אין צוויי
טעג ארום. איך האָב קיין מוירע ניט, מיר — איז וואָס? מע וועט

פרעגן: געפירט? און איך, פונוואנען זאל איך וויסן, וועמען איך האב געפירט? דו ביסט פאליציי, און איך — א פורמאן. געהאלט באקומסטו? דיין זאך איז קוקן, מיין זאך — פירן. ריכטיק זאג איך? — ריכטיק.

*

אויספעלנדיק די וויזשפורטימער יורטעס, האָבן מיר געפונען אַסן וועג אַ זאַק, אַפּאַנעם, מיט געבאַקטן ברויט. ס'איז געווען אין אים העכער אַ פּוד וואָג. ניט קוקנדיק אף מיינע ענערגישע פּראָטעסטן, האָט ניקיפּאָר אַריינגעלייגט דעם זאַק אין אונזער שליטן. כּיִהאָב זיך באנוצט מיט זיין שיקערן דרימל און האָב שטילערהייט ארויסגעווארפן אפן וועג די מעציע, וואָס האָט נאָר שווער געמאַכט די הערשן.

זיך אופגעכאַפּט, האָט ניקיפּאָר ניט געפונען ניט דעם זאַק, ניט דעם שטאַק, וואָס ער האָט גענומען אין טשום — באַם אַלטן. וואונדערלעכע באשעפּענישן אָט די הערשן — אָן הונגער און אָן מידיקייט. זיי האָבן גאָרנישט ניט געגעסן אַ גאַנצן מעסלעס פאַר אונזער ארויספאַר, און אָט איז שוין באלד אַ מעסלעס, אַז מיר פּאַרן ניט געהאָדעוועט. וועדליק ניקיפּאָר האָט דערקלערט, זיינען זיי ערשט זיך „צענאַנגען“. זיי לויפן גלאַט, דורכאַנאַנד אַ ווערסט אַכט, צען אַ שאַ. אַלע צען, פּופּצן ווערסט מאַכט מען אַן אָפּשטעל אף אַ צוויי, דריי מינוט, קעדיי די הערשן זאָלן זיך צורעכטמאַכן. דערנאָך פּאַרט מען ווייטער. אַזאָ דורכלויף רופּט זיך אַ „הערשן-לאָף“, און אַזוי ווי די ווערסטן זיינען דאָ ניט געמאַסטן, איז מיט דער צאָל דורכלויפן מעסט מען דעם מעהאַלעך. פינף דורכלויפן הייסט אַ ווערסט 70—60.

אַז מיר וועלן אַנקומען אין די שאַמענער יורטעס, וואו מיר וועלן זיך צעשיידן מיטן אַלטן און מיט זיינע הערשיכעס, וועלן מיר האָבן געלאָזן הינטער זיך ניט ווינציקער, ווי צען דורכ-לויפן. דאָס איז שוין אַן אַנשטענדיקע דיסטאַנק. אַזויגער ניין אין אָונט, אַז ס'איז שוין געווען גאָר טונקל, האָבן זיך אונז — צום

ערשטן מאָל פארן גאנצן פּאָרן — געטראַפּן אַנקעגן עטלעכע נאָר-
טעס. ניקיפּאָר האָט זיך געפרואווט זיי אויסמיידן און זיך ניט
אַפּשטעלן, נאָר ס'האָט זיך ניט איינגעגעבן. דער וועג איז אַזוי
שמאָל, אַז מע דאַרף נאָר אַפּיסעלע אַפּקערעווען אין אַ זייט, און
די הערשן ווערן באלד איינגעזונקען אין שניי ביזן בויד. די
נאַרטעס האָבן זיך אַפּגעשטעלט. איינער פון די באַגענטע פּור-
מאנעס איז צוגעגאַן צו אונז, האָט אריינגעקוקט ניקיפּאָרן גלייך
אין פּאַנעס אריין און האָט אים אַנגערופן פארן נאָמען: „וועמען
פּירסטו, ווייט“?

— ניט ווייט, — האָט געענטפּערט ניקיפּאָר, — אַ סויכער פּיר איך,
אַן אַבדאַרסקן.

דידאַזיקע באַגעגעניש האָט אים צערווערט.
— דער רוך האָט אים אַנגעטראַגן אַנקעגן! פּינף יאָר זיך ניט
געזעען — ער האָט דערקענט, צו אַלדי רוכעס. דאָס זיינען זיריער
פון ליאַפּינסק, הונדערט ווערט פונדאַנען, פּאָרן אין בערעזאָוו
נאָך סכּוירע און נאָך בראַנפּן. מאַרגן באַנאכט וועלן זיי זיין
אין שטאָט.

— מיר איז גאָרניט, — האָב איך געזאָגט, — זיי וועלן אונז
שוין ניט דעריאָגן. ס'זאָל נאָר מיט אייך עפעס ניט טרעפּן, ווען
איר וועט זיך אומקערן...

— וואָס קען זיך טרעפּן? איך וועל זאָגן: מיינ זאך איז פּירן,
איך בין אַ פּורמאַן; ווער איז ער, אַ סויכער אָדער אַ פּאַליטיק —
אַפּן שטערן באַ זייערע ברידער איז דאָס אויך ניט אַנגעשריבן.
דו ביסט פּאַליציע — דו קוק, איך בין אַ פּורמאַן — איך פּיר.
ריכטיק?

— ריכטיק...

ס'איז געוואָרן נאָכט — אַ טיפע און אַ פּינצטערע. די לע-
וואָנע גייט איצט אויף ערשט פּאַרטאַג. די הערשן, גישט קוקנדיק
אַף דער פּינצטערניש, האַלטן זיך פעסט מיטן וועג. קיינער
טרעפט זיך אונז ניט אַנקעגן. נאָר איינס באַנאכט זיינען מיר
פּלוצלינג ארויסגעפּאָרן פון דער פּינצטערניש אין אַ העלן פּלעק

שיין און האָבן זיך אָפגעשטעלט. באַם סאַמע פּייער, וואָס האָט
 העל געברענט באַם עק וועג, זיינען געזעסן צוויי פּיגורן, אַ
 גרויסע און אַ קליינע. אין קעסעלע האָט געזאָדן טיי, און אַ אינגל
 אַן אַסטיאַק האָט געשאָבן אַף דער העניטשקע שטיקלעך ציגל-טיי
 און געווארפן אין אַקרעפּ. מיר זיינען אריין אין שיין פּונם פּייער,
 און אונזער שליטן מיט די הערשן זיינען מיטאַמאָל דערטרונקען
 געווארן אינם כּוּישעך. באַם פּייער האָבן זיך געהערט קלאַנגען
 פּון אַ פרעמדער און אַ אומפּאַרשטענדלעכער שפּראַך. ניקיפּאַר
 האָט גענומען באַם אינגל דאָס קריגלע, האָט אָנגעשעפּט שניי
 און אָפּגעטוקט אַף אַ רעגע אין זודיקער וואסער. דערנאָך האָט
 ער נאָכאַמאָל אָנגעשעפּט שניי פּון אונטערן סאַמע פּייער און
 נאָכאַמאָל אַראָפּגעלאָזן אין קעסעלע. ס'האָט זיך אויסגעוויזן, אז
 ער גרייט עפעס אַ סוידעסדיק געטראַנק באַ דעמדאָזיקן פּייער, וואָס
 איז ערגעץ פּאַרלאָרן אין דער טיף פּון נאַכט און וויסטעניש.
 דערנאָך האָט ער לאַנג און דאָרשטיק געטרונקען.
 אונזערע הערשן, אָפּאַנעס, האָבן אָנגעהויבן מיד ווערן. באַ
 יעדער אָפּשטעל לייגן זיי זיך איינער לעבן צווייטן-און שלינגען
 דעם שניי.

אַרום צוויי באַנאַכט זיינען מיר אָנגעקומען אין די שאַמענער
 יורטעס.

דאָ האַבן מיר באַשלאָסן געבן אָפּרו די הערשן און זיי אָן-
 האַדעווען.

דידאָזיקע יורטעס זיינען שוין גיט קיין וואַנדער-לאַגער, נאָר
 עטענדיקע וואוינונגען פּון באַלקנס. פּונדעסטוועגן קאָן מען זיי
 אָבער גיט פּאַרגלייכן מיט די יורטעס, אין וועלכע מיר האָבן זיך
 אָפּגעשטעלט אַף טאָבאַלער טראַקט. דאָרט, אייגנטלעך, זיינען
 געווען פּויערישע הייזער, מיט צוויי צימערן, מיט אַרויסשן אווון,
 מיט אַ סאַמאָוואַר און מיט שטולן, נאָר אַביסל ערגער און שמו-
 ציקער פּון אַ געוויינלעכער שטוב באַ אַ סיבירער פּויער. דאָ איז

איין „צימער“ מיט א פרימיטיוון פייער-אַרט אַנשטאַט אן אויוון, אָן מעבל, מיט א נידעריקער אריינגאַנג-טיר און מיט א שטיק אייו אַנשטאַט גלאָז. פונדעסטוועגן האָב איך זיך דערפילט זייער גוט, אַז איך האָב אַראַפגענומען דעם גוס. דאָס פעלצל און די קיסן, וואָס די אלטע אָסטיאַקן האט באלד אופגעהאַנגען באַם פייער טריקענען.

קימאַט א מעסלעס האָב איך גאַרניט ניט געגעסן. ס'אַרא גוטקייט ס'איז געווען זיצן אַף די נאַרעס, באַדעקטע מיט הערשענער פעל, עסן קאַלט קאַלבן-פלייש מיט האַלב-אַפּגע-גאַנגענעם ברויט און וואַרטן אַף טיי.

איך האָב אויסגעטרונקען א גלעזעלע קאַניאַק. דער קאַפּ האָט זיך אַביסל געדרייט. ס'האַט זיך אויסגעוויזן, און די רייזע האָט זיך שוין געענדיקט. אַ יונגער אָסטיאַק מיט לאַנגע צעפּ, איבער-געפלאַכטענע מיט רויטע געווענטענע סטיינגעס, האָט זיך אופגע-הויבן פון די נאַרעס און איז אַוועקגעגאַן האַדעווען אונזערע הערשן.

— און מיט וואָס וועט ער זיי האַדעווען?—האַב איך זיך דער-פרעגט.

— מיט מאַך. ער וועט זיי אַפלאָזן אַף אַזא אַרט, וואו ס'איז טאַראן מאַך, וועלן זיי שוין אליין קריגן פון אונטערן שניי. זיי וועלן צעגראַבן א גרוב, זיך אַריינלייגן אין איר און זיך אַנעסן. וויפל דאַרף א הערש?

— און ברויט עסן זיי ניט?

— אויסער מאַך עסן זיי גאַרניט, סיידן מיגעוויינט זיי צו פון די ערשטע טעג צו געבאַקטן ברויט. נאָר דאָס טרעפט זיך זעלטן.

די אלטע האָט אונטערגעוואַרפן האַלץ אין פייער, דערנאָך האָט זי אַפגעוועקט א יונגע אָסטיאַקן, און יענע, צודעקנדיק פאַר מיר דאָס פאַנעם מיט א טיכל, איז ארויסגעגאַן אין הויף, אַפּאַ-נעם, העלפן איר מאַן, דעם יונגן פאַכער, וואָס ניקיפאַר האט אים געדונגען פאַר צוויי רובל, ער זאָל אונז באַלייטן ביז אַאָרוויי.

די אַסטיאַקעס זיינען שרעקלעך פויל, די גאַנצע אַרבעט
טוען בא זיי אָפּ די פרויען, און דאָס איז ניט נאָר אין שטוב-באַ-
לעבאַטישקייט, — ניט זעלטן קאָן מען באגעגענען אַן אַסטיאַקן,
וואָס גייט מיט דער ביקס אָף געיעג, באַשעפטיקט זיך מיט וועו-
ריקלעך און סויבלען.

איין טאָבאָלער וואַלד-היטער האָט מיר דערציילט וועגן דער
פוילקייט פון די אַסטיאַקן און זייער באַציאונג צו פרויען וואונ-
דערלעכע זאַכן: אים איז אויסגעקומען אויסצופאַרשן די פאר-
וואַרפענע שרעקעס פון טאָבאָלער אויעוד, די אַוויאַנגערופענע
„טומאַנען“. פאר א וועגווייזער האט ער געדונגען אַסטיאַקעס
אפן טאָג צו דריי רובל. איז אַט — מיט יעדער יונגן אַסטיאַק
אַדער אן אַלמען — זיין שוועסטער, אַדער זיין מוטער. די פרוי
האַט געטראגן אלע וועג-מאַכשירים: די האַק, דאָס קעסעלע,
דעם זאַק מיט פראַוויזיע, באַם מאַנסבל — נאָר א מעסער אין גאַרטל.
און אז מ'פלעג זיך אָפּשטעלן אָף א רו-לאַגער, פלעג די
פרוי אָפרייניקן דאָס אָרט, צונעמען באַם מאַן פון האַנט דעם
פאַס, וואָס ער פלעג אראָפּנעמען קעדיי ס'זאָל אים גרינגער זיין,
צעלייגן א פייער און גרייטן טיי. און דער מאַנסבל פלעג זיך
זעצן, ווארטן און דערווייל רויכערן א לילוקע...

די טיי איז גרייט, איך טראָג צו דאָרשטיק דאָס קריגעלע
צום מויל, נאָר פון דער וואַסער שטינקט מיט פיש — ניט אויסצו-
האַלטן.

איך האָב אריינגעגאַסן אין קריגעלע צוויי לעפל קליוקווע-
עסענציע, און נאָר דערמיט פאַרטויבט דעם רייעך פון פיש.

— און איר פילט ניט? — האָב איך געפרעגט ניקיפאָרן.

— אונז שטערט ניט קיין פיש, מיר עסן זיי רויכרהייט. נאָר-
וואָס פון נעץ. זי צאַפליט אין די הענט, געשמאַקער פון דעם איז
ניטאָ...

ס'איז אריין די יונגע אַסטיאַקן. ווי פריער האַלב פאַרדעקנדיק
דאָס פאַנעם, און האָט זיך אוועקגעשטעלט באַם פייער. נאָך איר

איז אריין איר מאן און האָט מיר פּאַרגעלייגט דורך ניקיפּאָרן
איך זאָל באַ אים קויפן רויכוואַרג — א שטיק סופציק וועוויקעס.
— איך האָב אייך פּאַרגעשטעלט פאר אן אַבדאָרער סויכער, איז
אַט לייגן זיי אייך פּאַר וועוויקעס, — האָט מיר דערקלערט
ניקיפּאָר.

— זאָגט זיי, אז צוריקוועגס וויל איך אריינקומען צו זיי,
וואָס וועל איך זיך איצט שלעפּן מיט זיי.

מיר האָבן זיך אָנגעטרונקען מיט טיי, פּארויכערט, און ניי-
קיפּאָר האָט זיך צוגעלייגט אף די נארעס שלאַפּן ביז מ'וועט
אָנהאַדעווען די הערשן. מיר האָט זיך אויך געוואָלט ביז גאָר
שלאַפּן, נאָר איך האָב זיך מוירע געהאט, אַז איך וועל אָפּשלאַפּן
ביז אינדערפרי, האָב איך זיך געזעצט מיט מיין העפט און מיטן
בליישטיפט צום פּייער און איך האָב זיך גענומען אָנוואַרפן די
איינדרוקן וועגן די ערשטע טעג פון פּאָרן. ווי אלץ גייט פּראָסט
און איינגעגעבן, אפּילע צו פּראָסט!... פיר אינדערפרי האָב איך
אופגעוועקט די פּורמאַנעס, און מיר זיינען ארויסגעפּאָרן פון די
שאַמענער יורטעס.

— אַט די אַסטיאקעס, — סיי די מענער, סיי די פרויען — טראָגן
צעפּ, און נאָך מיט סטיינגעס און מיט רינגען, מיסטאם פּאָר-
פלעכטן זיי די האָר ניט אָפטער ווי איין מאָל אין יאָר.

— די צעפּ, זאָגט איר, — האט געענטפערט ניקיפּאָר — די
צעפּ פארפלעכטן זיי אָפט. זיי, אז זיי זיינען שיקער, שלעפּן זיי
זיך שטענדיק פּאָר די צעפּ. זיי טרינקען, טרינקען און דערנאָך
נעמען זיי זיך רייסן איינער דעם אנדערן פּאַר די האָר — און דער-
נאָך, ווער ס'איז שוואַכער, זאָגט דעם אַנדערן: „לאָז אָפּ, דער
אַנדערער לאָזט אָפּ, דערנאָך טרינקען זיי ווידער צוואַמען. זיין
אין קאַס איינער אָפּן אַנדערן דאַרפן זיי ניט: זיי האָבן אף דעם
קיין האַרץ ניט.

בא די שאַמענער יורטעס זיינען מיר ארופגעפּאָרן אף דער
סאָסווע. דער וועג גייט דאָ אמאָל מיטן טייך, אמאָל מיטן
וואַלד.

ס'בלאזט א שארפער דורכנעמענדיקער ווינט, און מיט גרויס
 שוועריקייט גיט זיך מיר אין צו מאַכן מיינע נאָטיצן אין העפט.
 איצט פאָרן מיר איבער אַן אָפענעם אָרט צווישן א בערעזע-
 וועלדל און צווישן דעם טייך. דער וועג איז אן אומדערבאַרעמדי-
 קער. פאר אונז אין די אויגן פארווייט דער ווינט דעם שמאַלן
 שיפוע, וואָס בלייבט נאָך אונזערע נארטעס. דער דריטער הערש
 שלאָגט זיך אראָפּ יעדער מינוט פון דער אויסגעשלאָגענער קאָלייע.
 ער זינקט אין שניי ביזן בויד און טיפער, טוט עטלעכע פאר-
 צווייפלטע שפרינג, קאראַבקעט זיך ווידער ארוף אפן וועג, שטופט
 דעם מיטלסטן הערש און שלאָגט אראָפּ אין א זייט דעם פירער.
 מיטן טייך און מיט די פארפרוירענע בלאָטעס מוז מען פאָרן
 טראָט בא טראָט, ס'האָט מער ניט געפעלט — האָט אָנגעהויבן
 הינקען אונזער פירער, דערזעלבער אָקס, וואָס צו אים איז קיין
 גלייכן ניטאָ. שלעפנדיק די לינקע הינטערשטע פוס, לויפט ער
 ערלעך איבער דעם שרעקלעכן וועג, און נאָר זיין גידעריקער
 אראָפגעלאָזטער קאָפּ און אויסגעשטעקטע צונג ביז דער ערד,
 מיט וועלכער ער לעקט דאָרשטיק, אינמיטן לויפן, דעם שניי, — נאָר
 דאָס באווייזט, ווי שווער ס'קומט אים אָן. דער וועג האט זיך
 מיטאַמאָל אראָפגעלאָזן, מיר זיינען מיטאַמאָל ארויסגעקומען צווישן
 צוויי שניי-בערג פון אנדערהאַלבן ארשין די הייך. די הערשן
 האָבן זיך צונויפגעשלאָגן אין איין קופע, און ס'האָט זיך אויס-
 געדאַכט, אז די עקסטע טראָגן אף זייערע זייטן דעם מיטלסטן.
 איך האָב באַמערקט, אַז בא דעם פירער איז די פעדערשטע פוס
 אין בלוט.

— איך בין פונדעסטוועגן א פערד-דאָקטער צוביסלעך, — האָט
 מיר דערקלערט ניקיפאָר, — איך האָב אים געלאָזן בלוט ווען איר
 זייט געשלאָפן.

ער האט אָפגעשטעלט די הערשן און האָט ארויסגענומען פון
 גאַרטל א מעסער (בא אונז הייסן אַזוינע מעסערס פינישע), איז
 צוגעגאַן צום קראַנקן אָקס, און נעמענדיק דעם מעסער אין מויל,
 האָט ער לאַנג באַטאַפט זיין קראַנקע פוס.

— איך פארשטיי ניט, וואָס איז דאָס פאַר א צאָרע, — האט
ער געזאָגט אין פארלעגנהייט און האָט אָנגעהויבן פאַרקען מיטן
מעסער העכער פון דער קאַזעטע.

די כאַיע איז אין דער גאַנצער צייט פון דער אָפּעראַציע
געלעגן שטיל, מיט אונטערגעבויגענע פיס, און דערנאָך האט זי
טרויעריק געלעקט דאָס בלוט אף דער קראַנקער פוס. פלעקן בלוט
האַבן זיך שאַרף אויסגעטיילט אפן שניי און האָבן באַצייכנט דאס
אָרט פון אונזער אָפּשטעל. איך בין באַשטאַנען אף דעם, אַז אין
מיין שליטן זאָל מען איינשאַנען די הערשן פונם שאַמענער
אַסטיאַק, און אונזערע זאָלן גיין אין דער גרינגער נארטע. דעם
אַרעמען הינקענדיקן פירער האָט מען צוגעבונדן פונהינטן.

פון שאַמען פאַרן מיר א שאַ פינף, נאָכאמאָל אויפיל וועט
אויסקומען צו פאַרן ביז אָאורווי. און ערשט דאָרט וועט מען
קאָנען איבערבייטן די הערשן באם רייכן אַסטיאַק, וואס פארנעמט
זיך מיט הערשנצוכט, סעמיאַן פאנטויען. צי וועט ער אָבער
מאַסקים זיין אָפּלאָזן זיינע הערשן אין אַ ווייטן וועג? איך
שמועס וועגן דעם מיט ניקיפאָרן. ס'קאָן זיין, זאָג איך אים, אַז
ס'וועט אויסקומען קויפן באַ סעמיאַנען צוויי טראַקעס.

— נו, איז וואָס, — ענטפערט ניקיפאָר מיט גאַדלעס, — וועלן
מיר קויפן!

דער אויפן פון מיין רייזע מאַכט אף אים אַזאַ איינדרוק,
ווי אף מיר האָט געמאַכט די רייזע פון פיליאַס פאָגיאַ. אויב
איר געדייקנט, האָט ער איינגעקויפט עלפאַנטן, איינגעקויפט
שיפן און, אַז ס'האָט ניט געקלעקט קיין הייצונג, האָט ער גע-
וואָרפן די הילצערנע טיילן אין מויל פון דער מאַשין. באַם
געדאַנק וועגן נייע שוועריקייטן און הויצאַעס פלעג ניקיפאָר, —
אַז ער איז געווען שיקערלעך, דאָס הייסט, קימאַט שטענדיק —
אַריין אין אואַרט. פון זיך פלעג ער שטענדיק רעדן, אַזוי ווי
פון מיר. ער פלעג מאַמזעריש א וואונק טון צו מיר און זאָגן:

(*) פון זשול ווערנס דערציילונג. אַכציק טעג ארום דער וועלט.

— דער וועג וועט אונז אַפּקאַסטן אַ קאַפּיקע... נו, מיר שפּייען אָבער אָף דעם... מיר זשאלעווען ניט קיין געלט. אָקסן? וועט פּאַלן אן אָקס, וועלן מיר קויפּן אַ נייעם. אָקסן זאל איך זשאלעווען — איך לעבן נישט. קאַלזמאַן זיי האַלטן — פּאַרן מיר, האַ-האַ! דעריקער זאך איז, מיר זאָלן דערפּאַרן. ריכטיק זאָג איך?

— ריכטיק.

— אז ניקיפּאַר וועט ניט דערפירן, וועט קיינער ניט דער-פירן. מיין פעטער מיכאַיל אָסיפּאָוויטש (א גוטער פּויער!) זאָגט מיר: ניקיפּאַר, דו פירסט אָט-דעם טוביעקט? פיר! נעם זעקס אָקסן פון מיין טשערעדע — פיר! אומזיסט נעם. און דער יעפּריי-טער סוסליקאָו זאָגט: דו פירסט? איז אָט נא דיר. פינף רובל. פּאַרוואָס? — פרעג איך בא ניקיפּאַרן.

— איך זאל אייך אוועקפירן.

— סיידן פאַר דעם! וואָס מאכט דאָס אים אויס?

— אָף מיין וואָרט — דערפאַר. ער האט ליב די ברידער, ער וועט פאַר זיי איינשטעלן דעם קאַפּ. וואָרעם, לאַמיר רעדן, פאַר וועמען ליידיט איר? פאַר דער וועלט, פאַר די אָרעמע לייט! אָט נא דיר, זאָגט ער, ניקיפּאַר, פינף קאַרבן, פיר — איך בענטש דיך, אָף מיין קאַפּ, זאָגט ער, פיר!

דער וועג גייט אריין אין וואַלד, און מיטאַמאָל ווערט בעסער. די ביימער פאַרהיטן אים פון אָנווייען, די זון שטייט שוין הויך אין הימל, אין וואַלד איז שטיל, און מיר איז אזוי וואָרעם, אָ איך נעם אַראָפּ דעם גוס און בלייב נאָר אין פעלצל. דער שאַ-מענער אָסטיאַק מיט אונזערע הערשן שטייט די גאַנצע צייט אָפּ, און ס'קומט אונז אַלעמאָל אויס וואָרטן אָף אים. פון אלע זייטן דינגלען אונז ארום סאָסנעס, גוואלטיקע ביימער אָן צווייגן ביז דעם סאַמע שפּיק, העל געלע, גלייכע ווי ליכט. ס'ווייזט זיך אויס, אז דו פאַרסט איבער אן אַלטן שיינעם פאַרק. אַבסאָ-לוטע שטילקייט. זעלטן נאָר הייבט זיך אָפּ פון אָרט אַ פאַר ווייסע שניי-הינער, וואָס איז שווער צו אונטערשיידן פון שניי-

בערגלעך, און פליט אוועק טיפער אין וואַלד. מיטאמאָל רייסט זיך אָפּ דער סאָסנע-וואַלד. דער וועג לאָזט זיך באַרג-אַראָפּ צום טייך.

מיר קערן זיך איבער, מאַכן זיך צורעכט, האַקן איבער די סאָסווע און פאָרן ווידעראמאָל איבער אן אָפּענעם אָרט. נאר זעלטענע קליין-וואוקסיקע בערעזעס דערהייבן זיך איבערן שניי. אַפּאַנעם, מיר פאָרן איבער זומפן.

— און וויפל ווערט זיינען מיר דורכגעפאָרן? — פרעג איך

בא ניקיפארן.

— נו, א ווערט דרייהונדערט דאָרף זיין. נאר ווער קאָן דאָס וויסן? ווער האט די היגע ווערטן געמאָסטן. דער מאלעך מיכאַעל, מער קיינער האָט ניט געמאָסטן. וועגן אונזערע ווערטן האָט מען שוין לאַנג אָפּגעזאָגט: א באַביצע מיט אַ שטעקן האָט געמאָסטן מיטן שפּאַן און א מאַך געטון מיט דער האַנט... נו, נישקאַשע, אין א טאָג דריי ארום וועלן מיר זיין אף די זאוואָדן. דער וועטער זאָל זיך נאר האַלטן. ווייל ס'טרעפט זיך—אַי-אַי... איינמאָל האט מיך פּאַרכאַפט אונטער ליאפּין אַ בוראן, פאר דריי מעסלעס בין איך אָפּגעפאָרן פינף ווערטן... גאָט זאָל אויסהיטן!

אַט איז שוין קליין-אַאורווי: דריי, פיר נישטיקע יורטעס, פון זיי נאָר איינע א באוואוינטע. א יאָר צוואנציק צוריק זיינען זיי, מיטטאם, אַלע געווען באזעצט. די אַסטיאקעס שטארבן אויס אין א שרעקלעכער פּראָגרעסיע. אין א ווערטן צען ארום וועלן מיר קומען אין גרויס-אַאורווי. צי וועלן מיר דאָרטן טרעפן סעמיאָן פּאַנטוי, צי וועלן מיר קריגן בא אים הערשן... אף אונ-זערע פאָרן ווייטער איז שוין קיין שום מעגלעכקייט ניטאָ...

ס'גייט נישט! אין אַאורווי האַבן מיר נישט געטראָפּן די פּויערים: זיי שטייען ערגעץ מיט די הערשן אין א טשום אף א מעהאלעך פון צוויי הערשענע דורכלויפן. מ'וועט מוזן

אָפּפּאַרן עטלעכע ווערסט צוריק, און דערנאָך אָפּקערעווען אין א זייט. ווען מיר וואָלטן זיך געווען אָפּשטעלן אין קליין-אָאר ווי און זיך דאָרט פּאַנאנדערגעפרעגט, וואָלטן מיר פאר-שפּאַרט עטלעכע שאָ. מיט אַ שטימונג פון איעש האב איך גע-וואָרט ביי די ווייבער האבן אונז געקריגן איין הערש אף פאר-בייטן אונזער הינקענדיקן פירער. ווי אומעטום, זיינען די אָאר-ווינישע ווייבער געווען אין א צושטאַנד פון שיקרעס, און אז איך האָב זיך גענומען צעוויקלען די שפייז-פּראָדוקטן, האבן זיי געבעטן בראַנפן. כ'האָב מיט זיי גערעדט דורך ניקיפּאַרן, וואָס האָט גערעדט פונקט אזוי פריי אף רויש, ווי אף זיריש און אָף די צוויי אָסטיאַקישע דיאלעקטן, וואָס זיינען קימאט ניט ענלעך איינער אַפן צווייטן. די אָרטיקע אָסטיאַקעס רעדן אף רויש קיין וואָרט נישט.

פון צייט צו צייט בין איך מעכאַבעד די אָסטיאַקעס און זיי-ערע ווייבער מיט פּאַפּיראַסן. זיי רויכערן זיי מיט דערעכערעץ, נאָר מיט פּאַראַכטונג. צו זייערע שלינגען, וואָס זיינען פּאַרבּרענט פון ספּירט, דערגייען ניט אפּילע מיינע נישטיקע פּאַפּיראַסן. אפּילע ניקיפּאַר, וואָס האט אָפּשיי פאר אלע פּראָדוקטן פון צי-וויליאַציע, האָט זיך מוידע געווען, אז מיינע פּאַפּיראַסן זיינען אָרנישט ווערט.

מיר פּאַרן אין טשום. ס'אראַ ווילדעניש און פּאַרוואָרפּנקייט אַרום און אַרום! די הערשן שלעפּן זיך איבער די שניי-הורעס, פּלאַנטערן זיך צווישן די ביימער אין אוראַלטער געדיכטעניש, און איך הייב ניט אָן צו באַנעמען, ווי אזוי באַשטימט דער אָנ-טרייבער דעם וועג.

עפעס האט ער פאר דעם א באזונדער כוש, ווי בא דידא-זיקע הערשן, וואָס לאַווירן אָף א כידעילען אויפן מיט זייערע הערנער אין דער געדיכטעניש פון סאַטאַר און טאַנען-צווייגן. באַ דעם נייעם פירער, וואָס מ'האָט אונז געזען אין אָאר ווי, זיינען ריזיקע צעצווייגטע הערנער ניט ווינציקער ווי פינג-זעקס פּערטל די ליינג.

דער וועג איז אף יעדער טריט איבערגעצאָמט מיט צווייגן.
און ס'דאכט זיך, או דער הערש וועט זיך אָט-אָט פארפלאַנטערן
אין זיי מיט זיינע הערנער. נאָר שוין אין דער לעצטער רעגע
גיט ער א ריר מיטן קאָפּ קאָפּ צו באַמערקן. און קיין איין נאָדל
טוט קיין ציטער ניט אף די צווייגן. איך האָב לאַנג ניט אָפּגע-
ריסן די אויגן און נאָכגעקוקט אף די דידאָזיקע מאַנעוורעס. און זיי
זיינען געווען פאר מיר אַזוי סוידעסדיק, ווי יעדע אנטפלעקונג
פון אינסטינקט ווייזט זיך אויס פאר אונזער רעזאָנירנדיקן
סייכל.

דאָ אויך ניט געטראָפן! דער אַלטער באלעבאָס איז אַוועק-
געפאָרן מיטן ארבעטער אין זומערדיקן טשום, וואו ס'איז גע-
בליבן א טייל הערשן. מ'וואַרט אף אים פון שאַ אף שאַ, נאָר
ווען וועט ער קומען צו פאָרן, ווייסט קיינער ניט. און זיין זון,
אַ יונגער באַכער מיט אַ צעהאַקטער אייבערשטער ליפּ, וויל אף
זיך ניט שטעלן צונויפּרעדן זיך אָנעם פּאָטער. מע מוז וואַרטן.
ניקיפּאָר האָט אָפּגעלאָזן די הערשן זיך פאַשען מיט מאַך, און
קעדיי זיי זאָלן זיך ניט פארבייטן מיט די אַרטיקע הערשן, האָט ער
דורכגעפירט עטלעכע מאַל מיטן מעסער איבער דער פלייצע פון
ביידע אָקסן און האט געלאָזן אף זייער וואָל, זיינע איניציאלן.
דערנאָך האָט ער זיך דערווייל גענומען פאריכטן אונזער שליטן,
וואָס האט זיך אינגאַנצן צעטרייסלט אין וועג. א פארצווייפלטער
האָב איך זיך אַרומגעשלעפט אין פעלד, דערנאָך בין איך אַריין
אין טשום. אף די קני באַ דער יונגער אָסטיאקן איז געזעסן אַ
הויל נאַקעט אינגל פון א יאָר דריי, פיר. די מוטער האָט אים
אָנגעכונן. ווי וואוינען זיי מיט די קינדער אין אָט די געצעלטן
בא 40 און 50 גראדוס פרעסט?

— באַנאַכט איז גאַרנישט.— האט מיר דערקלערט ניקיפּאָר. פאר-
נורעסט זיך אין פוטער און שלאַססט. איך אליין האָב דאָך ניט
איין ווינטער אָפּגעלעבט אין די טשומען. אַן אָסטיאק — דער טוט

זיך גאָר אויס אַ הוילער אף באַנאַכט און קריכט אַזוי אריין אין
מאַליצע.

— שלאַפן איז גאַרנישט, אופשטיין איז שלעכט. פונם אָטעם
ווערט דאָס גאַנצע אָנטון פארבראַקנעט, כאָטש נעם האַק עט
מיט אַ האַק...

אופשטיין איז שלעכט.

די יונגע אָסטיאַקן האָט איינגעוויקלט דאָס אינגל אין דער פּאָדע
פון איר מאַליצע און האָט אים צוגעלייגט צו דער ברוסט. דאָ
האָדעוועט מען מיט דער ברוסט די קינדער ביז אַ יאָר פינף, זעקס.
איך האָב אָפן פייער אויפגעוואָטן וואַסער. כ'האַב נאָך ניט
באַוווּזן זיך אומקוקן, ערשט ניקיפּאַר האָט שוין אָנגעשאָטן אָף
דער דלאָניע (נאָט מיינער, וואָס פאר אַ דלאָניע דאָס איז!) טיי
פון מיין שאַכטל און האָט אריינגעשאָטן אין טיי-קענדל. כ'האַב
קיין מוט ניט געהאַט איך זאָל אים מאַכן אַ באַמערקונג, און
איצט וועל איך מוזן טרינקען די טיי, וועלכע איז געווען אף
אַ דלאָניע, וואָס האָט געווען זייער אַסאַך, נאָר קיין זייף האָט זי
לאַנג ניט געזעען...

די אָסטיאַקן האָט אָנגעהאָדעוועט דאָס אינגל, האָט אים
אַרומגעוואָשן, זערנאָך האַט זי אים אַרומגעווישט מיט דינע
האַלץ-סטרוזשקעס, אָנגעכון און אָפגעלאָזן פון טשום. כ'האַב
זיך ג'כידעשט אָף דער צאַרטקייט, וואָס זי האָט אַרויסגעוויזן
צום קינד.

איצט זיצט זי און אַרבעט: זי נייט אַ מאַליצע פון הערשענע
פעל מיט הערשענע אָדערן. די אַרבעט איז ניט נאָר אַ שטאַרקע,
נאָר אַן סאָפעק אַ פיינע אויך. דער גאַנצער באָרט איז באַפּוצט
מיט אויסגעניי פון שטיקלעך ווייסן און טונקעלן הערשן-פּוטער.
אין יעדער נאָט איז אריינגעלאָזט אַ פּאַסיקל פון רויטן שטאַף.
אָף אַלע מיטגלידער פון דער מיטשפּאַכע זיינען די פּימעס*) מאַ-
ליצעס און גוסן פון היימישער פּרויען-אַרבעט. וויפל אומדער-
טרעגלעכע אַרבעט אין דעם איז אריינגעלייגט!

(*) פעל-טייול.

דער עלטערער זון ליגט אין א ווינקל פון טשום, א קראַנ-
 קער שוין דאָס דריטע יאָר. ער קריגט, וואו ער קאָן נאָר, רע-
 פּוּעס, נעמט זיי איין אין אַ ריזיקער מאָס און וואוינט דעם גאַנצן
 ווינטער אין טשום אונטערן אָפּענעם הימל. באַם קראַנקן איז א
 זעלטן פּאַרשטאַנדיק פּאַנים. די ווייטיקן האָבן דורכגעפירט אַף
 אים שטריכן, ענלעכע אַף שפורן פון געדאַנק... איך דערמאן זיך,
 אַז גראַד דאָ, באַ דיזעלבע אַאורווינער אַסטיאַקן, איז אַ כּוידעש
 צוריק געשטאַרבן דער יונגער בערעזאַווער סויכער דאָבראַוואַל-
 סקי, וואָס איז אַהער געקומען נאָך ריוואַרג. ער איז דאָ אָפּגע-
 לעגן עטלעכע טעג אין היץ אָן אַ וועלכער ס'גייט איז הילף...
 דער אַלטער פּאַנטוי פּאַרמאַנט באַ פינף הונדערט הערשן. ער
 איז באַרימט אין גאַנצן קאַנט מיט זיין רייכקייט. אַ הערש — דאָ
 איז אַלץ: ער האָדעוועט, קליידט און פירט. עטלעכע יאָר צוריק
 האָט אַ הערש געקאַסט זעקס, אַכט רובל, און איצט, צען, פּופּצן.
 ניקיפּאָר דערקלערט דאָס מיט די שטענדיקע עפידעמיעס, וואָס נע-
 מען צו הערשן אין די הונדערטער.

די פּאַרנאַכט-טונקלקייט ווערט וואָס אַמאָל געדיכטער. ס'איז
 קלאָר, אַז קיינער וועט שוין צו נאַכט-צו זיך ניט נעמען כאַפּן
 די הערשן, נאָר ס'גלוסט-זיך ניט אופגעבן די לעצטע האָפּענונג,
 און איך וואָרט אַפּן אַלטן מיט אַזאַ אומגעדולד, מיט וועלכן
 ס'האט עפּשער אין זיין גאַנצן לאַנגן לעבן קיינער אַף אים ניט
 געוואָרט.

ס'איז שוין געווען גאָר פינצטער, ווען ער איז געקו-
 מען מיט זיינע אַרבעטער. דער באַלעבאַס איז אַריין אין טשום.
 ער האָט זיך מיט כאַשעווקייט באַגריסט מיט אונז און האָט זיך
 צוגעזעצט צום פּייער. זיין קלוג און הערשעריש פּאַנעם האָט מיך
 פּאַרכידעשט. ווייזט אויס, אז די פינף הונדערט הערשן, וואָס ער
 פּאַרמאַנט, דערלויבן אים זיך פילן ווי אַ קעניג פון קאָפּ ביז
 די פּיאַטעס.

— זאָגט אים, —האַב איך אונטערגעשטופט ניקיפּאָרן, — וואָס
דאַרף מען פּאַטערן צייט?

— ווארט, באלד טאָר מען ניט: מע וועט זיך זעצן עסן.
ס'אריין דער ארבעטער, אַ וואוקסיקער, פלייציקער פויער,
האַט זיך פּאַנסענדיק באַגריסט, האָט אין אַ ווינקל איבערגעביטן
זיינע דורכגעווייקטע זאַקן און האָט זיך צוגערוקט צום פּיער.
ס'אַראַ שרעקלעכע פיזיאָנאָמיע! די נאָז איז אינגאַנצן פּאַר-
שוואונדן געוואָרן פון דעמדאָזיקן אומגליקלעכן פּאַנעם, די אייבער-
שטע ליפּ איז הויך פּאַרהייבן, דאָס מויל שטענדיק האַלב געעפנט
און אנטפלעקט מעכטיקע ווייסע ציינער. כ'האַב מיט שרעק זיך
אַפגעקערט.

— עפּשער איז שוין צייט אונטערטראָגן זיי ספּירט? — האָב
איך ניקיפּאָרן געפרעגט מיט אָפּשיי צו זיין אוטאָריטעט.
— פונקט די צייט! — האָט געענטשערט ניקיפּאָר.

כ'האַב ארויסגעקראָגן די פּלאש. די שוור, וואָס האָט אָנגע-
הויבן פאַרדעקן דאָס פּאַנעם פּונוינט דער אלטער איז געקומען,
האַט אָנגעצינדן באַם פּיער אַ שטיקל קאַרע, און זיך באַנוצנדיק
מיט דעם, ווי מיט אַ קינעלע, האָט זי אויסגעזוכט אין קאַסטן
אַ מעטאַלענעם בעכער. ניקיפּאָר האָט אויסגעווישט דעם בעכער
מיט דער פּאַלע פון זיין העמדל און האָט אים אָנגעגאַסן מיט
אַן אויג. די ערשטע פּאַרציע האָט מען אונטערגעטראָגן דעם
אַלטן. ניקיפּאָר האָט אים דערקלערט, אַז דאָס איז ספּירט. יענער
האַט מיט גאַדלעס אַ שאַקל געטון מיטן קאַפּ און האָט שוויינג-
דיק אויסגעטרונקען דעם גרויסן בעכער ספּירט 95°. קיין איין
מוסקול אָף זיין פּאַנעם האָט קיין ציטער ניט געטון. דערנאָך
האַט געטרונקען דער יונגערער זון מיט דער צעהאַקטער אייבער-
שטער ליפּ. ער האָט אויסגעטרונקען איבערגוואַלד, פאַרקנייטשט
זיין וויסט פּאַנעם און האָט לאַנג געשפיגן אינם פּיער. דערנאָך
האַט אויסגעטרונקען דער ארבעטער און האָט לאַנג געשאַקלט
מיטן קאַפּ הין און צוריק. דערנאָך האָט מען געגעבן דעם שלאסן.
יענער האָט ניט דערטרונקען און האָט אומגעקערט דעם בעכער.

ניקיפאָר האָט אויסגעפּלוצקט דאָס געפּליבענע אין פּייער. קעדיי
 ווייזן, מיט וואָס פּאַר אַ פּראָדוקט ער איז מעכאַבעד: דער ספּירט
 האָט אַ פּלאַקער געטון מיט אַ העלן פּלאַם.
 — טאַק (1). — האָט געזאָגט רואיק דער אלטער.
 — טאַק. — האָט איבערגעכאַזערט דער זון, אַרויסלאָזנדיק פּון
 מויל אַ שטראָם סלינע.
 — סאַקאַ טאַק (2). — האָט באשטעטיקט דער אַרבעטער.
 דע נאָך האָט אויסגעטרונקען ניקיפּאָר און האָט אויך געפּו-
 גען, אַז ס'איז צו שטאַרק. מ'האַט צעפּירט דעם ספּירט מיט טיי.
 ניקיפּאָר האָט פּאַרשטאַפּט דאָס העלזל מיטן פּינגער און האָט אַ
 שאַקל געטאָן אינדערלופטן מיט דער פּלאַש. מ'האַט אלע נאָכ-
 אַמאַל אויסגעטרונקען. דערנאָך האָט מען ווידעראַמאַל צעפּירט
 און ווידעראַמאַל אויסגעטרונקען. ערשט איצט האָט ניקיפּאָר
 זיך גענומען אויסלייגן אין וואָס ס'גיט.
 — סאַקאַ כאָזאַ. — האָט געזאָגט דער אלטער.
 — כאָזאַ, סאַקאַ כאָזאַ — האָבן אלע מיטאַמאַל איבערגע-כאַ-
 זערט נאָך אים.
 — וואָס זאָגן זיי, — האָב איך אומגעוילדיק געפרעגט ניקיפּאָרן.
 — זיי זאָגן, זייער ווייט. דרייסיק רובל בעט ער ביז די
 זאַוואָדן.
 — און וויפל וועט ער נעמען ביז ניאקסימוואלי?
 ניקיפּאָר האָט עפּעס אַ ברום געטון, באַשיינפּערלעך ניט צו-
 פּרידן. די סיבּע דערפּון האָב איך זיך דערוואוסט ערשט שפּעטער.
 נאָר פּונדעסטוועגן האָט ער עפּעס אָפּגעערעדט מיטן אלטן און
 האָט מיר געענטפּערט: ביז ניאקסימוואלי — דרייצן רובל, ביז די
 זאַוואָדן — דרייסיק.
 — און ווען כאפן די הערשן?
 — קאַיאָר.

(1) טאַק — שטאַרקער.

(2) זייער שטאַרקער.

— און איצט איז בעשומיפן ניט מעגלעך ?

ניקיפאָר האָט מיט אַ איראַנישן אויסזען איבערגעכאזערט מיין פראגע. אלע האָבן זיך צעלאכט און האָבן אַ שאַקל געטון מיטן קאָפּ אף ניין. כ'האָב פאַרשטאַנען, אַז דאָס איבערנעכטיקן איז אומפאַרמיידלעך, און איך בין ארויס פון טשום אף דער פרייער לופט. שטיל און ווארעם. כ'האָב אַרומגעבלאָנקעט באַ אַ האַלבער שאַ אין פעלד און דערנאָך האָב איך זיך געלייגט שלאָפן אין שליטן.

אין פעלצל און אין גוס בין איך געלעגן ווי אין אַ פו-טערנער נאָרע. איבערן טשום איז אַ ראָד לושט געווען באפארבט פונם אויסגייענדיקן פייער. ארום-און-ארום איז געשטאַנען אַן אַבסאָלוטע שטילקייט. אינדערהייך זיינזן העל און שארף געהאנ-גען די שטערן. די ביימער זיינען געשטאַנען אומבאוועגלעך. דער רייעך כונם הערשענעם פוטער, וואָס האָט זיך צעפריעט פונם אָטעם, האָט מיך אַביסל געשטיקט, נאָר אין פוטער איז געווען איינגענומען ווארעם. די שטילקייט פון דער נאַכט האָט היפּנאָטי-זירט. איך בין אנשלאָפן געווארן מיט אַ פעסטן מיין, אַז איך זאָל קאָיאָר אופהייבן די פויערים אף די פיס, און וואָס פריער ארויס-פאָרן. וויפל צייט ס'איז פאַרפאלן געוואָרן, אַ שרעק!

*

עטלעכע מאָל האָב איך זיך אומרואיק אופגעכאַפט, נאָר ס'איז געווען שטאַק פינצטער. אין אָנהייב פון פינף אַזייגער, אַז אַ טייל הימל איז העל געוואָרן, בין איך אריין אין טשום, אָנגע-טאַפט צווישן די איבעריקע קערפער ניקיפאָרן און האָב אים אופגעטרייסלט. ער האָט אופגעהויבן אף די פיס דעם גאַנצן טשום. אפאַנעם, אַז דאָס וואלדיש לעבן און די פראַכטיקע ווינטערס גייען ניט דורך אומזיסט פאַר דידאָזיקע מענטשן. אַז זיי האָבן זיך אופגעכאַפט. האָבן זיי אזוי לאנג געהוסט, געכראַ-קעט און געשפיגן אָף דער ערד, אַז איך האָב ניט אויסגעהאלטן אַט-אָ די סצענע און האָב זיך ארויסגעכאַפט אָף דער פרייער

לופט. באם אריינגאנג אין טשום האָט אַ אינגל פון אַ יאָר צען
געגאָסן וואָסער פון מויל אָף די שמוציקע הענט, און דערנאָך זי
צעשמירט איבערן שמוציקן פּאָנעם. אַז ער האָט געענדיקט די דאָ-
זיקע אָפּעראַציע, האָט ער זיך פלייסיק אויסגעווישט מיט אַ בינטל
האַלק-סטרוושקעס.

אינגיכן איז דער ארבעטער אָן דער נאָז און דער יונגערער זון
מיט דער צעהאַקטער ליפ ארויס אָף שניי-שיך מיט די הינט צו-
נויפטרײבן די הערשן צום טשום. נאָר ס'איז אוועק אַ גוטע האַל-
בע שאָ ביז פון וואַלד האָט זיך באוויזן די ערשטע גרופע
הערשן.

— מע האָט זיי, אָפּאַנעס, אַ רודער געטון, — האָט מיר דער-
קלערט ניקיפּאָר, — איצט וועט דאָ באלד זיין די גאנצע טשערעדע.
נאָר ס'האַט זיך ארויסגעוויזן ניט אזוי. ערשט אין אַ שאָ
צוויי ארום האָט זיך צונויפגעקליבן אַ גאַנץ גרויסע צאָל הערשן.
זיי האָבן שטיל ארומגעבלאַנקעט ארום דעם טשום, געגראָבן מיט
די מאָרדעס דעם שניי, זיך פאַרזאַמלט אין גרופעס און זיך גע-
לייגט. די זון האָט זיך שוין אופגעהויבן איבערן וואַלד און האָט
באַלויכטן דעם שנייאיקן פעלד, אָף וועלכן ס'איז געשטאַנען דער
טשום. די סילוועטן פון די הערשן, טונקעלע און ווייסע, גרויסע
און קליינע, מיט הערנער און אָן הערנער, קרייזן זיך אויס שאַרף
אַפן פּאָן פונם שניי. אַ וואונדערלעך בילד, וואָס זעט אויס פּאַנ-
טאַסטיש און וואָס דו וועסט עס קיינמאָל ניט פאַרגעסן. די
הערשן ווערן אָפּגעהיט פון הינט. אַ קליין צעשויערט כאיעלע
וואַרפט זיך אַרום אָף אַ גרופע הערשן פון אַ קעפּ פופציק, ווי
נאָר יענע הייבן אָן אָפּגיין. אַביסעלע ווייטער פון טשום, און די
הערשן לאָזן זיך יאָגן מיט אַ מעשוגענער שרעק צוריק אפן
פעלד.

נאָר אפילע דאָסדאָזיקע בילד האָט אויך ניט געקאָנט פאַר-
יאָגן די געדאַנקען וועגן דער אָנגעוואָרענער צייט. איך ווארט
מיט פיבערישן אומגעדולד, אַז אַלע הערשן זאָלן זיך צונויפ-
קלייבן, שוין באלד צען אַזויגער, און די טשערעדע איז נאָך ניט

צונויפגעטריבן, — ס'האלט נאך גאר ווייט. מיר האָבן דאָ אָנגעוואָר —
א מעסלעס. איצט איז שוין קלאָר, אַז פריער פון עלף, צוועלף
אַזויגער וועס זיך אונז ניט איינגעבן ארויספאָרן פונדאנען. ביז
אַאורוי איז נאָך אַ ווערסט צוואנציק, דרייסיק מיט אַ שלעכטן
ווצג. באַ אַ שלעכטער קאַמפינאַציע קען זיך אַזוי אויסמאכן,
אַז מע זאָל מיך נאָך היינט אָניאָגן. ווען מע זאָל דערלאָזן, אַז
אפן צווייטן טאָג האָט זיך די פּאַליציע געכאַפט אין זי האָט זיך
דערוואוסט פון איינעם פון ניקיפּאָרט מיטרינקער, מיט וועלכן
וועג איך בין אוועקגעפאָרן, האָט זי נאָך געקענט דעם ניינצנטן
באַנאַכט באַוואָרענען מע זאָל מיך נאָכיאָגן. מיר זיינען קאָם אָפּ-
געפאָרן דריי הונדערט ווערסט. אַזאַ מעהאַלעך קאָן מען דורכ-
מאַכן אין אַ מעסלעס אנדערהאַלבן. הייסט עס, אז מיר האָבן גען
געבן דעם כּוּינע פּונקט גענוג צייט ער זאָל אונז אָניאָגן. דער
היינטיקער אָפּהאַלט קען ווערן אן אומגליק פאר מיר.

איך נעם זיך צו ניקיפּאָרן. כּי האָב דאָך נעכטן געזאָגט, אַז
מע דארף האַלד פּאָרן נאָכן אלטן און ניט ווארטן. מ'האַט אים
געקענט ארופּווארפן עטלעכע רובל, אַבי מ'זאָל ארויספּאָרן פון
אָונט. פּאַרשטייט זיך, איך זאָל אליין רעדן אף אַסטיאַקיש,
וואָלט איך דאָס אלץ אָפּגעמאַכט, נאָר דערפאַר טאַקע פּאָר איך
מיט ניקיפּאָרן, וואָס איך רעד נישט אף אַסטיאַקיש... א. א. וו.
ניקיפּאָר האָט פינצטער געקוקט פּאַרביי מיר.

— איז וואָס קענסטו מיט זיי טון, אַז זיי ווילן ניט? און
דער הערש איז באַ זיי אויך אַן אָנגעשטאַפּטער, אַ צעפעסטעטער.
אַט באַלד כאַפּסטו אים באַנאַכט! נאָר סימאַכט ניט אויס, — זאָגט
ער, אוי-קערעווענדיק זיך צו-מיר, — מיר וועלן דערפּאָרן!

— מירן דערפּאָרן?

— מירן דערפּאָרן!

מיטאַמאָל הייבט זיך מיר אויך אָן אויסוויינן, אַז ס'מאַכט
ניט אויס. אַז מירן דערפּאָרן. דערצו נאָך, אַז דאָס גאַנ-
צע פעלד איז שוין דורכויס באַדעקט מיט הערשן און פון וואַלד
באַווייזן זיך אַף שניי-שיך די אַסטיאַקן.

— באַלד וועט מען כאַפן די הערשן, — האָט געזאָגט ניקיפּאָר.
איך זע, ווי יעדערער פון די אָסטיאַקן נעמט אין די הענט אן
אַרקאַן. דער אַלטער קלייבט לאַנגזאַם דעם שלייה אָף דער ליני-
קער האַנט. דערנאָך האָבן אַלע עפעס לאַנג זיך איבערגערופן
צווישן זיך. אַפּאָגעס, זיי רעדן זיך צונויף, אַרבעטן אויס אַ
פּלאַן און מערקן אָן דעם ערשטן קאַרבן. ניקיפּאָר איז אויך אַרייני-
געצויגן אין קאַן.

ער האָט צעפּודעט עפעס א גרופע הערשן און זיי גענו-
מען טרייבן צו דער ברייטער שטרעקע, וואָס צווישן דעם
אַלטן אונגם זון. דער אַרבעטער שטייט ווייטער. די דערשראָקענע
הערשן טראָגן זיך אין אַ געדיכטער מאַסע. א גאַנצער טייך פון
קעפּ און הערנער! די אָסטיאַקן קוקן נאָך אַנגעשטריינגט נאָך
יעדער פינטעלע אינם דאָזיקן שטראָם. איינס! דער אַלטער האָט
א וואַרף געטון זיין אַרקאַן און ניט צופּרידן אַ שאַקל געטון
מיטן קאַפּ. איינס! דער יונגער אָסטיאַק האָט אויך פאַרפעלט.
נאָר אַט האָט דער אַרבעטער אָן דער נאָז, וואָס האָט באַד אַפּן
אַפענעם פּאַץ צווישן די הערשן ארויסגערופן בא מיר אַפּשיי צו
זיך מיט זיין סטייכיאיש-זיכערן אויסזען, — אַט האָט ער א שליידער
געטון דעם אַרקאַן. און שוין אין דער באוועגונג פון זיין האַנט
האָט מען געזען, אַז ער ווגט ניט פאַרפעלן.

די הערשן האָבן זיך אריס געטון פון דער שטריק, נאָר אַ
אַ ווייטער גרויסער הערש מיט אַ קלאַץ אַפּן האַלז האָט געטון אַ
צוויי, דריי שפרונג, האָט זיך אַפּגעשטעלט און אַנגעהויבן
דרייען זיך אָף איין אָרט. דער שלייה האָט זיך אים פאַר-
פּלאַנטערט אַרום האַלז און אַרום די הערנער. ניקיפּאָר האָט
מיר דערקלערט, אז דאָס האָט מען געכאַפט דעם סאַמע דורכגע-
טריבענעם הערש, וואָס בויטעט די גאַנצע טשערעדע און פירט
זיי אוועק אין דער נייטיקסטער מינוט. די אָסטיאַקן האָבן נאָכ-
אַמאָל צונויפגענומען זייערע ארקאנען און אַנגעוויקלט זיי אָף דער
לינקער האַנט. דערנאָך האָבן זיי אויסגעאַרבעט א נייעם פּלאַן.

דער אַזאַרט פֿון געיעג האָט מיך אויך פֿאַרכאַפֿט. איך האָב זיך דערוואוסט פֿון ניקיפֿאַרן, אַז איצט וויל מען כאָפֿן אָט יענע בריי-טע הערשיכע מיט די קורצע הערנער, און איך האָב אויך גע-נומען אן אַנטייל אין די קריג-אַפֿעראַציעס. מיר האָבן גענומען יאָגן פֿון צוויי זייטן אַ גרופֿע העהשן צו דער זייט, וואו ס'זיי-נען געשטאַנען אָנגעגרייט די דריי ארקאַנעס, נאָר די הערשיכע האָט געוואוסט, אַפֿאַנעם, וואָס איז פֿאַר איר צוגעגרייט. זי האָט זיך מיטאַמאָל אַ וואָרף געטון אין אַ זייט און וואָלט אינגאַנצן אַוועק אין וואַלד, ווען די הינט וואָלטן זי ניט איבערגענומען. מ'האַט געמוזט נאָכאַמאָל אָנעמען אַ גאַנצע ריי אַרומרינגל-מיטלען. געזיגט האָט דאָסמאָל אויך דער אַרבעטער, וואָס האָט צוגעהיט די מינוט און האָט אַרופֿגעוואָרפֿן דער דורכגעטריבענער הערשיכע דעם שלייען אָפֿן האַלו.

— דינדאָזיקע הערשיכע איז אַ יאלעווקע. — האָט מיר דערקלערט ניקיפֿאַר, — קיין קעלבער האָט זי ניט, דערפֿאַר איז זי גוט צו דער אַרבעט.

דאָס געיעג איז געוואָרן אינטערעסאַנט, כאָטש ס'האַט זיך פֿאַרצויגן. נאָך דער הערשיכע האָט מען מיטאַמאָל אין צוויי אַרקאַנעס געכאַפֿט א ריזיקן הערש, וועלכער איז געווען ענלעך אַף אַן עמעסן אָקס. דערנאָך איז פֿאַרגעקומען אן איבערייט. אַ גרופֿע נייטיקע הערשן האָט זיך אַרויסגעריסן פֿונם קרייז און איז אַוועק אין וואַלד. נאָכאַמאָל איז דער אַרבעטער מיט דעם יונגערן זון אַוועק אַף די שניי-שיך אין וואַלד, און מיר האָבן געוואָרט אַף זיי בא א האַלבער שאַ. צום סאָף איז דאָס געיעג אַוועק פֿריילעכער, און מיט אלגעמיינע קויכעס האָט מען געכאַפֿט דרייצן הערשן: זיבן פֿאַר אונז מיט ניקיפֿאַרן אין וועג, און זעקס שטיק פֿאַר די באלעבאַטיס. אַרום עלף אַזייגער ערשט זיינען מיר אַרויסגעפֿאַרן אַף פֿיר טראַקעס פֿונם טשום אין דער ריכטונג פֿון אַאָרווי. אַף „די זאַוואָדן“ וועט מיט אונז פֿאַרן דער אַרבע-טער. צו זיין נארטע פֿונהינטן איז צוגעבונדן דער זיבעטער, רעזערוו-הערש.

דער הינקענדיקער אָקס, וואָס אוועקספּאַרנדיק אין טשום האָבן
מיר אים געלאָזן אין די אַאָרווינער יורטעס, האָט זיך שוין טאַקע
ניט פּאַריכט. ער איז טרויעריק געלעגן אָפּן שניי און האָט זיך
געלאָזן נעמען אָן אַן אַרקאַן. ניקיפּאַר האָט אים נאַכאַמאַל גע-
בלוט, און ס'האָט פּונקט אַזוי געהאַלפּן, ווי פּריער. די אָסטיאַקן
האַבן אָנגעהויבן פּאַרויכערן, אַז דער הערש האָט זיך אויסגעהינקט
א פּוס. ניקיפּאַר איז אביסל געשטאַנען איבער אים און געטראכט
און נאַכדעם האט ער אים פּאַרקויפט אַף פלייש צו איינעם פון
די אָרטיקע באלעבאַטיים פּאַר אַכט רובל. יענער האָט אוועקגע-
שלעפט דעם אַרעמען הערש אַף א שטריק. אַזוי טרויעריק איז
געווען דער סאָף פון הערש, וואָס האָט צו זיך ניט קיין גלייכן
אין דער גאַנצער וועלט. אינטערעסאַנט איז, וואָס ניקיפּאַר האָט
פּאַרקויפט דעם הערש, ניט אָנפּרעגנדיק זיך באַ מיר. וועדליק
מיר האָבן זיך צונויפּגערעדט, האָבן די אָקסן באדאַרפט ווערן
זיינע ערשט נאָך דעם, ווי מיר וועלן בעשאַלעם אָנקומען אַפּן
אַרט! מיר האָט זיך זייער ניט געוואָלט אָפּגעבן אונטערן מעסער
דעם הערש, וואָס האָט מיר אַזוי געטריי אָפּגעדינט. נאָר פּראָ-
טעסטירן האָבן איך בא זיך ניט געפּויעלט. אַז ניקיפּאַר האָט פּאַר-
ענדיקט זיין מיסכּער און האָט אַריינגעלייגט דאָס געלט אין ביי-
טעלע, האָט ער זיך אויסגעקערעוועט צו מיר און געזאָגט:
— אָט האָבן איך צוועלף רובל ריינעם שאַדן.

אן איינפאַל! ער האָט פּאַרגעסן, אַז די הערשן געקויפט האָבן
איך און אַז זיי האָבן געדאַרפט, ווי ער האָט פּאַרויכערט, מיך
צושטעלן אָפּן אָרט. און דאָ זיינען מיר ערשט דורכגעפּאַרן דריי-
הונדערט ווערסט — און מיר האָבן שוין געדונגען נייע.
היינט איז אַזוי וואַרעם, אַז דער שניי צעגייט און צעפליט
זיך שטיקערווייס פון אונטער די קאַפּיטעס אין אלע זייטן. פּאַר
די הערשן איז שטאַרק שווער. אַ פּירער איז בא אונז א איינהאַרן-
דיקער אָקס, וואָס האָט אַ גאַנץ באַשיידענעם אויסזען. פּונרעכטס
די הערשיכע, די יאלעווקע אַרבעט פלייסיק מיט די פּיס. צווישן

א טעטער קליינוואוקסיקער הערש, וועלכער האָט ערשט היינט זיך דערוואוסט וואָס הייסט א שפּאַן. אונטערן קאָנויאָי פּונלינקס און פּונרעכטס פּילט ער אויס זיינע פּליכטן. פּאַרזי פּירט דער אָסטיאַק די גארטע מיט מיינע זאַכן. פּונויבן אָף דער מאליצע האָט ער אָנגעטון א העל-רויטן קיטל, און אַפּוּ יאָז פּון ווייסן שניי, גרויען וואַלד, גרויע הערשן און גרויען היי טיילט ער זיך אויס, ווי א לעפּישער און אין דערוועלט גייט י אַ נייטי-קער פּלעק.

דער וועג איז אַזאַ שווערער, אַז אף די פּאַרנטיקע גארטעס האָבן זיך אָפּגעריסן די שפּאַנשטריקלעך. בא יעדער אָפּשטעל פּרידן די שליסנס צו צום וועג, אין ס'איז שווער א ריר טון די גארטעס פּונם אָרט. נאָך די ערשטע צוויי דורכלויפן זיינען די הערשן שוין שטאַרק איינגעמידט.

— אין די נילדינער יורטעס וועלן מיה זיך אָפּשטעלן טיי טרינקן? — האָט ניקיפּאַר מיך געפרעגט. — די פּאלגנדיקע יור-טעס זיינען ווייטלעך. איך האָב געזעען, אַז די אָנטרייבער גלוסט זיך טיי, נאָר מיר האָט באַנק געטון פּאַרלירן צייט, באַהייערס נאָך דעם, ווי מיר זיינען אָפּגעשטאַנען אַ גאַנצן מעסל, — ווי. איך האָב געענטפּערט אָף ניין.

— ווי איר ווילט, — האָט געענטפּערט ניקיפּאַר און זייט קאַס א שטורך געטון מיטן שטאַק די הערשיכע, די ייִדישע קע. שווינגנדיק זיינען מיר אָפּגעפּאַרן נאָך א ווערט פּערציק. אַז ניקיפּאַר איז ניקטער, איז ער אָנגעברויגעזט און שווייגט. ס'איז געוואָרן קעלטער, און דער וועג איז אונטערגעפרוירן און וואָס אמאָל געוואָרן בעסער. אין סאַנגי-טור-פּאַול האָבן מיר באַשלאָסן זיך אָפּשטעלן. די יורטעס זיינען דאָ אויסגעצייכנ-טע: פּאַראַן ביינק, פּאַראַן אַ טיש, באַדעקט מיט א סעראַטע.

אַז מיר זיינען ארויסגעפּאַרן פּון די סאַנגי-טורישע יורטעס, איז שוין געווען פינצטער. די אָדליהע איז שוין לאַנג איבערגע-

באנגען, כאָטש ס'איז נאָך געווען זייער וואַרעם. ס'האָט זיך גע-
 שטעלט אַן אויסגעצייכנטער, ווייכער און ניט קיין זינקענדיקער
 וועג—דער סאמע רעכטער וועג, ווי ניקפאר זאָגט. די הערשן האָבן
 געטראָטן שטיל און האָבן זייער גרינג געשלעפט די נאַרטעס. סאָפּ-
 קאַלסאַף, האָט מען געמוזט אויסשפּאַנען דעם דריטן און אים צו-
 בינדן פּונהינטן, ווייל פּון ניט האָבן וואָס צו טוֹן האָבן די הערשן
 זיך געוואָרפן אין די זייטן און האָבן געקענט צעברעכן דעם שליטן.
 די נארטעס האָבן זיך גערוקט גלייך און אָן גערויש, ווי א שיפל
 איבער שפיגלדיקער וואַסער. אין געדיכטער טונקלקייט האָט דער
 וואַלד אויסגעווען נאָך ריזיקער. דעם וועג האָבן איך אינגאַנצן ניט
 געזעען און די באוועגונג פון די נארטעס האָבן איך קימאַט ניט גע-
 פילט. ס'האָט זיך אויסגעוויזן, און פארקישעכטע ביימער לאָזן זיך
 געשווינד אָפּ אונז, קוסטעס אנטליפן אין די זייטן, אלטע קאָר-
 טשעס, צוגעדעקטע מיט שניי אין איין ריי מיט שטאלטיקע בערע-
 זעס, טראָגן זיך פאַרביי אונז.

ס'האָט זיך אויסגעוויזן, אַן אלץ איז פול מיט סוידעס, טשו-
 טשו-טשו-טשו, —האָט זיך געהערט דער אָפּטער און געמאַסטענער
 אָטעס אין דער שטילקייט פון דער וואלדישער נאַכט. און אין די
 ראמען פון דעמדאָזיקן ריטם שווימען אָפּ אין קאָפּ טויונטער פאר-
 געסענע קלאנגען. פּלוצלינג, אין דער טיף פון דעמדאָזיקן וואַלד—
 א פיף. ער ווייזט זיך אויס סוידעסדיק און אומענדלעך ווייט.
 און אינדערעמעסן איז דאָס— אין פינף טריט פון מיר האָט אַן
 אָסטאַק זיך אַ שפּיל געטון מיט די הערשן. דערנאָך ווידער אַמאָל
 שטיל, נאַכאַמאָל א ווייטער פיף, און די ביימער טראָגן זיך פון
 כוישעך אין כוישעך.

אין האַלב-דרימל הייבט מיך אַן באהערשן אן אומרואיקער גע-
 דאַנק. וועדליק ס'איז ארומגעשטעלט מיין ייזע, קערן די אָסטיאקן
 מיך האַלטן פאַר אַ גרויסן טויכער.

וויילדער וואַלד, פינצט זרע נאַכט, פּופציק ווערט ארום-און-
 ארום קיין לעפּדיקער מענטש, קיין הונט נישט. וואָס קען זיי
 אַזוי גוט, וואָס איך האָב אַ רעוואָלווער. נאָך דער-

דאָזיקער רעוואָלווער איז דאָך פאַרשלאָסן אין סאָקוואַיאָזש, און
 דער סאָקוואַיאָזש איז איינגעבונדן אין נאַרטיע באַם פּורמאַן. — באַ
 דעמזעלבן אָסטיאַק אָן דער נאָז, וואָס הייבט מיר עפעס אָן ווערן
 שטאַרק פאַרדעכטיק אין דער מינוט. מע דאַרף אומבאַדינגט, באַ-
 שלים איך באַ זיך, אָף דער ערשטער סטאַנציע אַרויסבאַקומען
 דעם רעוואָלווער פון סאָקוואַיאָזש און אים אוועקלייגן לעבן זיך.
 אַ מאַדנע באַשעפעניש אָט דער אָנטרייבער אַנווערער אינם
 רויטן מאַנטל! אַפּאַנעם, אַז דאָס, וואָס ער האָט קיין נאָז ניט,
 האָט ווינציק-וואָס געשאט זיין שמעק-כוש. ס'דאַכט זיך, אז מיטן
 כוש באַשטימט ער דאָס אָרט און געפינט דעם וועג. ער קען
 יעדער קוסט און פילט זיך אין וואַלד ווי אין יורטע. אָט האָט
 ער עפעס געזאָגט ניקפארן: ווייזט זיך אַרויס, אז דאָ אונטערן
 שניי דאַרף זיין מאַך. הייסט עס, אַז מע דאַרף אָנהאַדעווען די הערשן.
 מיר האָבן זיך אָפּגעשטעלט און אויסגעשפּאַנט די הערשן.
 ס'איז געווען אַזייגער דריי באַנאַכט.

ניקפאר האָט מיר דערקלערט, אז זייערע, די זירישע הערשן
 זיינען דורכגעטריבענע, און פון זינט ער, ניקפאר, פאַרט, האָט
 ער זיי קיינמאָל ניט אָפּגעלאָזן פריי זיך פאַשען, נאָר ער פלעג
 זיי שטענדיק פאַשען צוגעבונדענערהייט.

— אַפּלאָזן אַ הערש איז גרינג, — און אַז דוועסט אים ד, ר-
 נאָך ניט כאַפּן?

נאָר באַם אָסטיאַק איז געווען אן אנדער קוק אף דעם, און
 ער האָט באַשלאָסן אַפּלאָזן זיינע הערשן אף ערן-וואָרט. אַזאַ
 גרויסמוטיקייט איז אַוואַדע זייער פיין, נאָר איך האָב מיט כשאַד
 זיך איינגעקוקט אין די הערשענע מאַרדעס. וואָס וועט זיין, אז
 ס'וועט זיי בעסער געפעלן ווערן דער מאַך, וואָס וואַקסט אַרום
 אַאורווינער טשום? דאָס וואָלט טאַקע געווען טרויעריק. מער
 ניט, איידער דער אָנטרייבער האָט אָפּגעלאָזן די הערשן, האָט ער
 אָפּגעהאַקט צוויי הייכע סאָסנעס און האָט זיי צעהאַקט אף זיבן
 קלעצער פון אַן אַרשין אנדערהאַלבן יעדערע. דיראָזיקע קלעצער
 האָט ער, ווי אַ סאַרהאַלט-מיטל, אָנגעהאַנגען אפּן האַלו פון יעדער

הערש-באונדער. מע דארף האָפּן, אַז דידאַזיקע ברעלאַקלעך זיי-
 נען נישט קיין שטאַרק גרינגע. אָפּגעלאָזן די הערשן האָט ניקי-
 פאר אָנגעהאַקט האַלץ, אויסגעטראַטן לעבן וועג אַ קרייז אין שניי
 און אינדערמיט צעלייגט אַ פייער, און ארום אים האָט ער אָנ-
 געבעט טאנען-צווייגלעך און-געמאַכט אן אָרט אף זיצן. אף צוויי
 פייכטע צווייגלעך, אריינגעשטעקטע אין שניי, האָבן מיר אופגע-
 האנגען צוויי קעסעלעך און אָנגעשלאָגן מיט שניי אין דער מאָס,
 וואָס ער איז צעגאַנגען... דאָס טרינקען סיי אף פעוּראַלישן שניי
 וואָלט-מיר מיסטאם ווייניקער געפּעלן געוואָרן, ווען ס'וואָלט גע-
 כאַפט אַ פּראָסט פון אַ גראָדוס 40, 50. נאָר דער הימל האָט אונז
 וואונדערלעך צוליב געטון. ס'איז געשטאַנען אַ שטילער און אַ
 וואַרעמער וועטער.

אַזוי ווי איך האָב מוירע געהאַט פאַרשלאָפּן, האָב איך זיך
 ניט געלייגט צוזאַמען מיט די אָנטרייבער. אַ שאַ צוויי בין איך
 אָפּגעזעסן פאַם פייער, אונטערהאַלטנדיק אים, און איך האָב
 פאַרשריבן באַ זיין וואַקלדיקער שיין מיינע רייזע-איינדרוקן.

קאַיאַר האָב איך אופגעוועקט די אָנטרייבער. די הערשן האָט
 מען געזען זייער גרינג. ביז מ'האַט זיי געפראַכט און איינגע-
 שפּאַנען זיין שוין געוואָרן אינגאַנצן ליכטיק, און אלצדינג האָט
 זיך אַ גאַנץ פּראָזאַאישן אויסזען. די סאַסנעס האָבן זיך
 פאַרקלאַרעט אינדערגרעב. די בערעזעס האָבן זיך אינווייניג
 געיאָגט אַנקעגן. באַם אַסטיאַק איז געווען אַ פאַרשלאַפּענער
 אויסזען, און מיינע באַנאַכטיקע כּשאַדים זיינען זיך צעגאַנגען ווי
 אַ רויך. דערווייל האָב איך זיך שוין דערמאָנט, אַז אין דעם
 אַלטיטשקן רעוואָלווער, וואָס איך האָב געקראָגן פאַרן אוועק-
 פאַרן, איז דאָ נאָר צוויי פאַטראַנעס, און אַז מע האָט מיך זייער
 שטאַרק געבעטן איך זאָל מיט אים ניט שיסן, אייב איך וויל
 אויסזיידן אַן אומגליק. דער רעוואָלווער איז שוין אַזוי געבליבן
 אין סאַקוואַיאַזש.

ס'האָט זיך אָנגעהויבן געדיכטער וואלד: סאָסנע, טענענבוים,
 בערעזע, מעכטיקער בלעטערבוים, צעדער, און איבערן טייך—טאל
 און בייגעדיקער שווארצטאל. דער וועג איז אַ גוטער. די
 הערשן גייען לויפיק, נאָר ניט שפילעוודיק. אָף דער פאָדערשטער
 נארטע האָט דער אָסטיאק אַראָפגעלאָזן דעם קאָפּ און זינגט זיין
 טרויעריקע ליד, וואָס פאַרמאָגט נאָר פיר נאָטן. וואלד, וואלד...
 אַן איינארטיקער אָף אומגעהייערע שטרעקעס. אין דערזעלבער
 צייט—אַן אומענדלעך פארשידנארטיקער אין זיינע אינעווייניקסטע
 קאָמבינאַציעס. אָט האָט זיך איבערן גאַנצן וועג איבערגעוואָרפן
 זי אונטערגעפוילטע סאָסנע. אַ דיזיק גרויסע איז זי, אין דער
 גאַנצער ליינג באַדעקט מיט שניי-טאַכריכים, וואָס היינגען איבער
 אונזערע קעפּ, און דאָ האָט, אַפּאָנעם, אין פאַריקן האַרסט גע-
 ברענט דער וואלד. טרוקענע גלייכע שטאַמען אָן קאַרע און אָן
 צווייגן שטייען, ווי אומזיניק אָנגעשטעקטע טעלעגראַף-סלופּעס,
 אָדער ווי אין אַ פאַרפרויענעם האַפּן זעגלביימער, וואָס זיינען
 ניט באַפליגלט מיט קיין זעגלען. עטלעכע ווערסט פּאָרן מיר מיט
 אַפּגעברענטן וואלד. דערנאָך הייבן אָן גיין היילע טענענביימער,
 צעצווייגטע, טונקעלע און געדיכטע. די אלטע גיגאַנטן שטופן
 איינער דעם צווייטן, זייערע שפיצן שליסן זיך צונויף אינדער-
 הייך און לאָזן ניט קיין דורכגאַנג פאַר די זון-שטראַלן. די צווייגן
 זיינען פאַרוועבט מיט עפעס אַזוינע גרינע פעדים, ווי זיי וואַלטן
 געווען באַדעקט מיט גראַפן שפינוועבס. סיי די הערשן, סיי די
 מענטשן ווערן קלענער צווישן דיאָזיקע הונדערטיאַריקע טענענ-
 ביימער. דערנאָך הייבן די ביימער אָן ווערן קלענער און קלענער.
 און אָף אַ שנייפעלדל זיינען אַרויסגעלאָפּן אין צעשאַטענעם פּראָנט
 הונדערטער יונגע טענענביימלעך און זיינען פאַר-גליווערט געוואָרן
 אין אַ גלייכן מהאַלעך איינער פונם צווייטן. פּלוצלינג, וואו דער
 וועג פאַרקערעוועט, איז אונזער צוג שיר ניט אַרופּגעפּאָרן אָף אַ
 קליינער נארטע מיט האַלץ, אין וועלכער ס'איז געווען איינגע-
 שפּאַנט דריי הינט און אַ מיידעלע און אָסטיאקן. באַ דער זייט
 איז געגאַן אַ אינגל סון אַ יאָר פינף—זייער שיינע קינדער. באַ

די אָסטיאַקן, ווי איך האָב באַמערקט, זיינען ביכלאַל ניט זעלטן קיין שיינע קינדער. נאָר פאַרוואָס זיינען אזוי מעס די דער-וואַקסענע?

וואַלד און וואַלד... אָט איז ווייטער אַן אויסגעברענטע שטרע-קע. אַפּאָנעס, שוין פּונלאַנג. צווישן די אַפּגעברענטע שטאַמען הייבט זיך אינדערהייך אַ יונגער ווידערוואַקס.

-- פאַרוואָס צינדן זיך אָן די וועלדער? פון צעלייגטע פייערן?

— ווי קומען אַהערצו פייערן, — ענטפערט ניקיפּאָר, — דאָ איז זומער קיין לעבעדיקער נעפעש נישטאָ. זומער גייט דער וועג מיטן טייך. פון די וואַלקנס צינדן זיך אָן די וועלדער. ס'גייט אַ זיך אַ וואַלקן און צינדט אָן. אָדער נאָך דערפון. וואָס ס'רייבט זיך אַ בוים אין אַ בוים, און ס'הייבט אָן ברענען. דער ווינט שאַקלט זיי, און זומער איז דער בוים אַ טרוקענער. לעשן? ווער וואָל דאָ לעשן? דער ווינט צעטראַגט דעם פייער און דער ווינט פאַרלעשט אים. דער קליי פּונויבן ברענט אָפּ, די קאַרע טיילט זיך אָפּ, די נאָדלבלעטער ברענען אָפּ און דער שטאַם בלייבט. אין אַ יאָר צוויי אַרום טריקנט אויס דער וואַרצל און דער שטאַם פאַלט איין.

אַסאָך הוילע שטאַמען זיינען דאָ, וואָס אָט-אָט זיינען זיי גרייט פאַלן, אָן אַנדערער האַלט זיך אָף דינע צווייגן פון אַ צווייטן טענענבוים, און דער לעצטער איז שוין אָט-אָט געווען גרייט פאַלן אָפּ וועג, נאָר ווער ווייכט, ווי אזוי ער האָט זיך פאַרהאַלטן מיטן שפיץ אָף דריי אַרשין פון דער ערד. מע דארף זיך אָנפייגן, אז מע וואָל זיך ניט צעזעצן דעם קאָפּ. און ווידער אַ פאַס מעכטיקע טענענביימער, וואָס ציט זיך אין מעשייך פון עטלעכע מינוט. און דערנאָך עפנט זיך מיטאַמאָל אַ דורכבראָך אָף אַ טייכל.

— אָף אזוינע דורכבראָכן איז גוט כאַפּן קאַטשקעס אין פרי-לינג. דער פּויגל פליט אין פּרילינג פּונויבן אַראָפּ. איז אָט נאָכן זון-פאַרגיין פאַרציסטו אַ נעץ אָף אַזע דורכבראָך פון בוים צו

בוים ביזן סאַמע שפּיץ. אַ נעץ, אַ גרויסע, אַזאַ ווי אַ פּישנעץ
די גרייס. און אליין ליגסטו זיך ערגעץ אונטער אַ בוים. די
קאַטשקע פּליט טשאַטעסווייס אַפּן דורכבראַך, און אינדערטונקל
פאַרשלאָגט זי זיך, די גאַנצע טשאַטע, אין נעץ אַריין. דעמאָלט
טוטטו אַ צי פאַרן שטריקל, די נעץ פּאַלט און דו פאַרנעמסט דעם
גאַנצן פּאַנג. ביז אַ פּופציק שטיק קען מען אַזוי נעמען מיטאַמאָל.
מע זאָל נאָר באווייזן צובייסן.

— ווי אַזוי צובייסן?

— מע דאַרף זי דאָך האַרגענען, אַז זי זאָל זיך ניט צעפּליען!
איז אָט בייסט מען איר צו מיט די ציין דאָס קעפל פּונויבן,
און וואָס גיכער... דאָס בלוט איבער די ליפּן רינט אַזוי... פאַר-
שטייט זיך, מיט אַ שטעקל קאָן מען זי אויך האַרגענען, נאָר מיט
די ציין איז זיכערער.

פּריער האָבן די הערשן, ווי די אָסטיאַקן, געהאַט באַ מיר איין
פּאַנעם, נאָר אינגיכן האָב איך זיך איבערצייגט, אַז יעדער איי-
נער פּון די זיבן הערשן האָט זיין אייגענע פּיויאָנאַמיע. און איך
האָב זיך אויסגעלערנט זיי דערקענען. צייטנווייס פּיל איך אַ צערט-
לעכקייט צו די דאָזיקע וואונדערלעכע כאַיעס. וואָס האָבן מיך שוין
דערנענטערט אָף 500 ווערסט צום איינבאַן.

דער ספּירט איז באַ אונז אינגאַנצן אויסגעגאַן. ניקשאַר
איז ניקטער און דערשלאָגן. דער אָסטיאַק ציט זיין אומע-
טיקע ליד.

צייטנווייס איז מיר אַזוי מאַדנע טראַכטן, אַז דאָס בין איך,
דאווקע איך און ניט עמעצער אַנדערש — פאַרוואָרפּן אין די דאָזיקע
אומענדלעכע וויסטע שטרעקס. אָט די צוויי נארטעס, זיבן הערשן
און אָט די דאָזיקע צוויי מענטשן — דאָס אַלץ באַוועגט זיך פאַרויס
צוליב מיר. צוויי מענטשן, דערוואַקסענע מיט, פאַמיליעס, האָבן
געלאָזן זייערע הייער און טראַגן איבער אַלע שוועריקייטן פּונם
דאָזיקן וועג, ווייל דאָס דארף עמעצער אַ דריטער, אַ פרעמדער.
און אומבאַקאַנטער פאַר זיי ביידע.

נאָכן באַנאַכטיקן האָדעווען די הערשן זיינען מיר דורכגעפֿאַרן
 פֿאַרביי סאַראַדייער און מענק-יאַ-פֿאַולער יורטעס.
 דרשט אין די כאַנגלאַזער האַפֿן מיר געמאַכט אַן אָפּשטיל.
 דאָ איז, אַפֿאַנעס, דאָס פֿאַלק נאָך ווילדער איידער אין די אנדערע
 יורטעס. אַלק איז פֿאַר זיי אַ כידעש: מיינ טיש-געשיר, מיינ שערל,
 מיינע זאַקן, די קאָלדרע אין שליטן — אַלץ רופֿט באַ זיי אַרויס אַ
 פֿאַרכידעשטע באַגייסטערונג. באַ יעדער נייער זאַך וואונדערן זיי
 זיך. אַז איך האָב צעלייגט פֿאַר זיך די קאַרטע פֿון טאַבאָלער
 גובערניע און איך האָב איבערגעלייענט אַפֿן קאַל די נעמען פֿון
 אַלע שכינישע יורטעס און טייכלעך, האַפֿן זיי געהערט מיט
 אַפֿענע מיילער. און אַז איך האָב געענדיקט, האַפֿן זיי אַלע מיט-
 אַמאַל געמאַלדן, — ווי ניקיפֿאַר האָט מיר איבערגעזעצט, — אַז
 ס'איז טאַקע אַזוי, אַז ס'איז אינגאַנצן ריכטיק. באַ מיר איז גיט גע-
 ווען קיין מינק, און קעדיי צו באַדאַנקען זיי פֿאַרן דאָך און פֿאַרן
 פייער, האָב איך אַלע מענער און אַלע ווייבער געגעבן צו דריי
 פֿאַפֿיראַסן און צו איין קאַנפעט. אַלע זיינען געווען צופֿרידן. אַן
 אַלטיטשקע אַסטיאָקן, גיט אַזאַ מיעסע, ווי די איבעריקע, און
 זייער אַ לעבעדיקע, האָט זיך פֿאַשעט פֿאַרליבט אין מיר, דאָס
 הייסט, איינגטלעך, אין אַלע מיינע זאַכן. און אין שמיכל האָט
 מען געזעען, אַז אירע געפֿילן זיינען אינגאַנצן אַן אַ שלעכטן מיינ-
 נאָר פֿאַשעטע היספֿאַילעס פֿאַר זאַכן פֿון אַן אַנדער וועלט. זי
 האָט מיר געהאַלפֿן איינדעקן די פֿיס מיט דער קאָלדרע, און דער-
 נאָך האַבן מיר זיך מיט איר זייער ליב געזעגנט פֿאַר די הענט,
 און יעדערער האָט געזאָגט אַ פֿאַר פֿריינטלעכע ווערטער אַף זיין
 שפֿראַך.

אין ניאַק סימוואַלער יורטעס זיינען מיר געקומען באַ-
 נאַכט. דאָ האָט מען געקענט בייטן די הערשן, און איך האָב באַ-
 שלאָסן דאָס טון, גיט קוקנדיק אַף ניקיפֿאַרס פֿראַטעסטן. ער האָט
 די גאַנצע צייט איינגעטאַינעט, אַז מיר דאַרפֿן פֿאַרן אַף די אַאָר-

ווינער הערשן ביזן סאָף, און האָט מיר פאַרשאַפט אלערליי שווע-
ריקייטן באַם אויסבייטן די הערשן. ערשט אין אַ צייט ארום האָב
איך פאַרשטאַנען, אַז דאָס זאָרגט ער זיך וועגן אומקערן זיך צו-
ריק. אָף די אָארווינער הערשן קען ער זיך אומקערן צוריק אין
טשום, וואו ער האָט געלאָזן זיינע. נאָר איך האָב זיך ניט אונ-
טערגעגעבן, און פאַר אַכצן רובל האָבן מיר געדונגען פרישע
הערשן ביז ניקיט אַ-אי וודעלסק, אַ גרויסער דאָרף הינטער
אוראַל. דאָס איז דער לעצטער פונקט פון, הערשענעם טראַקט.
פון דאָרט ביזן אייזנבאן וועט שוין אויסקומען פאָרן אַ ווערט
150 אָף פערד. פון ניאקסימוואַלי ביז איודעל רעכנט זיך
250 ווערטט — אַ גטער מעסלעס פאָרן.

דאָ האָט זיך איבערנעכאַזערט דיזעלבע געשיכטע, וואָס אין
אָארווי. באַנאַכט כאַפן די הערשן קען מען ניט, און מע מוז אי-
בערנעכטיקן.

אַפגעשטעלט האָבן מיר זיך אין אַ אַרימער זירישער שטוב. דער
באַלעבאַס האָט פריער געדינט באַ אַ סויכער, ווי אַן אָנגעשטעל-
טער, נאָר זיי זיינען עפעס ניט דורכגעקומען, און איצט זיצט ער אָן
אַן אָרט און אַרבעט. ער האָט מיך באלד פאַרבידעשט מיט זיין
ליטעראַרישער ניט פויערישער שפראַך. מיר האָבן זיך צערעדט
וועגן פאָליטיק און וועגן ליטעראַטור, און אָט דערזעלבער גע-
בילדעטער מענטש איז אָבער אַן עמעסער ווארוואר. ער האָט קיין
האַנט אין קאַלטער וואַסער ניט אַריינגעטון צו העלפן זיין
ווייב, וואָס האַלט אוף די גאַנצע מישפּאַכע. זי באַקט ברויט פאַר
די אָסטיאַקן — צוויי אויוונס אַ טאָג. האַלק און וואַסער טראַגט זי
אָף זיך. און אויסערדעם זיינען די קינדער אויך באַ איר אָף די
הענט.

די גאַנצע נאַכט, וואָס מיר האָבן דאָרט פאַרבראַכט, האָט
זי זיך אָף קיין איין שאַ ניט געלייגט. אונטערן ווענטל האָט גע-
ברענט אַ לעמפל, און אין גערויש האָט מען דערקאַנט, אַז דאָרט
קומט פאַר אַ שווערע ארבעט מיט טייג. אינדערפרי איז זי ווידער
געווען אָף די פיס, געשטעלט דעם סאַמאָוואַר, אָנגעטון די קיין-

דער און דערלאנגט דעם מאן, וואָס איז ערשט אופגעשטאַנען,
אויסגעטריקנטע פימעס.

— פאַרוואָס העלפט אייך ניט אייער מאן, — האָב איך זי גע-
פרעגט, אַז מיר זיינען געבליבן אליין אין שטוב.

— ווייל דאָ איז קיין רעכטע אַרבעט ניטאָ. זיך פאַרנעמען
מיט פישפאַנג איז ניטאָ וואו. צו געיעג איז ער ניט צוגעוויינט,
די ערד אַקערט מען דאָ ניט. פאַראַיפֿרן האָבן די שכינים דאָס
ערשטע מאָל געפרואווט אַקערן. איז וואָס זאָל ער טון? און מיט
שטוב-אַרבעט פאַרנעמען זיך ניט אונזערע מענער. און דעם עמעס
דאַרף מען זאָגן— זיי זיינען פוילע, ניט מיט קיין סאַך בעסער פון
די אַסטיאַקן.

— אָט זאָגט איר, אַז אייערע שכינים האָבן געפרואווט אַקערן,
נו, איז וואָס, איז געראַטן באַ זיי?

— זייער גוט געראַטן. איינער האָט פאַרזייט אנדערהאַלבן
פוד קאַרן, אַראָפגענומען האָט ער דרייסיק פוד. דער אַנדערער
האָט אַ פוד פאַרזייט, אַראָפגענומען צוואַנציק פוד. אַ ווערסט
פערציק איז פונדאנען ביזן אַקערפעלד.

ניאַקסימוואַלי איז דאָס ערשטע אָרט אין וועג, וואו איך האָב
דערהערט וועגן ערדארבעט.

ארויטפאַרן פונדאנען האט זיך אונז איינגעגעבן ערשט נאך
האַלבן טאג. דער נייער אַנטרייבער, ווי אלע אַנטרייבער, האָט
אייגעזאָגט ארויספאַרן „קאַיאָר“, און אינדערעמעסן האָט ער גע-
בראַכט די הערשן ערשט צו צוועלף אַזייגער באטאָג. מיט אונז
האט ער געשיקט אַ אינגל.

די זון האט געברענט מיט איר שיין. ס'איז שווער געווען
עפענען די אויגן. אפילע דורך די וויעס האָט זיך דער שניי און
די זון אריינגעגאסן אין די אויגן, ווי צעשמאָלצענער מעטאל, אין
דערזעלבער צייט האט געבלאזן אַ קאַלטער ווינט, וואס האט ניט
געלאזן דער שניי זאל צוגיין. ערשט אַז מיר זיינען אריינגע-

פארן אין וואלד, האבן די אויגן באקומען א מעגלעכקייט זיך
אָפרוען, דער וואלד איז דערזעלבער, וואס פריער, און דיזעלבע
צאל כאיעשע שפורן, וועלכע איך האָב מיט ניקפארס הילף זיך
אויסגעלערנט דערקענען. אָט האט אַ האָז געפלאָנסערט זיינע
אויסגעלערנטע שלייפן. האָזענע שפורן איז דאָ אַ וועלט, ווייל
קיינער גייט דאָ ניט אַף געיעג נאָך האָזן. אָט איז אַ גאַנצער
קרייז, אויסגעטאַפּטשעט מיט האָזענע פיסלעך, און פון אים צעגייען
זיך די שפורן ווי ראדיוסן אין אלע זייטן. מע קען מיינען, אַז
באַנאכט איז דאָ געווען אַ מיטינג, און אַז ס'האָט זיי געפאַקט
אַ פאַטרול, האָבן די האָזן זיך צעשאַטן אין אלע זייטן. שניי-הינער
איז דאָ אויך אַסאַך, און דער אָפּשטעמפל פון זייערע שאַרפע
פּיסלעך זעט זיך ערטערווייט אָפּן שניי. באַס וועג, אָף אַ דריי-
סיק שפּאַן פּיס-אין-פּיס, האָט זיך אויסגעצויגן אין אַ גראָדער
ליניע דער גניווישער שוור פונם פּוקס. און דאָרט אָפּן שנייאיקן
אַראָפּ-באַרג האָבן זיך אַראָפּגעלאָזן צום טייך איינער נאָכן צווייטן
גרויע וועלף, טאַפּטשענדיק איינעם און דעמוזעלבן שפור. אומע-
טום איז צעווארפן דאס קאָם באַמערקטע שפורעלע פון דער
וואלדמויז. דער גרינגער הערמל* האָט אין אַסאַך ערטער גע-
לאָזן זיין שפור פונקט ווי אַן אָפּשטעמפל פון שלייפן אַף אַן
אויסגעצויגן שטויקל. אָט האָקט איבער דעם וועג אַ ריי גרויסע
גריבער, — דאָס האָט לעפּיש געשפּאַנט דער ווילדער הערש.
באַנאכט האָבן מיר ווידער זיך אָפּגעשטעלט, אָפּגעלאָזן די
הערשן, צעלייגט אַ פּייער, געטרונקען טיי, און אינדערפרי האָב
איך ווידער אין אַ פיבערישן צושטאַנד געווארט אַף די הערשן.
איידער מ'איז אַוועק נאָך זיי, האָט ניקפאָר מיך געוואָרנט, אז
באַ איינעם פון זיי האָט זיך אָפּגעבונדן דאָס קלעצל.
— איז וואָס איז מיט אים, ער איז אַנטלאָפּן? — האָב איך
געפרענט.

— דער אָקט איז דאַווקע דאָ, — האָט ניקפאָר געענטפערט, און
האָט באלד גענומען פלייסיק זינלען דעם באַלעבאָס פון די

Горностаѣ (*)

הערשן, וואָס האָט אים גאַרנישט ניט מיטגעגעבן אין וועג אריין :
ניט קיין שטריק, ניט קיין ארקאן. כ'האָב פארשטאַנען, אז דאָ
איז עפעס ניט אינגאַנצן גלאַט. פריער האָט מען געכאַפט אַן אָקס,
וואָס איז צופעדיק צוגעגאַן צו די נאַרטעס. ניקיפּאָר האָט לאנג
געכראָפּעט ווי אַ הערש, קעדיי צו פארדינען דעם צוטרוי פונם
אָקס. יענער איז צוגעגאַן גאר נאענט, אָבער ווי נאר ער האָט
באמערקט אַ פאַרדעכטיקן ריר, האָט ער זיך באַלד אַ וואָרף גע-
טון צוריק. די דאָזיקע סצענע האָט זיך איבערגעכאזערט אַ מאל
דריי. צום סאַף האָט ניקיפּאָר שלייפּנווייס אויסגעלייגט אַ קליינע
שטריק, וואָס ער האָט אַראפּגענומען פון שליטן, און האָט זי צו-
געדעקט מיט שניי. דערנאָך האָט ער ווידעראמאָל אַנגעהויבן
כראָפּען און קנאַקן. אז דער הערש איז צוגעגאַן געזיגטער, מיט
פאַרזיכטיקע טריט, האָט ניקיפּאָר אַ ריס געטון דאָס שטריקל, און
דאָס קלעצל האָט זיך געפאַקט אין שליף. דעם געכאַפטן אָקס
האָט מען אוועקגעפירט אַף אַ שטריק אין וואַלד צו די איבעריקע
הערשן פאר אַ פאַרלאמענטיאָר. דערנאָך איז אַוועק אַ גוטע שאַ.
אין וואַלד איז שוין געווארן גאר ליכטיק, פון צייט צו צייט האָב
איך פונדערווייטן געהערט מענטשלעכע שטימען. דערנאָך איז
ווידער געווארן שאַ-שזיל. וואָס טוט זיך דארט מיטן הערש, וואָס
האָט זיך באַפרייט פונם קלעצל? אין וועג האָב איך געהערט
אַסאַך מאיסעס וועגן דעם, אז ס'קומט אמאָל אויס צו דריי טעג
זוכן אַנטלאפענע הערשן.

ניין, מע פירט!

פריער האָט מען געכאַפט אלע הערשן אויסער דעם „פרייען“.
יענער האָט געבלאַנקעט ארום-און-ארום און האָט זיך ניט גע-
לאָזן אָפּנאַרן. דערנאָך איז ער אַליין צוגעגאַן צו די געכאַפטע
הערשן, האָט זיך געשטעלט צווישן זיי און האָט אריינגעשטעקט
די מאָרדע אין שניי. ניקיפּאָר האָט זיך פויענדליק צו אים אונטער-
געגאַנוועט און האָט אים אַ כאַפּ געטון פאר אַ פוס. יענער האָט
זיך אַ ריס געטון, איז אַליין אומגעפאַלן און האָט אומגעווארפן דעם
מענטשן, נאָר ס'האָט גאַרנישט ניט געהאַלפן! געזיגט האָט ניקיפּאָר.

ארום צען אַזייגער אינדערפרי זיינען מיר געקומען אין סאַ-
וואַדאַ. דריי יורטעס פאַרשלאָגענע, נאָר איינע אַ באַוואוינטע. אַף
קלעצער איז געלעגן אַ גרויסער טיל פון אַ געהאַרגעטן איילן-
הערש¹), אַביסל ווייטער — אַ צעשניטענער ווילדער הערש. שטי-
קער פארגרינט פדייש זיינען געלעגן אַפן פאַרויכערטן דאַך און
צווישן זיי צוויי בענפעקיעלעך פון אַן איילנהערש. די גאַנצע באַ-
פעלקערונג פון דער יורטע איז געווען שיקער און האָט זיך
געוואלגערט אַף דער ערד. אַף אונזער באגריסונג האָט זיך קיי-
נער ניט אָפגערופן. די שטוב איז אַ גרויסע, נאָר שרעקלעך
אַ שמוציקע, אָן אַ שטיקל מעבל. אין פענצטער — אַ געפלאַצטע
שטיק אייז, צוגעשפאַרט פון דרויסן מיט שטעקלעך. אפן וואנט —
די צוועלף אַפאַסטאַלן²), פאַרטערטן פון אַלע קייסאַרים און
אַ מעלדונג פון אַ גומע-פאַבריק.

ניקיפאָר האָט אליין צעלייגט פייער, דערנאָך איז אופגע-
שטאַנען אַן אָסטיאַקן, פאַלנדיק פון די פיס. לעבן איר זיינען
געשלאַפן דריי קינדער, איינס אַ ברוסט-קינד.

די לעצטע טעג איז באַ די באַלעבאַטיים געווען אַ גרויסער
איינגעגעבענער געיעג. אויסער דעם עלנהערש האָבן זיי געקראָגן
זיבן ווילדע הערשנס. זעקס טילן ליגן נאָך אין וואַלד.

— פאַרוואָס איז דאָ אַזויפיל ליידיקע יורטעס? — האָב איך
געפרעגט באַ ניקיפאָרן, ווען מיר זיינען ארויסגעפאַרן פון סאַו-
וואַדאַ.

— איבער פאַרשידענע סיבעס. אויב עמעצער איז געשטאַרבן
אין אַ שטוב, וועט שוין אַן אָסטיאַק אין דער שטוב ניט וואוינען:
אָדער ער וועט זי פאַרקויפן, אָדער ער וועט זי פאַרשלאָגן,
אָדער ער וועט זי איבערטראַגן אַף אַ ניי אָרט, און ווידער —
שטאַרבן די אָסטיאַקן אויס זייער שטאַרק... איז אַט — פוסטעווען
די יורטעס.

¹ Пось.

² קריסטוסעס טאלמירים.

— אָט וואָס, ניקיפּאָר איוואַנאַוויטש, איצטער זאָלט איר מיך
שוין מער ניט רופן סויכער. אז מיר וועלן אָנהייבן אַרויספּאָרן
אַף די זאַוואַדן, זאָלט איר זאָגן, אז איך בין אַ אינזשענער פון
געטעס עקספעדיציע. איר האָט עפעס געהערט וועגן דערזאַזיקער
עקספעדיציע?

— ניט געהערט.

— פארשטייט איר מיך, ס'איז פאַראַן אַ פּראַיעקט דורכפירן
אַן אייזנבאַן פון אַבדאָרסק ביז דעם אייז-אַקצאַן, מע זאָל פונ-
דאָרטן איבערפירן די סיבירער סכירעס אַף שיפן גלייך קיין
אויסלאַנד. איז אָט, זאָגט, אז דאָס בין איך געפאַרן קיין אַבדאָרסק
וועגן דעם איניען.

דער טאָג האָט געהאַלטן באַ אויסגיין. ביז איוודעל איז
געבליבן ווינציקער פון אַ האַלבער מייע ווערסט. מיר זיינען
געקומען צו פאַרן אין די וואַגולער יורטעס אויקאַ-
פּאָול. כ'האַב געבעטן ניקיפּאָרן, ער זאָל אריין אין שטוב אַ קוק
טון וואָס און ווען. ער האָט זיך אומגנקערט אין אַ מינוט צען
ארום. ס'האַט זיך אַרויסגעוויזן, אז די שטוב איז פול מיט מענטשן.
אַלע זיינען שיקער. דאָס טרינקען די אַרטיקע וואַגולן צוואמען
מיט די אַסטיאַקן, וואָס פירן די סאַכרישע מאַסאַעס אין ניאַקסימ-
וואַלי. איך האָב זיך אַפּגעזאָגט אַריין אין שטוב, מוירע האַבנדיק
ניקיפּאָר זאָל אינגאַנצן זיך ניט אַנטרינקען.

— איך וועל ניט טרינקען, — האָט ער מיך באַרוואיקט, כ'וועל

נאָר באַ זיי קויפן אַ פלעשעלע אַפן וועג.

צו אונזער שליטן איז צוגעגאַן אַ הויכער פויער און האָט
עפעס אָנגעהויבן פרעגן באַ ניקיפּאָרן אַף אַסטיאַקיש. דעם שמועס
האַב איך ניט פארשטאַנען ביז דעם מאַמענט, ווען פון ביידע זייטן
האַבן זיך געלאָזט הערן ענערגישע סאַליוטן אַף אַ וויינער רוסי-
שער שפּראַך. דער צוגעקומענער איז געווען ניט אינגאַנצן ניכ-
טער. ניקיפּאָר, וואָס איז אַריין אין יורטע אַף אַ פאַר מינוט, האָט
דאָרט אויך דערווייל פאַלוירן זיין גלייכגעוויכט. כ'האַב זיך
אַריינגעמישט אין שמועס.

— וואָס וויל ער, — האָב איך געפרעגט באַ ניקיפּאָרן, מיינענדיק
אז יענער איז אַן אָסטיאַק. נאָר יענער האָט אליין געענטפערט
פאַר זיך. ער האָט זיך געווענדעט צו ניקיפּאָרן מיט דער געוויינט-
לעכער פראגע: ווער פאַרט און וואוהין? ניקיפּאָר האָט אים
אוועקגעשיקט צום טייל, און פונדאַנען האָט זיך גענומען זייער
ווייטערדיקער שמועס.

— ווער זיינט איר: אַן אָסטיאַק, אָדער אַ רוסישער, — האָב
איך אים שוין געפרעגט.

— אַ רוסישער, אַ רוסישער. שיראפאנאָוו פון ניאקסימ-
וואלי. און איר זייט אַקאָרשט ניט פון געטעס קאַמפּאַניע, — האָט
ער מיך אַ פּרעג געטאָן? איך בין איבעראשט געוואָרן.

— יאָ, פון געטעס קאַמפּאַניע. פּונוואנען ווייסט איר דאָס?
— מע האָט מיך אהינצו איינגעלאדן פון טאַבאַלסק. איין איינג-
לענדער איז דאָרט געווען, אַ אינושענער. טשארלוויליא-
מאַוויטש... אָט די פּאַמיליע זיינע האָב איך פאַרגעסן...

— פוטמאן? — האָב איך אונטערגעוואָגט אין דער וועלט אריין.
— פוטמאן? ניין, ניט פוטמאן. פוטמאנס ווייב איז געווען,
און יענער האָט געהייסן קרווע.

— און איצט וואָס נוט איר?

— באַ די שולגינעס אין ניאקסימוואָלי בין איך אַן אָנגע-
שטעלטער, און איך פאַר מיט זייערע סכורעס. נאָר אָט איז שוין
דער דריטער מעסלעס, אז איך בין קראַנק. דאָס גאַנצע לייב
ברעכט מיר.

כ׳האַב אים פאַרגעלייגט אַ רעפּוע. מ׳האַט געמוזט אַריין
אין יורטע.

דאָס פייער האָט אָנגעהויבן אויסגיין, און קיינער האָט עס
ניט אינזינען געהאַט. שוין קימאַט אינגאַנצן געווען פינצטער. די
שטוב איז געווען געפאַקט. מ׳איז געווען אַף די פּאַליצעס, אַפּן
דיל, מ׳איז געשטאַנען. די פרויען, דערזענדיק אַ נייעם אוירעך,

פארדעקן ווי געוויינלעך מיט די טוכן זייערע פענעמער. כ'האָב
אַנגעצונדן אַ ליכט און האָב אָנגעשאָטן שיראַפּאַנאַוו נאַט-
סאַליצייל. באַלד האָבן מיך פון אלע זייטן אַרומגערינגלט שי-
קערע און האַלב-שיקערע אָסטיאַקן און וואַגלן, און יעדער האָט
זיך באַקלאַגט אָף זיין כאַלאַס. שיראַפּאַנאַוו איז געווען דער
איבערזעצער, און איך האָב פון אלע שלאַפּקייטן פלייסיק געגעבן
כינין און נאַט-סאַליצייל.

— דאָס איז אן עמעס, אַז דו וואוינסט דאָרט, וואו דער קיי-
סער וואוינט?—האָט מיך געפרעגט אָף אַ געבראַכענער רוסישער
שפראַך אן אלטער אויסגעטריקנטער וואַגל, אַ קליינעוואקסיקער.
— יאָ, אין פעטערבורג,—האָב איך געענטפערט.
— איך בין אָף דער אויסשטעלונג געווען, אלעמען געזען.
דעם קייסער געזען. דעם פּאָליצמייסטער געזען און דעם גרויס-
פירשט געזען.

מ'האָט אייך געפירט אַהין מיט אַ דעפוטאַציע, אין וואַגלער
קליידער?

— יאָ, יאָ, יאָ. — אלע האָבן צוגעשאַקלט מיטן קאַפּ.
— דעמאָלט בין איך געווען יונגער, קרעפטיקער, איצט בין
איך אַן אַלטער, אַ קראַנקער.
איך האָב אים אויך געגעבן אַ רעפּוע.

די אָסטיאַקן זיינען מיט מיר געווען זייער צופרידן. זיי האָבן
מיר געדריקט די הענט, און צום צענטן מאָל שוין האָבן זיי מיך
געבעטן אויסטרינקען בראַנפן, און ס'האָט זיי שטאַרק פאַרדראָסן,
וואָס כ'האָב זיך אָפּגעזאָגט. באַם פייער איז געזעסן ניקיפּאָר און
האָט איינע נאָך דער צווייטער געטרונקען — אַ גלאַז טיי און אַ
גלאַז בראַנפן. כ'האָב עטלעכע מאָל זיך אַ קער געטון אין זיין
זייט, אָו ער זאָל מיך זען, נאָר ער האָט אושמערקואם געקוקט
אין גלאַז און האָט זיך געמאַכט, אַז ער באַמערקט מיך ניט.
מ'האָט געמווט וואַרטן ביז ניקיפּאָר וועט זיך אָנטרינקען מיט „טיי“.
— שוין דער דריטער מעסלעס, אַז מיר פּאָרן פון איודעל,
סינף און סערציק ווערסט, און די גאַנצע צייט טרינקען זיי, די

אָסטִיאָקן. אין איודעל זיינען מיר געשטאַנען באַ מיטרי מיטריטשן,
באַ ליאַלינען. אַ וואוילער מענטש, ער האָט פון די זאַוואַדן גע-
בראַכט נייע ביכלעך, אַ „פּאַלקס-קאַלענדאַר“, אַ צייטונג אויך.
אין קאַלענדאַר, צום ביישפּיל, איז פּונקטלעך באַוווּזן ווער וויפּל
סכידעס באַקומט: ווער צוויי הונדערט טויזנט, און ווער הונדערט
פּופּציק, פּאַרוואָס, צום ביישפּיל? איך אַנערקען דאָס אינגאַנצן
ניט. אייך קאָן איך ניט, מיין האַר, נאָר אָט וועל איך אייך זאָגן
גלייך: איך... איך דאַרף נישט... איך וויל נישט... און ס'איז
איבעריק... אָט דעם צוואנציקסטן האָט זיך צונויפגעקליבן |
דומע. די וועט נאָך זיין בעסער פאַר דער ערשטער. וועלן מיר
זען, וועלן מיר זען וואָס וועלן דאָרטן טון די האַרן סאַציאַלן...
סאַציאַלן וועט דאָרט זיין אַ מענטשן פּופּציק, און „נאַראַדניקעס“
אַנדערהאַלבן מייעס און קאדעטן הונדערט... שוואַרצע גאָר ווייניק.
— און איר אַליין, וועלכער פאַרטיע פּילט איר מיט, עפּשער
קען מען וויסן, — האָב איך געפרעגט.

— איך בין לויט מיינע אַבערצייגונגען אַ סאַציאַל-דעמאָ-
קראַט, ווייל די סאַציאַל-דעמאָקראַטיע באַטראַכט אַלץ פון שטאַנד-
פּונקט פון וויסנשאַפטלעכן גרונט.

איך האָב זיך אויסגעווישט די אויגן; א פאַרוואַרפּענע טאַיגע,
אַ שמוציקע יורטע, שיקערע וואַגולן, און עפעס אַן אַנגעשטעלטער
זאָגט, אַז ער איז אַ סאַציאַל-דעמאָקראַט, אַרויסגייענדיק פון
וויסנשאַפטלעכן גרונט.

איך בין זיך מוידע. כ'האָב דערפּילט אין זיך פאַרטייאישע
גאדלעס.

— אומזיסט שטעקט איר דאָ אין די דאָזיקע פאַרוואַרפּענע,
שיקערע ערטער, — האָב איך אים געזאָגט מיט אופּריכטיקן מיט-
געפּיל.

— וואָס קען מען העפּן. איך האָב פּריער געדינט אין באַרנאָול,
דערנאָך בין איך געבליבן אַן אַן אַרט. מישפּאַכע. מ'האַט געמוזט
פאָרן אַהערצו. און אז מ'וואוינט שוין מיט וועלף, דאַרף מען
היילן אַף וועלפּיש. אָט האָב איך זיך דעמאָלט אָפּגעזאָגט

פאָרן מיט געטעס עקספעדיציע, און איצט וואָלט איך מיט סאָר-
געניגן... אויב מ'וועט דאַרפן, שרייבט אָן.
מיר איז געוואָרן ניט היימלעך. ס'האָט זיך מיר פאַרוואָלט
אים זאָגן, אז איך בין גאַרניט קיין אינושענער און ניט קיין מיט-
גליד פון דער עקספעדיציע, נאָר אַן אַנטלאָפענער „סאַציאל“.
כ'האָב זיך-אַבער באַקלערט און האָב זיך איינגעהאַלטן.
ס'איז געקומען די צייט זיך זעצן אין די נאַרטעס. די וואָ-
גולען האָבן אונז אַרומגערינגלט אין הויף מיט אַן אָנגעצונדענער
ליכט, וואָס זיי האָבן באַ אונז אויסגעבעטלט. ס'איז געווען אזוי
שטיל, אז די ליכט האָט זיך ניט געלאָשן. מיר האָבן זיך אַסאָך
מאָל געזעגנט. עפעס א יונגער אַסטיאק האָט זיך אַפּילע א פּראוו
געטון מיך אַ קוש טון אין האַנט. שיראַפּאַנאָוו האָט געבראַכט
אַ פעל פון אַ ווילדן הערש און האָט זי אַוועקגעלייגט אַף מיין
שליטן פאר א מאַטאַנע. קיין באַצאַלטס האָט ער בעשמויפן ניט
געוואָלט נעמען. מיר האָבן געענדיקט דערמיט, וואָס כ'האָב אים
געשיינקט אַ פּלעשל ראָם, וואָס כ'האָב געפירט מיט זיך „אַף
יעדן פּאַל“. און ניר זיינען אַוועקגעפאַרן.

צו ניקיפאָרן האָט זיך אומגעקערט זיין באַריידעוודיקייט. ער
האָט מיר דעם הונדערט איינטן מאָל דערציידט, ווי אזוי ער איז
געזעסן באַם ברודער, ווי אזוי ס'איז געקומען ניקיטאַ סעראַפּיאַ-
נאַוויטש, אַ „דורכגעטריבענער פּויער“, און ווי אזוי ער, ניקיפאָר,
האָט זיך פּריער אָפּגעזאָגט, און ווי אזוי דער יעפּרייטער סוסלי-
קאָוו האָט אים געגעבן פינף קאַרבן און האָט אים געזאָגט:
„פּיר!“ און ווי אזוי דער פעטער מיכאַיל גריגאָריטש, אַ גוטער
פּויער, האָט אים געזאָגט:

— „נאָר! פאַרוואָס האָסטו מיטאַמאָל ניט געזאָגט, אז דו
פירסט דעמדאָיקן סוביעקט?“ אז ער האָט געענדיקט, האָט ני-
קיפאָר אָנגעהויבן איבעראַנייס: „איצט וועל איך פאַר אייך גאָר-
נישט ניט באַהאַלטן.. איך בין זיך אזוי געזעסן באַם ברודער באַ

פאנטעליי איוואנאָוויטש, ניט שיקער, נאָר אַביסל אויסגעטרונקען.
אַט אַזוי ווי איצט. נו, גאָרנישט, געוועסן. פּלוצלינג, ערמיט איך
הער, ס'קומט אַריין ניקיטאַ סעראַפּיאַנאָוויטש."

— נו, אַט באַלד, ניקיפּאָר איוואנאָוויטש, וועלן מיר קומען
צו פּאָרן. אַ דאַנק אייך! כ'וועל קיינמאָל אייער טירכע ניט פאַרגעסן.
ווען ס'וואָלט נאָר מעגלעך געווען, וואָלט איך. אין די ציי-
טונגען אָפּגעדרוקט: „איך דאַנק זייער און זייער, אַזוי צו זאָגן,
ניקיפּאָר איוואנאָוויטשן כרענאַוו; אַן אים וואָלט איך אייביק ניט
אוועקגעפּאָרן פּונדאַנען."

— איז פאַרוואָס קען מען ניט?

— נו, און די פּאָליציי?

— יאָ, ריכטיק. ווען ניט, וואָלט גוט געווען. איינמאָל האָט

מען מיך שוין געווען אָפּגעדרוקט.

— ווי אַזוי?

— ס'איז אַזוי געווען. איין אַבדאָרער סויכער האָט זיך אריין-
געלייגט אין קעשענע זיין שוועסטערס קאַפיטאַל. און איך האָב
אים, דעם עמעס זאָגנדיק, געהאַלפּן. דאָס הייסט, ניט געהאַלפּן,
נאָר אַזוי זיך... אונטערגעהאַלפּן. באַלד, זאָג איך, די געלט זיי-
נען באַ דיר, הייסט עס, אַז גאָט האָט דיר געגעבן. ריכטיק?

— נו, ניט גאָר.

— רעכט... הייסט עס אונטערגעהאַלטן. קיינער האָט זיך
ניט דערוואוסט, נאָר איין סוביעקט, פּיאָטר פּעטראָוויטש וואַכלאַ-
קאָוו, האָט אויסגעשמעקט, שעלמע! האָט ער גענומען און אָפּ-
געדרוקט אין צייטונג: „איין גאַנעו—דער סויכער אַדריאַנאָוו
האָט געגאַנוועט. און דער צווייטער גאַנעו— ניקיפּאָר כרענאַוו
האָט פאַרווישט די שפורן." ס'איז אַן עמעס. אַזוי איז געווען אָפּ-
געדרוקט.

— איר וואָלט געדאַרפט אָף אים אָנגעבן אין געריכט פאַר
אַ בילבל, — האָב איך אים אַן אייצע געגעבן.

— כ'האָב געוואָלט, נאָר מ'קאָן נישט. ער איז מייַן בעסטער
גוטער טריינט. דאָס האָט ער ניט פון שלעכטסייט, נאָר אָף קאַטאָועס...

— א ברען א פויער — וואוהין איר ווילט נאָר. מיט איין
וואָרט, אייך זאָגן, — ניט קיין מענטש, נאָר א פרייסקוראַנט!

*

אזויגער מיר באַנאַכט זיינען מיר געקומען קיין איודעל. אָפּ-
געשטעלט האָבן מיר זיך באַ דמיטרי דמיטרעוויטש ליאלין, וואָס
שיראַפּאַנאָו האָט מיר אים רעקאָמענדירט.

ס'האָט זיך אַרויסגעוויזן, אַז ער איז א האַרציקער און אַ
ליבער מענטש, און איך בין זייער צופרידן אים אויסדריקן דאָ
מיין טיפּסטן דאַנק.

— באַ אונז איז א שטיק לעבן, — האָט ער מיר דערציילט
באַ טיי.

— אפילע די רעוואָלוציע האָט אונז ניט אָנגערירט. די גע-
שעענישן, פאַרשטייט זיך, אינטערעסירן אונז, מיר קוקן נאָך נאָך
די צייטונגען, פילן מיט דער באַוועגונג, אין דער דומע שיקן
מיר לינקע, נאָר אונז אַליין האָט די רעוואָלוציע אָף די פיס
ניט אַוועקגעשטעלט. אָף די זאַוואָדן, אין די גרובן, דאָרט זיינען
געווען שטרייקן און דעמאָנסטראַציעס. און מיר לעבן שטיל. קיין
פאָליציע איז אפילע נישטאָ, אויסער דעם באַרג-אוריאַדניק. דער
טעלעגראַף הייבט זיך אָן ערשט באַ די באַגוסלאווער זאַוואָדן.
דאָרטן איז דער באַן אויך — אַ ווערסט הונדערט דרייסיק פונ-
דאַנען. דאָ קענט איר פאָרן אָפּן, קיינער וועט אייך ניט אָפּ-
שטעלן. איך וועל אייך געפינען אַ פּור.

מיט ניקיפאָרן האָב איך זיך אָפּגעזעגנט. ער האָט זיך קאם
געהאַלטן אָף די פיס.

— זעט נאָר, ניקיפאָר איז אַנאַוויטש, אַז אָף צוריקוועגס זאָל
דער וויין אייך עפעס ניט אָפּטון.

— נישקאַשע... וואָס איז באַשערט פארן בויד, דאָס איז
באווערט סאַרן רוקן, — האָט ער מיר געענטפערט באַם געזעגע-
נען זיך.

דאָ, איינגטלעך, ענדיקט זיך דער העלדישער פּעריאָד אין דער געשיכטע פון מיין פלייטע - די נעסיע מיט הערשן איבער דער טאַיגע און איבער דער טונדרע אף אַ מעהאַלעך פון זיבן, אַכט הונדערט ווערסט.

אַפילע אין דעם ריוויקאַלסטן טייל אירן איז מיין פלייטע געווען אסאך פאַשעטער און פּראָזאַישער, ווי זי האָט זיך-מיר אַליין פאַרגעשטעלט בעאייס כ'האַב זי ערשט פּאַרטראַכט און ווי זי שטעלט זיך פאַר אנדערע מענטשן פון דער זייט. מיין וויי-טערדיקע רייזע איז שוין גאַרניט ענלעך געווען אַף קיין פלייטע. אַז איך בין געקומען צו די גרובן, בין איך אריין אין אַ גערטער זיך דערוויסן, אַף וויפל דאָ איז געפּערלעך זיך זעצן אין באַן.

דאָ האָט מען מיך אַביסל אָנגעשראַקן מיט שפּיאָנאַזש און מ'האַט מיר געאייצעט אָפּוואַרטן א וואָך דאָ, פאַרן מיט פּור-טראַנספּאַרט ביו סאַליקאַמסק, וואו ס'איז קלאַמערשט אַן אַן ערעך זיכערער. איך האָב ניט געפּאַלגט דערדאָזיקער אייזע און איך האָב איצט קיין כאַראַטע ניט.

דעם פינף-און-צוואַנציקסטן פעווראַל באַנאַכט בין איך ארויס-געפאַרן פון די גרובן מיטן באַן און קיין פעטערבורג בין איך אָנגעקומען דעם צווייטן מאַרט אינאַוונט. אין וועג, הייסט עס, איז מיר אויסגעקומען זיין צוועלף מעסלעס. דאָס איז גאַר ניט קיין סאַך. „אַהין“ זיינען מיר געפאַרן א כוידעש.

אף דעם זייטיקן אוראַלער וועג איז מיין לאַגע געווען ניט גאַר זיכער. אַף דעמדאָזיקן זייטיקן וועג, וואו מ'באַמערקט יעדן פּרעמדן מענטשן, האָט מען מיך אַף יעדער סטאַנציע געקאַנט אַרעסטירן לויט אַ טעלעגראַפישער יעדיע פון טאַבאַלסק. נאָר אין אַ מעסלעס אַרום, אין באַקוועמען וואַגאַן פון פּערמער וועג, האָב איך מיטאַמאָל דערפילט, אַז איך האָב אויסגעשפּילט. דער צוג איז פּאַרבייגעגאַן דיזעלבע סטאַנציעס, אַף וועלכע ס'האַבן אונז ניט לאַנג באַגעגנט מיט אַזאַ פּייערלעכקייט זשאַנדאַרמען.

סטרעזשניקעס-און איספראוויקעס. נאָר איצט איז מיין וועג גע-
לעגן גאָר אין אַן אַנדער ריכטונג, און געפאָרן בין איך גאָר מיט
אַנדערע געפילן. די ערשטע מינוט האָט זיך מיר אויסגעוויזן, אַז
ס'איז איינג און קיין לופט איז נישטאָ אין דעם גראַמען, קימאַט
ליידיקן וואַגאַן. איך בין אַרויס אָף דער פּלאַטפּאָרמע, וואו ס'האָט
געבלאָזן אַ ווינט און ס'איז-געווען פינצטער, און פון מיין ברוסט
האָט זיך אומגערן אַרויסגעריסן אַ הויכער געשריי - פון פרייד
און פרייהייט!

און דער צוג פון פערם-קאָטלאַסער וועג האָט מיך
געפירט פאָרויס, פאָרויס און פאָרויס.

פאָפּולערע ביבליאָטעק

(סעריע בעלעטריסטיק — פאַר דערוואַקסענע)

ק

1. דזשעק לאַנדאָן — אין נאַמען פון גערענע קייט 15
2. אי. באַטל — דערציילונגען 15
3. הענרי — די וועגן, וואָס מיר קלייבן זיך אויס 15
4. זש. דיומעל — דערציילונגען 15
5. סאלטיקאָוו-שטשערדין — ווי אַזוי איין פויער האָט צוויי גע-
נעראָלן געהאָדעוועט 12
6. ה. איעלס — גאַט — דינאַמאַ 12
7. ל. פראַנק — אין לעצטן וואַגאָן 15
8. דע-ווער-סטעפּול — אין די וועלדער פון קאַנגאַ 15
- 9-10. דזשעק לאַנדאָן — א מעקסיקאַנער 24
- 11-12. א. קופּרין — גאַברינוס 24
- 13-14. מ. גאלד — דערציילונגען 25

שול-און פיאָנערן-ביבליאָטעק

ק.

1. דזש. ווער בא — געשטעמפלטער געלער 15
2. מולטאטוילי — סאאיד און אדינדע 15
3. דזש. לאַנדאָן — דערציילונגען 25
4. ט.ש. דיקענס — אַליווער טוויסט 35
5. קאראַטי — ניני און טשיקא 50
6. שאַלעס-אלייכעם — מאַיסעלעך (מעטושעלעך, ראַנטשיק). . . 25
7. ל. סראַצקי — אהין און צוריק 45
8. דזש. לאַנדאָן — בעק 40
9. מ. גאַרקי — 9-טער יאנוואר 75
10. א. אוליאַנאָוונא — איליטשס קינדער-יאָרן 20
11. ס. לעשטשינסקא יא — ראָזע לוקסענבורג 25

פאָפּולער-וויסנשאַפֿטלעכע ביבליאָטעק

ק.	
1.	ד. רויטמאן — דער ערד-קײלעך —
2.	מ. נאָוואַרוסקי — דאָס לעבן פֿון דער ערד. 20
3.	ס. נאַנסען — אין גאכט און אייז. 25
4.	י. יעלאטשיטש — היימישע באלעכאים —
5.	פאליאנסקי — איבערפלי פֿון טייגל —
6.	פאלאדין — אונזערע פיצעלעך סאנים און טריינט. 35
7.	נ. קאַרינצוו — עדיסאן —
8.	ק. מאטשאס — געשיכטע פֿון דאמטמאטין. —
9.	ס. רימקעוויטש — ווייסע קוילן —
10.	אַבדרייעוו — אומקום פֿון קאפיטאליזם 25

